

ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑
A STUDY OF ETHICAL BEHAVIOR OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS IN
LANKRABUE SCHOOL GROUP UNDER KAMPHAENGPHET
PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 1

นางสาวปรีชาติ ประเทศ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๘

ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

นางสาวปริชาติ ประเทศ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๘

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

A Study of Ethical Behavior of Primary School Students in
Lankrabue School Group Under Kamphaengphet
Primary Education Service Area Office 1

Miss. Parichat Prates

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of
The Requirement for The Degree of
Master of Arts
(Educational Administration)
Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Bangkok, Thailand

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์เรื่อง
“ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

.....
(พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร, ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ประธานกรรมการ
(.....)

..... กรรมการ
(.....)

..... กรรมการ
(.....)

..... กรรมการ
(.....)

..... กรรมการ
(.....)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ พระมหาอุดร อุตโตโร, ดร. ประธานกรรมการ
..... ผศ.ดร.วรกฤต เกื่อนช้าง กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

.....
(นางสาวปรีชาติ ประเทศ)

Thesis Title : A Study of Ethical Behavior of Primary Students in Lankrabue School Group Under Kamphaengphet Primary Education Service Area Office 1

Researcher : Miss. Parichat Prates

Degree : Master of Arts (Educational Administration)

Thesis Supervisory Committee

: Phramaha Udorn Uttharo, Pali IX, B.A.,M.A., Ph.D.

: Asst.Prof. Dr.Worrakrit Thuenchang, Pali IX, B.A.,M.A., Ph.D.(Ad.Hi.Ed.)

Date of Graduation : march 15, 2016

ABSTRACT

The objectives of this thesis were as follows:- 1) to study the ethical behavior of primary students in Lankrabue school group under Kamphaengphet primary education service area office 1, 2) to compare the opinion of people toward the ethical behavior of primary students in Lankrabue school group under Kamphaengphet primary education service area office 1, 3) to offer the guidelines of encouragement to the ethical behavior of primary students in Lankrabue school group under Kamphaengphet primary education service area office 1.

This research was survey research which was qualitative research. The sampling group in this research was administer and teacher in Lankrabue school group 89 person that selected by using method of Krejcie and Morgan. The data collection instrument were questionnaire and interview form. There are reliability levels of 0.05 by purposive data collection. Software for social science research was used for data analysis. The general statistics for data analysis are Frequencies, Percentage. The statistics for data analysis were frequencies, percentage, mean, standard deviation (S.D.), t-test and F-test. Data analysis methods were One Way ANOVA by Least Significant Difference: LSD and Summary the problems and suggestions by analyzing and synthesizing data. The results of the research revealed that student's opinions to the ethical behavior at the high level (maximum, high, medium, few, least).

The research results showed that:

1) The ethical behavior of primary students in Lankrabue school group under Kamphaengphet primary education service area office 1 had 6 of items included: the item on orderliness, the item on responsibility, the item on sacrifices, the item on gratitude, the item on diligence, and the item on honesty. When considering into each item showed that the item on orderliness and responsibility showed the highest average. The item on honesty showed the least average.

2) The results of the comparative personnel's opinion toward the ethical behavior of primary students in Lankrabue school group under Kamphaengphet primary education service area office 1 showed that personnel who had different gender had opinion toward the ethical behavior of primary students differed at the statistical significant 0.05. The personnel who had different age, education status, and work period had not different opinion at the statistical significant 0.05.

3) The guidelines of encouragement to the ethical behavior of primary students in Lankrabue school group under Kamphaengphet primary education service area office 1 include: 1) the item orderliness, should had rigorous and penalties to offenders for promoting student's behaving according to the rules of the school. 2) The item on responsibility, the teacher should suggest or encourage students to be active and see the importance of responsibility. The teacher should find appropriate activities by starting simple and add more responsibilities respectively. 3) The item on honesty, the teachers, educational personnel and parents all sectors should help oversee and guide the activities to cultivate the values to students. 4) The Item on sacrifices, the teachers, educational personnel should encourage students to do activities for students to be considerate. , Not taking advantage of others, helping others, not adhere personal benefit over the common good. 5) The item on gratitude, administrators, teachers and educational personnel should encourage student activities to create the correct values to students. , to create consciousness in obligation. There were respect, obey and support the work of the patron. Did not show irritability or upset when warned and polite to adults. 6) Side of diligence, teachers should encourage students by adding fun activities and had been learning in class for the interest of students which resulted students had the intention, an attempt to do the work and learn continuously and consistently, be patient and not give up when obstacles until the fulfillment objectives.

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

ผู้วิจัย : นางสาวปรีชาติ ประเทศ

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระมหาอุดร อุตโตโร	ป.ธ.๙, น.บ., ศน.ม., พธ.ด
: ผศ.ดร.วรกฤต เกื้อนช้าง	ป.ธ.๙, ศษ.บ., ศศ.ม., ประ.ด.

วันสำเร็จการศึกษา : ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๙

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับชั้นเรียน และอายุการทำงาน ๓) เพื่อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ของนักเรียนประถมศึกษากลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต ๑

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยเชิงปริมาณ (Qualitative Research) เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูในกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ จำนวน ๘๙ คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) เครื่องมือที่ใช้ในการ วิจัยเป็นแบบสอบถาม และสัมภาษณ์ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ (Frequencies) ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากนั้น เปรียบเทียบความคิดเห็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยการทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบความแตกต่าง ระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) เพื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) เมื่อพบว่า มีความแตกต่างกัน จึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ โดยมีผลต่างนัยสำคัญน้อย ที่สุด (Least Significant Difference : LSD) แล้วสรุปข้อมูลปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ โดยวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยว่า ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิง จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา อยู่ในระดับ (มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด)

ผลการวิจัย พบว่า

๑. พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ มี ๖ ด้าน ได้แก่ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความเสียสละ ด้านความกตัญญูกตเวที ด้านความขยันหมั่นเพียร และด้านความซื่อสัตย์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความรับผิดชอบต่อส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์

๒. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษากลุ่มโรงเรียน ลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ พบว่า บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนบุคลากรที่มี อายุ ระดับการศึกษา และอายุการทำงาน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๓. แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษากลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ดังนี้ ๑) ด้านความมีระเบียบวินัย ควรกระตุ้นกวดขัน และมีบทลงโทษสำหรับผู้กระทำความผิด เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ๒) ด้านความรับผิดชอบ ควรแนะนำหรือกระตุ้นผู้เรียนให้ตื่นตัว และมองเห็นความสำคัญต่อความรับผิดชอบ ควรหากิจกรรมที่เหมาะสม เริ่มจากเรื่องง่ายๆ และเพิ่มความรับผิดชอบมากขึ้นตามลำดับ ๓) ด้านความซื่อสัตย์ คณะครูบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง ทุกภาคส่วนควรช่วยสอดส่องดูแล และแนะนำปลูกฝัง โดยการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการสร้างค่านิยมให้แก่นักเรียน ๔) ด้านความเสียสละ ควรส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้นักเรียนมีน้ำใจไม่เอาเปรียบผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ๕) ด้านความกตัญญูกตเวที ควรส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างค่านิยมที่ถูกต้อง ให้นักเรียนรู้สึกสำนึกในพระคุณต่อผู้มีพระคุณ ด้วยการแสดงความเคารพ นับถือ เชื้อพ้อง และช่วยเหลือในกิจการงานต่างๆ ไม่แสดงอาการหงุดหงิดหรือไม่พอใจ เมื่อถูกตักเตือน และมีกิริยามารยาทสุภาพที่เรียบร้อยต่อผู้ที่โตกว่า ๖) ด้านความขยันหมั่นเพียร ควรกระตุ้นนักเรียนโดยการเพิ่มกิจกรรมต่างๆ ให้สนุกและได้รับการเรียนรู้ ในวิชาเรียน ให้นักเรียนมีความสนใจที่จะเรียนรู้ มีความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การทำงานและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ อดทน ไม่ท้อถอย เมื่อพบอุปสรรค จนเกิดผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย

Thesis Title : A STUDY OF ETHICAL BEHAVIOR OF PRIMARY STUDENTS IN
 LANKRABUE SCHOOL GROUP UNDER KAMPHAENGPHET PRIMARY
 EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 1

Researcher : Miss. Parichat Prates

Degree : Master of Arts (Educational Administration)

Thesis Supervisory Committee
 : Phramaha Udorn Uttaro Pali IX, LL.B., M.A., Ph.D.
 : Asst.Prof. Dr.Worrakrit Thuenchang Pali IX, B.A.,M.A., Ph.D.(Ad.Hi.Ed.)

Date of Graduation : / march / 2012

ABSTRACT

The purposes of this research were to study opinions of

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความเมตตาอนุเคราะห์ของ พระเทพปริยัติเมธี, ผศ.ดร. ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ และคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อันประกอบด้วย พระมหาอุดร อุตตโร, ดร. และ ผศ.ดร.วรกฤต เกื่อนช้าง ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแลเอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือ ในการปรับปรุงแก้ไขงานด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทั้ง ๕ ท่าน คือ พระอำนวยการ นนทโก, ดร., ผ.ศ.ดร.วิรัช จงอยู่สุข, ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนา, ดร.ปฐวีธรรม สำเนียง, นายสมนึก จันทร์พุ่ม ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่า ช่วยเหลือ ในการตรวจสอบความถูกต้อง ทั้งด้านภาษา เนื้อหาระเบียบวิธีวิจัย และเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ วิจัย ช่วยแนะนำแก้ไข ให้สมบูรณ์และสำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบคุณ คณะผู้บริหารสถานศึกษาและนักเรียน กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ทุกคน ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการตอบ แบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลส่งคืนผู้วิจัย ตลอดจนถึงผู้บริหาร บุคลากร และเจ้าหน้าที่ของโรงเรียน ศรีวรลักษณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๒ ที่ให้ความร่วมมือในการ ตอบแบบสอบถาม (Try-out) ในการศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มลาน กระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

ขอขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ที่อำนวยความสะดวก ให้แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี ตลอดจนถึงบิดามารดา ญาติพี่น้อง เพื่อนครูและนิสิตปริญญาโท สาขาการบริหาร การศึกษา รุ่น ๔ ที่คอยช่วยเหลือและเป็นขวัญกำลังใจตลอดมาจนประสบผลสำเร็จในการทำวิจัยในครั้งนี้

ท้ายสุดเหนือสิ่งอื่นใดหรือสาระอันใดที่มีคุณค่าและคุณประโยชน์จากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็น กตเวทิตาคุณ แต่คุณบิดา-มารดา บุรพาอาจารย์ ญาติพี่น้องร่วมสายโลหิต และผู้มี พระคุณทุกท่าน ที่ได้ร่วมสรรค์สร้างวิทยานิพนธ์เล่มนี้กับผู้วิจัย จนกระทั่งสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

นางสาวปรีชาติ ประเทศ

๑๕ มีนาคม ๒๕๕๙

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(ก)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(ค)
กิตติกรรมประกาศ	(จ)
สารบัญ	(ฉ)
สารบัญตาราง	(ซ)
สารบัญภาพ	(ญ)
คำอธิบายชื่อย่อในคัมภีร์พระไตรปิฎก	(ฎ)
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๔
๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๔
๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย	๔
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย	๕
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๖
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับ	๗
บทที่ ๒ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๘
๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม	๘
๒.๒ กระบวนการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน	๒๕
๒.๓ สภาพพื้นที่	๕๖
๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕๙
๒.๕ กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)	๖๙
บทที่ ๓ วิธีการดำเนินการวิจัย	๗๐
๓.๑ รูปแบบการศึกษา	๗๐
๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๗๐
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๗๒
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๗๕
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๗๖

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๔ ผลการวิจัย	๗๙
๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	๘๐
๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน	๘๑
๔.๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน	๙๐
๔.๔ ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน	๙๖
๔.๕ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ	๙๗
๔.๖ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๙๘
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๙๙
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๐๑
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๑๐๗
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๑๒
บรรณานุกรม	๑๑๕
ภาคผนวก	๑๒๒
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	๑๒๓
ภาคผนวก ข ตารางสรุปค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC)	๑๒๕
ภาคผนวก ค ตารางสรุปค่าความเชื่อมั่น(Reliability)	๑๒๙
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๑๓๒
ภาคผนวก จ แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	๑๓๘
ภาคผนวก ฉ หนังสือความอนุเคราะห์ต่างๆ	๑๔๒
ภาคผนวก ช ภาพการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา	๑๔๒
ประวัติผู้วิจัย	๑๖๖

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๒.๑	สรุปแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความหมายของจริยธรรม	๑๒
๒.๒	สรุปแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบของจริยธรรม	๑๗
๒.๓	สรุปแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะทางจริยธรรม	๒๓
๒.๔	สรุปแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม	๔๙
๒.๕	รายชื่อโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ	๕๖
๒.๖	สำนักงานกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ	๕๗
๒.๗	จำนวนบุคลากรและจำนวนนักเรียน กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ	๕๘
๓.๑	รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	๗๑
๓.๒	รายชื่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์	๗๑
๓.๓	รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือในการวิจัย	๗๓
๔.๑	แสดงจำนวน และค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	๘๐
๔.๒	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวม	๘๑
๔.๓	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ด้านความมีระเบียบวินัย	๘๒
๔.๔	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ด้านความรับผิดชอบ	๘๒
๔.๕	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ด้านความซื่อสัตย์	๘๓
๔.๖	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ด้านความเสียสละ	๘๔
๔.๗	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ด้านความกตัญญูกตเวที	๘๔
๔.๘	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ด้านความขยันหมั่นเพียร	๘๕
๔.๙	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จำแนกตามเพศ	๘๖
๔.๑๐	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ จำแนกตาม อายุ	๘๗

ตารางที่	หน้า
๔.๑๑ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จำแนกระดับการศึกษา	๘๘
๔.๑๒ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จำแนกตามอายุการทำงาน	๘๙
๔.๑๓ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จำแนกตามเพศ	๙๑
๔.๑๔ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา แตกต่างกัน จำแนกตามอายุ	๙๒
๔.๑๕ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา	๙๓
๔.๑๖ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จำแนกตามอายุการทำงาน	๙๔
๔.๑๗ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอายุ ด้านความกตัญญูทดเวท	๙๕
๔.๑๘ ข้อมูลปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ	๙๗

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมปัจจุบันนี้คุณธรรมจริยธรรมถือเป็นเรื่องสำคัญยิ่งสำหรับอนาคตของชาติ การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมควรปลูกฝังตั้งแต่เด็ก เพื่อให้เป็นคน เก่ง ดี มีความสุข และเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาประเทศให้มีความก้าวหน้าและเจริญรุ่งเรืองในอนาคต

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๑ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ ได้ระบุถึงการพัฒนาคุณภาพของคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง มุ่งพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัย สอดแทรกการพัฒนาคนด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่เสริมสร้างวัฒนธรรม การถือคุณ พัฒนาทักษะให้คนมีการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต ต่อยอดสู่การสร้างนวัตกรรมที่เกิดจากการฝึกฝน เป็นความคิดสร้างสรรค์ปลูกฝังการยอมรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น และจิตใจที่มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ มีระเบียบวินัย พัฒนาคนด้วยการเรียนรู้ในศาสตร์ วิทยาการให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับแนวโน้มการจ้างงานและเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สร้างจิตสำนึกให้คนไทยมีความรับผิดชอบต่อสังคม เคารพกฎหมาย หลักสิทธิมนุษยชน สร้างค่านิยมการผลิตและบริการที่รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม เรียนรู้การรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ^๑ โดยความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๖ กล่าวถึง การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข^๒

จากการศึกษาแนวโน้มของบริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและสังคมไทยภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ด้านสังคม พบปัญหาหลายประการโดยสรุปดังนี้

๑. คนไทยต้องเผชิญกับความเสี่ยงในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินสูงขึ้น จากอาชญากรรม การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติทวีความรุนแรง และแผ่ขยายเข้ามาในภูมิภาค การก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีลักษณะยืดเยื้ออย่างต่อเนื่องไม่มีท่าทีจะยุติ

๒. คุณธรรมของคนไทยลดลง เกิดวิกฤตค่านิยมจริยธรรมและพฤติกรรมเชื่อมโยงถึงการดำเนินชีวิต ความประพฤติ ความคิด ทศนคติและคุณธรรมของคนไทย เป็นผลกระทบจากการเคลื่อนไหวทางวัฒนธรรมจากต่างชาติเข้ามาสู่ประเทศไทยผ่านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นระบบ

^๑สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑, (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙), (ม.ป.ท.:ม.ป.ป.), หน้า ๑๑.

^๒สวัสดิการสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, รวมกฎหมายเพื่อการบริหารการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร:อักษรไทย, ๒๕๔๘), หน้า ๑๗.

ไม่สามารถคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมที่ดีงาม โทรทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมีอิทธิพลต่อวิถีการดำรงชีวิตของคนไทยมากขึ้น ข้อมูลอินเทอร์เน็ต วอตซ์ฟาวเดชั่น (Watch Foundation) แสดงผลการติดตามสถานการณ์เว็บไซต์ อินเทอร์เน็ตที่ผิดกฎหมายและเป็นพิษต่อเยาวชน พบว่า ประเทศไทยติดอันดับที่ ๕ ที่มีการเผยแพร่ภาพและเนื้อหาอนาจารต่อเด็กสูงถึงร้อยละ ๓.๖ รองจากสหรัฐอเมริกาที่อยู่ในอันดับสูงถึงร้อยละ ๕๑.๑ รัสเซียร้อยละ ๑๔.๙ เป็นต้น ปัจจุบันมีเว็บไซต์ลามกในประเทศไทยขยายตัวสูงขึ้น ทำให้นักเรียนนักศึกษาสามารถใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อดูภาพโป๊ได้สะดวก รายการต่างๆ มีพิธีกร นักแสดงแต่ละคน โฆษณามีพฤติกรรมการแสดงออก การแต่งกาย เนื้อหาสาระที่ล่อแหลมขัดต่อศีลธรรม ส่วนสื่อสิ่งพิมพ์ขาดการเข้มงวดในเรื่องจรรยาบรรณ ทำให้เนื้อหาสาระรูปภาพที่พิมพ์เผยแพร่มีความรุนแรงและนำเสนอในเรื่องเพศสูงขึ้น การหลั่งไหลของข้อมูลข่าวสารเชิงลบเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อค่านิยม พฤติกรรมการบริโภค นำไปสู่ปัญหาการขาดสัมพันธภาพภายในครอบครัว มอมเมาเด็กและเยาวชนให้หมกมุ่นในเรื่องเพศ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนถึงวัยอันควร ทั้งยังเชื่อมโยงไปถึงปัญหาเสพติดและปัญหาอาชญากรรมอื่นๆ นอกจากนี้ การให้ความสำคัญกับระบบคุณค่า ค่านิยมและความเชื่อที่ดีงามของคนไทยลดน้อยลง การปรับตัวไม่ทันกับสิ่งยั่วยุจากสื่อต่างๆ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ การรับวัฒนธรรมต่างชาติโดยไม่รู้เท่าทัน ล้วนมีผลทำให้ระบบคุณค่าที่ดีงาม พฤติกรรมของผู้คนในสังคมเปลี่ยนแปลงไป เช่น ความภูมิใจในถิ่นกำเนิด ความเอื้ออาทร การเคารพผู้ใหญ่ การยึดมั่นในหลักศีลธรรมและความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ความลุ่มหลงในวัตถุ และการบริโภคอย่างมีเหตุผล เป็นต้น สถาบันครอบครัวเริ่มเปราะบางลง อัตราการหย่าร้างสูง สถาบันศาสนามีส่วนร่วมในการพัฒนาน้อย มีหลักคำสอนร่วมกันคือ ความรัก ความเมตตา และเห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ การใช้ประโยชน์จากศาสนสถานน้อยลง และอยู่ในวงแคบ

๓. สื่อมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของประชาชน โดยเฉพาะระบบคุณค่า ค่านิยม ความคิด ความเชื่อ ตลอดจนพฤติกรรมในการดำรงชีวิตของผู้คนในสังคม มีการนำเสนอภาพและสาระที่สร้างสรรค์และจรรโลงสังคมน้อยมาก สื่อในปัจจุบันกลายเป็นสิ่งเร้าที่มีอิทธิพลต่อเด็กทั้งในด้านความคิดและการกระทำ เด็กใช้เวลากับสื่อสารพัดประเภทมากขึ้น แต่รายการที่ส่งเสริมความรู้และจริยธรรมมีน้อย^๓

ปัจจุบันจะเห็นได้ว่า สังคมไทยประสบปัญหาความเสื่อมถอยทางด้านความประพฤติทางศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรมอย่างหนัก สาเหตุที่ประชาชนเสื่อมจากศีลธรรม เป็นผลสืบมาจากการที่ประชาชนมองเห็นคุณค่าของวัตถุสำคัญกว่าจิตใจ โดยไม่ได้ประพฤติ ตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีหรือมิได้ปฏิบัติตนให้เป็นผู้ประพฤติดีและประพฤติชอบการลด ความสำคัญของบทบาททางศาสนา ทำให้คนไทยขาดมาตรฐานด้านคุณธรรมอย่างน่าวิตก จากค่านิยมทางวัตถุทำให้ผู้คนในสังคมเป็นนักฉวยโอกาสใช้วิธีการแบบมือใครยาวสาวได้สาวเอา สังคมถูกครอบงำด้วยกิเลส ทำให้ความเห็นอกเห็นใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเมตตา เอื้ออาทร กำลังหดหายไปจากจิตใจของคนไทย สภาพสังคมทั่วไปในยุคการเปลี่ยนแปลงมีแต่ความวิปริต ความสับสนวุ่นวาย อันเป็นสัญญาณความเสื่อมสลาย

^๓สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, รายงานการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวโน้ม บริบทการเปลี่ยนแปลงสังคมโลกและสังคมไทย ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ด้านสังคม, (กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค, ๒๕๕๑), หน้า ๑๑-๑๒.

จิตใจ สอดคล้องกับคำกล่าว ที่สรุปไว้ว่า คุณธรรมและจริยธรรมเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบัน โดยเฉพาะสังคม ที่มีการแข่งขันกันสูง เยาวชนของชาติเคยชินกับระบบการแข่งขัน ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงมหาวิทยาลัย การเห็นแก่ตัวได้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางและก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมานานัปการ ฉะนั้น การพัฒนาคนในภาวะที่เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองซึ่งมีการแข่งขันกันนี้ จำเป็นต้องเน้นให้คนเห็นความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรมควบคู่กับการศึกษาอื่นๆ ด้วย เพราะคุณธรรม จริยธรรมเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะนำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าในสังคมและประเทศชาติ

จากสภาพการณดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงสิ่งที่น่าห่วงใยมากที่สุด คือ เยาวชนที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตและในการสร้างสรรค์สังคมและเยาวชนให้มีคุณธรรมและจริยธรรมนั้น ถือเป็นหน้าที่ของหลายฝ่ายที่จะต้องช่วยกัน โรงเรียนจึงเป็นสถาบันการศึกษาสถาบันหนึ่งทีนอกจากจะสอนวิทยาการต่างๆ แล้ว โรงเรียนยังต้องทำหน้าที่ในการอบรมบ่มนิสัยนักเรียนให้ยึดถือคุณธรรมเป็นหลักในการดำเนินชีวิต นอกจากนี้ยังมีความสำคัญในการปลูกฝังและอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนทุกคนได้พัฒนาความรู้ คู่คุณธรรม ซึ่งเยาวชนในวัยนี้ถือว่าเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต เป็นช่วงที่ต้องตัดสินใจในการวางเป้าหมายและอุดมคติทั้งที่เกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ ครอบครัว

กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ เป็นกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ นักเรียนส่วนใหญ่ขาดความดูแลเอาใจใส่ จากผู้ปกครองส่วนใหญ่ทำอาชีพรับจ้าง และทำงานลูกจ้างประจำบ่อน้ำมันซึ่งต้องไปทำงานแต่เช้าและกลับบ้านเย็น บางคนอยู่กับปู่ย่า ตายาย ทำให้ความเป็นอยู่ของนักเรียนเป็นไปตามสภาพทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ อาทิ ดิตสารเสพติด ทะเลาะวิวาท ประพฤติตนไม่เรียบร้อยทางซ้าสาว เทียบเตร ก้าวร้าว ต่อครู-อาจารย์ไม่ตั้งใจเรียน ขาดความรับผิดชอบ เห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม แต่งกายไม่สุภาพ ผิดระเบียบอยู่เสมอ ขาดความอดทนอดกลั้น เป็นต้น พฤติกรรม เหล่านี้สะท้อนปัญหาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ควรแก้ไขโดยการปลูกฝังให้นักเรียน มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความกตัญญูกตเวทิต และความขยันหมั่นเพียร โรงเรียนจึงมีส่วนช่วยแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

ดังนั้น ในการศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจเรื่องนี้ ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นประโยชน์ให้แก่ครู-อาจารย์และผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย วางแผน ปลูกฝังและส่งเสริมจริยธรรม แก่นักเรียนเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน อันจะเป็นประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติในอนาคตต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษากลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอายุการทำงาน

๑.๒.๓ เพื่อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษากลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ อยู่ในระดับไหน

๑.๓.๒ ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอายุการทำงาน ว่าเป็นอย่างไร

๑.๓.๓ ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ควรเป็นแบบใด

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ทั้ง ๖ ด้านคือ ๑) ด้านความมีระเบียบวินัย ๒) ด้านความรับผิดชอบ ๓) ด้านความซื่อสัตย์ ๔) ด้านความเสียสละ ๕) ด้านความกตัญญูกตเวที และ ๖) ด้านความขยันหมั่นเพียร

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากร กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

๑. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่บุคลากรกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ จำนวน ๑๑๖ คน

๒. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่บุคลากรกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ จากการเปิดตารางเครชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้จำนวนกลุ่มตอบแบบสอบถาม จำนวน ๘๙ คน

๓. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ โดยใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึกถึงคุณธรรมและจริยธรรมในโรงเรียน ทั้ง ๖ ด้าน จำนวน ๑๐ คน

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตรวจแบบสอบถาม ประกอบด้วย ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอายุการทำงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ ๖ ด้าน^๔ คือ

๑. ความมีระเบียบวินัย
๒. ความรับผิดชอบ
๓. ความซื่อสัตย์สุจริต
๔. ความเสียสละ
๕. ความกตัญญูกตเวที
๖. ความขยันหมั่นเพียร

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านสถานที่

สถานที่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการทำวิจัยเริ่มตั้งแต่เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๕๘ ถึง กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๙

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ แตกต่างกัน

๑.๕.๒ บุคลากรที่มีอายุที่ต่างกัน มีความคิดเห็นระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ แตกต่างกัน

๑.๕.๓ บุคลากรที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ แตกต่างกัน

๑.๕.๔ บุคลากรที่มีอายุการทำงานที่ต่างกัน มีความคิดเห็นระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ แตกต่างกัน

^๔ นวลละออง แสงสุข, “การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการอุดมศึกษา, (คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๔).

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษา หมายถึง การปรับปรุงคนให้เหมาะกับโอกาสและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไป หรืออาจกล่าวได้ว่า การศึกษาคือการนำความสามารถในตัวบุคคลมาใช้ให้เกิดประโยชน์

จริยธรรม หมายถึง สิ่งที่ต้องประพฤติให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์สากลในสังคม ทั้งกาย วาจา และใจ เพื่อบรรลุถึงสภาพแห่งชีวิตที่พึงประสงค์ต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคมและ เป็นมาตรฐาน หรือแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับของสังคม เพื่อให้คนในสังคมนั้นมีความสุข และมีความพอใจ

พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง ลักษณะที่ชี้ให้เห็นความประพฤติปฏิบัติชอบทั้งต่อตนเองและสังคมอันก่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคมมี ๖ องค์ประกอบ คือ ๑) ความมีระเบียบวินัย ๒) ความรับผิดชอบ ๓) ความซื่อสัตย์สุจริต ๔) ความเสียสละ ๕) ความกตัญญูทดแทน และ ๖) ความขยันหมั่นเพียร

ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในกฎเกณฑ์ระเบียบข้อบังคับในองค์กรและสังคม ให้ได้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ดังนั้นความมีระเบียบวินัยของนักเรียนจึงหมายถึงการประพฤติตนตามกฎเกณฑ์ข้อบังคับของโรงเรียนเพื่อพัฒนานิสัยของนักเรียนให้ตั้งงามให้เกิดขึ้นและติดตัวนักเรียนต่อไป เช่น การแต่งเครื่องแบบให้ถูกต้อง มีมารยาทในการอยู่ร่วมกัน ไม่ทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น

ความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความพยายาม ด้วยความพากเพียรและความละเอียดรอบคอบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายไปอย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อเวลา พร้อมทั้งยอมรับผลการกระทำของตนทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย ได้แก่ การรับผิดชอบต่อตนเอง ดูแลรักษาความสะอาดของตนเอง ทำงานที่ได้รับมอบหมายบรรลุผลตามเวลาที่กำหนด การรับผิดชอบต่อสังคม ไม่ชักชวนเพื่อนหรือคนรอบข้างกระทำในสิ่งที่ทำผู้อื่นเดือดร้อน

ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การประพฤติอย่างเหมาะสม อย่างตรงไปตรงมาหรือการปฏิบัติต่อความเป็นจริง ทั้งกาย วาจาและใจ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ไม่เอาเปรียบผู้อื่นเพื่อให้ได้ในสิ่งที่นักเรียนต้องการ ได้แก่ ไม่พูดโกหกเพื่อเจ้อ ไม่ลักขโมย ไม่นำผลงานคนอื่นมาเป็นของตน

ความเสียสละ หมายถึง การให้ การมีน้ำใจ หรือการสละประโยชน์หรือทรัพย์สินส่วนตนให้แก่ผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนด้วยกำลังกาย กำลังทรัพย์และกำลังสติปัญญา ได้แก่ การอาสาช่วยผู้อื่นเมื่อตนเองสามารถทำสิ่งนั้นได้ แบ่งปันของใช้เมื่อตนเองเหลือใช้หรือไม่ใช้แล้ว

ความกตัญญูทดแทน หมายถึง การกระทำอันเกิดจาก ความระลึกถึงบุญคุณเพื่อมุ่งตอบแทนต่อผู้มีพระคุณนั้น ได้แก่ แสดงความเคารพนับถือ ยกย่องเชิดชู ผู้มีพระคุณ ช่วยแบ่งเบาภาระงาน พ่อและแม่ ไม่กล่าวร้ายหรือใช้วาจาไม่สุภาพต่อพ่อแม่ ครูอาจารย์ หรือผู้ที่ใดกว่า

ความขยันหมั่นเพียร หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนที่แสดงให้เห็นว่ามีความมานะอดทน บากบั่น ไม่ย่อท้อ ประกอบความดี เอาใจใส่ทำงานด้วยความกระตือรือร้น มุ่งมั่น ทำงานให้สำเร็จตามที่ต้องการ ได้แก่ มีความมุ่งมั่นศึกษาเล่าเรียน ไม่ย่อท้อ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษเล่าเรียน มีการค้นคว้าหาความรู้และแหล่งข้อมูลต่างๆ อยู่เสมอ ทำงาน ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจและตั้งใจ

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖

กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ หมายถึง กลุ่มโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

บุคลากรการศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

๑.๗.๒ ทำให้ทราบถึงผลการเปรียบเทียบของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอายุการทำงาน

๑.๗.๓ ได้ทราบถึงแนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

๑.๗.๔ ผลที่ได้จากการวิจัย จะเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อนำไปพัฒนาศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ต่อไป

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ จึงได้กล่าวถึง เนื้อหาในการวิจัย ตลอดถึงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดการศึกษาดังต่อไปนี้

๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม

๒.๒ กระบวนการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน

๒.๓ สภาพพื้นที่

๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๕ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม

จากการศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับจริยธรรม ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

ความหมายของจริยธรรม

พระธรรมปิฎก^๑ (ประยุทธ์ ปยุตโต) ได้อธิบายความหมายของจริยธรรมว่า เป็นคำที่มีความหมายไม่ชัดเจน พูดได้โดยย่อว่ามี ๒ แบบ แบบที่หนึ่งเป็นแบบที่เราบัญญัติขึ้นมาเป็นศัพท์ทางวิชาการจากตะวันตก ภาษาอังกฤษใช้คำว่า Ethics เป็นคำใหม่ที่ใช้ไม่นานมานี้ในทางตะวันตก จริยธรรม (Ethics) เป็นเรื่องเกี่ยวกับความประพฤติ หลักความประพฤติ ซึ่งเน้นพฤติกรรมที่แสดงออกไปภายนอก เฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์อีกแบบหนึ่งเป็นความหมายที่เป็นไปโดยศัพท์เดิม ถ้ามองถึงหลักทางพุทธศาสนา คำว่า แต่ถ้าวินิจฉัยจะเห็นว่า จริยะ นั้นเป็นคำศัพท์ในภาษาบาลีตามไวยากรณ์ มาจากรากศัพท์ว่า จร จริยะ เป็นเพียงพิธีการทาง ไวยากรณ์ เพื่อจะให้ รากศัพท์ที่เป็นกิริยาเป็นนามขึ้นมา จริยะ เป็นปัจจัย (Suffix) เมื่อนำไปประกอบ กันก็เป็น จริยะ ซึ่งเป็นคำนาม ฉะนั้น ความหมายที่แท้จริง อยู่ที่ จร แปลว่า เทียวไป เดินทางไปเป็น รูปธรรม ถ้ามองทางนามธรรม ก็เปรียบเทียบกับการเดินทางเหมือนกัน คือ การดำเนินชีวิตซึ่งเป็น ความหมาย ตั้งแต่ ความคิด จิตใจและพฤติกรรมในทางพระพุทธศาสนา คำว่า จริยะ นี้ใช้เป็นพิเศษ ในคำว่า ธรรมจริยะ ธรรม แปลว่า ประเสริฐ จริยะ แปลว่า การดำรงชีวิต ดังนั้น ธรรมจริยะ คือการดำเนินชีวิตอย่างประเสริฐ ความหมายของจริยธรรมของตะวันตก แตกต่างกับทาง พระพุทธศาสนา จริยธรรมตามความหมายของทางตะวันตก มองเพียงด้านหนึ่งของชีวิตเท่านั้น โดยการเน้นการแสดงออก

^๑พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, (กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘), หน้า ๒๙.

ภายนอกเป็นพฤติกรรมที่มองเห็นได้หรือมีผลกระทบต่อสังคม เป็นต้น ส่วนจริยธรรมในทางพระพุทธศาสนา มองชีวิตทั้งระบบ ทั้งกาย วาจาหรือใจ

ดังนั้น คำจำกัดความแบบตะวันตก คุณธรรมจึงเป็นเรื่องของคุณสมบัติทางจิตใจ จริยธรรม คือ พฤติกรรมที่แสดงภายนอกมองเห็นได้ ส่วนความหมายทางพระพุทธศาสนา จริยธรรมก็ครอบคลุมทั้งหมด ส่วนคุณธรรมเป็นส่วนหนึ่งในจริยธรรม

บุญมี แท่นแก้ว^๒ ได้อธิบายความหมายของจริยธรรมว่า จริยธรรม หมายถึง “ธรรมชาติหรือหลักธรรมที่บุคคลควรประพฤติ” จัดว่า “เป็นคุณธรรมที่แสดงออกทางร่างกายในลักษณะที่พึงงามถูกต้อง อันเป็นที่ประสงค์ของสังคม และจริยธรรมจะมีได้จำต้องอาศัยหลักคำสอนทางศาสนา อันได้แก่ ศีล(Precept) อันหมายถึงหลักหรือกฎเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติเพื่อตัดหรือฝึกหัดกายและวาจาให้เรียบร้อย ให้เป็นปกติกล่าวคือ จะพูดหรือทำอะไรให้เป็นไปตามปกติ อย่าให้ผิดปกติ (ผิดศีล) เช่น พูดให้ถูกต้องเป็นธรรม กระทำให้ถูกต้อง ให้เป็นธรรม เมื่อพูดหรือกระทำถูกต้อง เป็นธรรม ย่อมมีความสุข ความสบาย เยือกเย็น ไม่เดือดร้อนอันเป็นผล การมีความสุขความสบายเยือกเย็นไม่เดือดร้อนดังกล่าวจึงเป็นผลของการมีศีลหรือเป็นผลแห่งการมีคุณธรรมในจิตใจ เมื่อมีคุณธรรมในจิตใจแล้ว ก็เป็นเหตุให้ประพฤติจริยธรรมได้ถูกต้อง ดังนั้น คุณธรรมและศีลจึงเป็นโครงสร้างของจริยธรรม”

นิธิ เอียวศรีวงศ์^๓ ได้อธิบายความหมายของจริยธรรมว่า จริยธรรม คือ กฎเกณฑ์หรือมาตรฐานในการประพฤติทางกาย วาจา ใจ เกี่ยวกับความดี-ความชั่ว ถูก-ผิด

จ่านง ทองประเสริฐ^๔ ได้อธิบายความหมายของจริยธรรมว่า จริยธรรมในความหมายขั้นต้น หมายถึง ศีลธรรม หรือ กฎศีลธรรม ซึ่งเป็นธรรมในระดับเดียวกับศีลอันนับว่าเป็นธรรมะขั้นต้นของการดำเนินชีวิตเท่านั้น แต่ความหมายที่แท้จริงของคำว่าจริยธรรม หมายถึง หลักการดำเนินชีวิตที่ต้องพัฒนาไปตามลำดับจนถึงขั้นพ้นทุกข์หมดกิเลสทั้งปวง

พระมหาทองสุริย สุริยโชโต^๕ ได้อธิบายความหมายของจริยธรรมว่า จริยธรรมซึ่งมาจาก จริย+ธรรม จริยธรรม แปลว่า ธรรมคือ จริยะ หรือหลักแห่งจริย ได้แก่ ข้อที่ควรประพฤติปฏิบัติตามซึ่งอาจมี การเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเทศะ จริยธรรมของชนกลุ่มหนึ่งอาจไม่เหมือนกันกับจริยธรรมของชน อีกกลุ่มหนึ่ง จริยธรรมสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์แก่ชีวิตและสังคมของมนุษย์ เพื่อให้ สังคมของมนุษย์เป็นสังคมที่ดีเป็นประโยชน์เกื้อกูลและความสุขแก่มนุษย์นั่นเอง

^๒บุญมี แท่นแก้ว, **จริยศาสตร์**, (กรุงเทพมหานคร:คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, ๒๕๓๒), หน้า ๘.

^๓นิธิ เอียวศรีวงศ์, “การศึกษาแห่งชาติ ๒๘” **จริยธรรมในการศึกษาสำหรับอนาคต**, ปีที่ ๓๗ ฉบับที่ ๖ (ส.ค. - ก.ย.๓๗):๒๑ - ๔๑.

^๔จ่านง ทองประเสริฐ, **หลักการครองตน**, (กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์สนุกอ่าน, ๒๕๔๐), หน้า ๑๔.

^๕พระมหาทองสุริย สุริยโชโต, **เอกสารวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูสังคมศึกษาแนวทางการพัฒนา ค่านิยมและคุณธรรมของเยาวชนในปัจจุบัน:การปลูกฝังจริยธรรม**, (กรุงเทพมหานคร:พี เอ อีฟวิ้ง, ๒๕๓๓), หน้า ๑๙.

พระเมธีธรรมาภรณ์^๖ ได้อธิบายความหมายของจริยธรรมว่า จริยธรรม คือ แนวทางของการประพฤติ ปฏิบัติให้เป็นคนดีเพื่อประโยชน์ของตนเองและส่วนรวม

ไสว มาลาทอง^๗ ได้อธิบายความหมายของจริยธรรมว่า จริยธรรม (MORALITY) หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติหรือ หลักธรรมคำสอนอันเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติของมวลมนุษย์

ธรรมคือ ความถูก-ความดี คือถูกด้วยดีด้วย ถูกกับดีนั้นแหละ คือ ธรรม และ อธรรม ก็คือ ผิดและเสีย

ธรรมะ หมายถึง องค์คุณคือความรักถูก รักดี ซึ่งเกิดอยู่ในจิตใจ

ธรรมะ คือ สิ่งที่ทำให้มนุษย์เป็นคนดี ประจักษ์ใจคนผู้ประพฤติให้ดีขึ้น ให้ประณีตขึ้น ให้สูงขึ้น ในขณะที่เดียวกัน ธรรมะ นั้นเองก็ขับไล่สิ่งชั่วร้ายออกไปจากจิตใจด้วย

ธรรมะ คือ เป็นสิ่งที่เกี่ยวกับงานทุกอย่างที่ต้องการถูกดี-ดี

ธรรมะ คือ หลักประหยัดเวลาทำงาน

ธรรมะ คือ เครื่องหล่อเลี้ยงงานให้เกิดผลดี

ธรรมะ คือ มิตรที่ดีที่สุดของคนมีงานมาก

ธรรมะ คือ คำสอนทางศาสนาที่ว่าด้วยหลักหรือข้อปฏิบัติทั้งฝ่ายดีและฝ่ายไม่ดี และเป็นกลางๆ ที่เรียกว่า กุศลธรรม อกุศลธรรม และอัปยาคตธรรม

ธรรมะ หมายถึง สภาพที่ทรงไว้ ธรรมดา ธรรมชาติ สภาวธรรม สัจธรรม ความจริง เหตุต้นเหตุ สิ่งปรากฏการณ์ ธรรมารมณฺ์ สิ่งที่ใจคิด คุณธรรมความดี ความถูกต้อง ความประพฤติชอบ หลักการ แบบแผน ธรรมนิยม หน้าที่ความชอบ ความยุติธรรม พระธรรม คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งแสดงธรรมให้เปิดเผยปรากฏขึ้น คำว่า จริยธรรม มาจากคำ ๒ คำคือ จริยะ + ธรรม ซึ่งแปลตามศัพท์คือ จริยะ แปลว่า ความประพฤติ กิริยาที่ควรประพฤติ ธรรม แปลว่า คุณความดี คำสั่งสอน ในศาสนา หลักปฏิบัติ ในทางศาสนา ความจริง ความยุติธรรม ความถูกต้อง กฎเกณฑ์ เมื่อนำเอาคำ จริยะมาต่อกับคำว่าธรรม เป็นจริยธรรม แปลเอาความหมายว่า กฎเกณฑ์แห่งความประพฤติ หรือหลักความจริงที่เป็นแนวทางแห่งความประพฤติปฏิบัติ คำสอนของพระพุทธเจ้าที่เรียกว่า ธรรม นั้น แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ

๑.ประเภทที่ควรบำเพ็ญ ควรนำมาปฏิบัติให้เกิดขึ้นในตน ควรนำมาปรับปรุงตนให้เป็นคนดี เรียกว่า กุศลธรรม

๒.ประเภทที่ควรละเว้น ไม่ควรนำมาประพฤติปฏิบัติเพราะเป็นธรรมที่ทำให้เป็นสิ่งไม่ดีเรียกว่า อกุศลธรรม

๓.ประเภทที่จัดเป็นกุศลและอกุศลไม่ได้ เป็นสิ่งที่ควรปรึกษาให้รู้ไว้ ไม่ใช่สิ่งที่ต้องละเว้นหรือต้องบำเพ็ญเรียกว่า อัปยาคตธรรม ธรรมที่เป็นกุศลนั้น เป็นสิ่งที่ให้คุณอย่างเดียว สามารถ

^๖พระเมธีธรรมาภรณ์, "ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม จริยศาสตร์และจริยศึกษา", ความรู้คู่คุณธรรม:รวมบทความเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมและการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒), หน้า ๘๗.

^๗ไสว มาลาทอง, การศึกษาจริยธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๒), หน้า ๕ - ๗.

นำมาประพฤติปฏิบัติให้เกิดผลดีแก่ผู้ปฏิบัติตามสมควรแก่การปฏิบัติ กุศลธรรมบางข้อสามารถนำมาประพฤติปฏิบัติให้เกิดผลดีในทุกกรณี เช่น สติ สัมปชัญญะ เป็นต้น ส่วนอกุศลธรรมนั้น เป็นสิ่งที่ให้โทษอย่างเดียว จึงจัดว่าเป็นสิ่งที่ควรละเว้นไม่ควรนำมาประพฤติปฏิบัติโดยแท้

ประกาศรี สืออำไพ^๙ ได้อธิบายความหมายของจริยธรรมว่า จริยธรรม หมายถึง หลักความประพฤติที่อบรมกิริยาและปลูกฝังลักษณะนิสัย ให้อยู่ในครรลองของคุณธรรมหรือศีลธรรม คุณค่าทางจริยธรรมชี้ให้เห็นความเจริญงอกงามในการดำรงชีวิตอย่างมีระบบแบบแผนตามวัฒนธรรมของบุคคลที่มีลักษณะทางจิตใจที่ดีงาม อยู่ในสภาพแวดล้อมที่โน้มนำให้บุคคล มุ่งกระทำความดีละเว้นความชั่ว มีแนวทางความประพฤติอยู่ในเรื่องของความดี ความถูกต้อง การ ปฏิบัติตนเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างสงบเรียบร้อยและเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น มีคุณธรรมและ มโนธรรมที่จะสร้างความสัมพันธ์อันดี โดยมีสำนึกที่จะใช้สิทธิและหน้าที่ของตนตามค่านิยม ที่พึงประสงค์

เพียเจท์ (Piaget)^๙ ได้อธิบายความหมายของจริยธรรมว่า จริยธรรมเป็นลักษณะ ประสพการณ์ของมนุษย์ และหน้าที่เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ในการให้ความร่วมมือ เกี่ยวกับการจัดเตรียมทางสังคมในเรื่องความ สนใจและอนามัยส่วนบุคคลและความสัมพันธ์ร่วมกันในการกระทำ ตามสิทธิ และหน้าที่ของบุคคล ในสังคม

พรชัย โพธิ์งาม^{๑๐} กล่าวว่า จากการรวบรวมความหมายของคำว่า จริยธรรมไว้ดังนี้

๑. จริยธรรม หมายถึง หลักเกณฑ์หรือกฎเกณฑ์ในการตัดสินความถูกผิด ดีชั่วและควรทำ ไม่ควรทำของพฤติกรรมเหล่านั้น

๒. จริยธรรม หมายถึง แนวทางในการประพฤติ ปฏิบัติ ตามความหมายนี้ จริยธรรมเป็นแนวทาง และถ้าหากจะกำหนดต่อไปว่าแนวทางที่กล่าวนี้ หมายถึงแนวทางที่ดี ที่ถูกและที่ควรทำ ก็จะตรงกับความหมายแรก กล่าวคือ หากพฤติกรรมใดอยู่ในแนวทางดังกล่าวก็จะเป็นพฤติกรรมที่ดีที่ ถูกและที่ควรทำ ส่วนพฤติกรรมที่อยู่นอกแนวทางก็จะเป็นพฤติกรรมที่ไม่ดี ไม่ถูกและไม่ควรทำ

๓. จริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมที่ดี ที่ถูกและที่ควรทำ ความหมายนี้ เน้นที่ตัว พฤติกรรม (เน้นที่จริยะ) มากกว่าเน้นที่หลักเกณฑ์ กฎเกณฑ์ หรือแนวทาง (เน้นที่ธรรม) ดังเช่น ในสองความหมายแรก และโดยนัยแห่งความหมายนี้ พฤติกรรมที่ไม่ดี ไม่ถูกและไม่ควรทำ ก็จะไม่ใช่จริยธรรม

แฟร้งทรี ยอดแก้ว^{๑๑} ได้อธิบายความหมาย ตามทฤษฎีของลอเรนซ์ โคลเบิร์ก (Lawrence Kohlberg) ได้อธิบายความหมายของจริยธรรมว่า จริยธรรม คือความรู้ผิดชอบชั่วดี เป็นกฎเกณฑ์และมาตรฐานของความประพฤติในสังคมซึ่งบุคคลจะพัฒนาขึ้นจนกระทั่งเป็น จริยธรรม

^๙ประกาศรี สืออำไพ, **พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม**, (กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐), หน้า ๑๗.

^{๑๐}Piaget, **The Moral Judgment of the Child**, (London: Routledge & Kegan Paul, ๑๙๖๐), p.๑.

^{๑๑}พรชัย โพธิ์งาม, “การศึกษาพฤติกรรมการพัฒนาจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๔๖).

^{๑๒}แฟร้งทรี ยอดแก้ว, “พฤติกรรมทางจริยธรรมกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม”, **รายงานวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสยาม, ๒๕๕๑).

ของตนเองโดยอาศัยกฎเกณฑ์จากสังคมเป็นเครื่องตัดสินใจว่า การกระทำนั้นถูกหรือผิดนอกจากนั้น ยังรวมถึงสิ่งที่ทุกคนเลือกกระทำ ในการตัดสินความขัดแย้งที่เกิดขึ้น

พุทธทาสภิกขุ^{๑๒} ได้อธิบายความหมายการที่นักเรียนจะมีการศึกษาดีต้องมีจริยธรรม โดยจะสำเร็จและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนได้จริง ต้องมีองค์ประกอบ ๓ อย่าง คือ

๑. มีครูดี คือ มีครูเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะสมบูรณ์ทั้งด้านความรู้และความประพฤติเหมาะสมแก่การเป็นผู้สอนคนให้เป็นคนดี มีความรู้อย่างแท้จริง

๒. มีวิธีการสอนดี คือ เป็นผู้ที่สามารถสอนหรือพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะของความเป็นพลเมืองดีตามที่สังคมต้องการ

๓. มีสิ่งแวดล้อมดี คือ จัดหรือพัฒนาสิ่งทั้งปวงที่นักเรียนจะเรียนรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัสจากทางด้านกาย และใจ เป็นต้น ให้มีลักษณะเอื้อต่อการพัฒนาให้นักเรียนเป็นผู้มีความประพฤติ

สรุป จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น จริยธรรม คือ สิ่งที่บุคคลประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงามและ เหมาะสม ทั้งกาย วาจาและใจ โดยใช้ความรู้ สติ ปัญญา เหตุผล รวมทั้งการปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์หรือมาตรฐานที่ถูกต้อง ทั้งนี้เพื่อทำให้เกิดความสงบสุขต่อตนเองและสังคม ไม่เป็นโทษแก่ผู้อื่น

ตารางที่ ๒.๑ สรุปแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความหมายของจริยธรรม

นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความหมายของจริยธรรม
พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต) (๒๕๓๘, หน้า ๒๙)	จริยธรรมเป็นคำที่มีความหมายไม่ชัดเจน พูดได้โดยย่อว่ามี ๒ แบบ ๑. ความหมายของจริยธรรมของ ๒. ความหมายตามหลักทางพุทธศาสนา
บุญมี แท่นแก้ว (๒๕๓๒, หน้า ๘)	จริยธรรม หมายถึง “ธรรมชาติหรือหลักธรรมที่บุคคลควรประพฤติ” และจริยธรรมจะมีได้จำต้องอาศัยหลักคำสอนทางศาสนา อันได้แก่ ศีล(Precept)การมีศีลหรือเป็นผลแห่งการมีคุณธรรมในจิตใจ
นิธิ เอียวศรีวงศ์ (๒๕๓๗, หน้า ๒๑)	จริยธรรม คือ กฎเกณฑ์หรือมาตรฐานในการประพฤติทางกาย วาจา ใจ เกี่ยวกับความดี-ความชั่ว ถูก-ผิด
จำนง ทองประเสริฐ (๒๕๔๐, หน้า ๑๔)	จริยธรรม หมายถึง หลักการดำเนินชีวิต ที่ต้องพัฒนาไปตามลำดับจนถึงขั้นพ้นทุกข์หมดกิเลสทั้งปวง
พระมหาทองสุริย สิริโยโต (๒๕๓๓, หน้า ๑๙)	จริยธรรม หมายถึง ข้อที่ควรประพฤติปฏิบัติตาม ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเทศะ เพื่อให้ สังคมของมนุษย์เป็นสังคมที่ดีเป็นประโยชน์เกื้อกูลและความสุข
พระเมธีธรรมภรณ์ (๒๕๔๒, หน้า ๘๗)	จริยธรรม คือ แนวทางของการประพฤติ ปฏิบัติให้เป็นคนดีเพื่อประโยชน์ประโยชน์ของตนเองและส่วนรวม

^{๑๒} พุทธทาสภิกขุ (อ้างถึงในขอบ เอี่ยมประสงค์), “สภาพและปัญหาการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๕), หน้า ๒๘.

ไสว มาลาทอง (๒๕๔๒, หน้า ๕-๗)	จริยธรรม (MORALITY) หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ธรรมมี ๓ ประเภท ๑. ประเภทที่ควรบำเพ็ญ ๒. ประเภทที่ควรละเว้น ๓. ประเภทที่จัดเป็นกุศลและอกุศลไม่ได้
ประภาศรี สีหอำไพ (๒๕๔๐, หน้า ๑๗)	จริยธรรม หมายถึง หลักความประพฤติที่อบรมกิริยาและปลูกฝัง ลักษณะนิสัย ให้อยู่ในครรลองของคุณธรรมหรือศีลธรรม
เพียเจท์ (Piaget) (1960, หน้า 1)	จริยธรรมเป็นลักษณะประสบการณ์ของมนุษย์ และหน้าที่เกี่ยวกับ กฎเกณฑ์ในการให้ความร่วมมือ
พรชัย โพธิ์งาม (๒๕๔๖)	รวบรวมความหมายของคำว่า จริยธรรมไว้ ๓ ความหมายคือ ๑. คือหลักเกณฑ์หรือกฎเกณฑ์ในการตัดสินความถูกผิด ดีชั่ว ๒. คือแนวทางในการประพฤติ ๓. คือพฤติกรรมที่ดี ที่ถูกและที่ควรทำ
แพรวภัทร ยอดแก้ว (๒๕๕๑)	อธิบายความหมาย ตามทฤษฎีของลอเรนซ์ โคลเบิร์ก (Lawrence Kohlberg) จริยธรรม คือความรู้ผิดชอบชั่วดี เป็นกฎเกณฑ์และ มาตรฐานของความประพฤติในสังคมซึ่งบุคคลจะพัฒนาขึ้น
พุทธทาสภิกขุ(๒๕๔๕, หน้า ๒๘)	จริยธรรมของนักเรียนต้องมียอดประกอบ ๓ อย่าง ๑. มีครูดี ๒. มีวิธีการสอนดี ๓. มีสิ่งแวดล้อมดี

องค์ประกอบของจริยธรรม

จรรยา สุวรรณทัต^{๑๓} ได้อธิบายความหมายขององค์ประกอบของจริยธรรมว่า

๑. ความรู้เชิงจริยธรรม เป็นความรู้ที่ทราบว่าการกระทำชนิดใดในสังคมของตนถือว่าดี ควรกระทำ และการกระทำชนิดใดถือว่าไม่ดีก็ควรละเว้นจากการกระทำ มีลักษณะพฤติกรรมใดที่มี ความหมายเหมาะสมหรือไม่ เหมาะสมมากน้อยเพียงใดในสังคม ปริมาณความรู้ขึ้นอยู่กับอายุ การศึกษา และพัฒนาการทางสติปัญญาของคนด้วย

^{๑๓}จรรยา สุวรรณทัต, การแนะแนวกับคุณภาพชีวิต หน่วยที่ ๑ - ๘, (กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๓), หน้า ๑๐๐.

๒. เจตคติเชิงจริยธรรม เป็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่างๆ ทั้งในด้านบวกและด้านลบ เช่น การรู้สึกเห็นด้วยหรือรู้สึกไม่เห็นด้วยต่อการหนีโรงเรียน

๓. การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม เป็นการที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกกระทำหรือไม่เลือกพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น การกล่าวอ้างว่าไม่สบายเพื่อจะได้ไม่ต้องเรียนวิชาที่ไม่ชอบ

๔. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม เป็นการที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมเห็นชอบชื่นชมและสนับสนุน หรือการที่บุคคลงดเว้นจากการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์หรือค่านิยมในสังคม เช่น ความเป็นผู้รักษาระเบียบวินัยในชั้นเรียน การตรงต่อเวลา และการถือสัจจะอย่างเคร่งครัด

เจียมจิต บุญรักษ^{๑๔} ได้อธิบายความหมายการจำแนกองค์ประกอบของจริยธรรมตามความคิดเห็น ของนักจิตวิทยานั้นมีความคล้ายคลึงกัน แต่เรียกชื่อต่างกันออกไป ซึ่งอาจสรุปได้ว่าจริยธรรม จำแนกเป็น ๓ องค์ประกอบ คือ

๑. องค์ประกอบทางปัญญา (Cognition) คือ ส่วนที่เป็นความรู้ ความเชื่อต่างๆ ที่เกี่ยวกับ พฤติกรรมทางจริยธรรม ซึ่งเป็นความรู้ ความเข้าใจในเหตุผลของความถูกต้องดีงาม สามารถตัดสิน แยกพฤติกรรมที่ดี ที่ถูก ที่ควร ออกจากพฤติกรรมที่ไม่ดี ไม่ถูก ไม่ควร มโนทัศน์อื่นที่ใช้เรียกองค์ประกอบส่วนนี้ ได้แก่ ความคิดทางจริยธรรม (Moral thought) ค่านิยมทางจริยธรรม (Moral value) ความเชื่อทางจริยธรรม (Moral judgment) การใช้เหตุผลทางจริยธรรม (Moral reasoning) และความรู้ ความเข้าใจทางจริยธรรม Moral cognition)

๒. องค์ประกอบทางอารมณ์ (Affection) คือ ความรู้สึกหรือปฏิกิริยาที่มีต่อลักษณะหรือ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมว่า ตนชอบหรือไม่ชอบเพียงใด ซึ่งส่วนใหญ่จะสอดคล้องกับค่านิยมในสังคม องค์ประกอบในด้านนี้มีความหมายกว้างกว่าความรู้ ความเข้าใจเชิงจริยธรรมของบุคคล เพราะรวมทั้งความรู้ และความรู้สึกในเรื่องนั้นๆ เข้าด้วยกันและองค์ประกอบด้านนี้ยังสามารถเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้ มโนทัศน์ที่ใช้เรียกแทนองค์ประกอบนี้ ได้แก่ เจตคติทางจริยธรรม (Moral attitude) ความรู้สึกทาง จริยธรรม(Moral felling)และปฏิกิริยาทางจริยธรรม(Moral reaction)

๓. องค์ประกอบทางพฤติกรรม (Behavior) คือ พฤติกรรม หรือ การกระทำที่บุคคล แสดงต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและต่อสิ่งแวดล้อม เป็นพฤติกรรมที่สามารถตัดสินได้ว่าดีหรือไม่ดี ถูกหรือ ผิด ควรหรือไม่ควรซึ่งเป็นอิทธิพลส่วนหนึ่งที่มีผลต่อการกระทำ หรือไม่ควรกระทำ พฤติกรรมใดจะขึ้นอยู่กับอิทธิพลขององค์ประกอบทั้งสองประการที่กล่าวมาแล้ว พฤติกรรมเชิง จริยธรรมเป็นสิ่งที่สังคมให้ความสำคัญมากกว่าด้านอื่นๆ ทั้งนี้เพราะการกระทำในทางที่ดีและแล้ว ของบุคคลนั้น ส่งผลโดยตรงต่อความผาสุกและความทุกข์ของสังคม มโนทัศน์ที่ใช้เรียกองค์ประกอบส่วนนี้ ได้แก่ ความประพฤติทางจริยธรรม

ประกาศรี สือฮาไฟ^{๑๕} ได้อธิบายความหมายว่าจริยธรรมเป็นเครื่องกำหนดหลักปฏิบัติในการ ดำรงชีวิต เป็นแนวทางให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบเรียบร้อย ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบดังต่อไปนี้

๑. ระเบียบวินัย (Discipline) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง สังคมที่ขาดกฎเกณฑ์ทุกคน สามารถทำทุกอย่างได้ตามอำเภอใจ ย่อมเดือดร้อนระส่ำระสาย ขาดผู้นำผู้ตาม ขาดระบบที่

^{๑๔}เจียมจิต บุญรักษ, "การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาในภาคเหนือ", วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๓๔), หน้า ๑๐.

^{๑๕}ประกาศรี สือฮาไฟ, **พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม**, หน้า ๑๒.

กระชับ ความเข้าใจเป็นแบบแผนให้ยึดถือปฏิบัติ การหย่อนระเบียบวินัยทำให้เกิดการละเมิดสิทธิและหน้าที่บทบาทของแต่ละบุคคลชาติใดไร้ระเบียบวินัยย่อมยากที่จะพัฒนาไปได้ทัดเทียมชาติอื่น บุคคลจึงควรปฏิบัติตามจารีตประเพณีของสังคม

๒. สังคม (SOCIETY) เป็นการรวมกลุ่มกันประกอบกิจกรรมอย่างมีระเบียบแบบแผนก่อให้เกิดขนบธรรมเนียมที่งดงาม มีวัฒนธรรมอันแสดงถึงควมมีระเบียบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน

๓. อิสระเสรี (AUTONOMY) ความมีสำนึกในมโนธรรมที่พัฒนาเป็นลำดับ ก่อให้เกิดความอิสระ สามารถดำรงชีวิตตามสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการศึกษาและประสบการณ์ในชีวิตมีความสุขในระเบียบวินัยและสังคมของตน เป็นค่านิยมสูงสุดที่คนได้รับการขัดเกลาแล้วสามารถบำเพ็ญตนตามเสรีภาพเฉพาะตนได้อย่างอิสระ สามารถปกครองตนเองและชักนำตนเองให้อยู่ในทำนองครองธรรมหรืองดการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์หรือค่านิยมในสังคม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน^{๑๖} ได้อธิบายความหมายของจริยธรรมของบุคคลที่มีลักษณะสำคัญดังนี้

๑. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง ลักษณะของความรู้ที่บุคคลต่างๆ สามารถบอกได้ว่า ควรทำหรือบอกได้ว่า พฤติกรรมใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม เช่น การที่เรารู้ว่ามารยาทที่ตึ้นนั้นเป็นอย่างไร หรือ รู้ว่าเราต้องมีความรับผิดชอบในหน้าที่อย่างไร เป็นต้น ความรู้เชิงจริยธรรมนี้ ขึ้นอยู่กับอายุ ระดับการศึกษา และพัฒนาการทางสติปัญญาของคนด้วย

๒. ทศนคติเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับความชอบหรือไม่ชอบ ทำดีเป็นลักษณะทำถูกต้อง ทำชอบเป็นลักษณะทำถูกใจ การตัดสินใจที่ดีความชอบโดยถือเอาเกณฑ์ของความถูกต้อง และความถูกต้องของบุคคลมาประเมินค่าจริยธรรม จึงเป็นทศนคติเชิงจริยธรรม เช่น การที่เราไม่พอใจคนที่แย่งที่นั่งคนแบกรถเมล์ หรือ ไม่ช่วยคนที่ถือของพะรุงพะรัง

๓. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งของบุคคลลงไป จะต้องประกอบด้วยเหตุผลอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นเฉพาะหน้านั้น และเหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลเกิดประสบการณ์และสติปัญญาของบุคคลนั้น

๔. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมเห็นชอบชื่นชมและสนับสนุน หรือการที่บุคคลงดการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎระเบียบและค่านิยมในสังคมนั้น พฤติกรรมเชิงจริยธรรมซึ่งเป็นการกระทำที่สังคมเห็นชอบและสนับสนุนมีหลายประการ เช่น การช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก เป็นต้น

สุพล วังสินธ์^{๑๗} ได้อธิบายความหมายขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาจริยธรรมในการช่วยอธิบายได้ว่าการที่บุคคลมีสมบัติทางจริยธรรมแตกต่างกันนั้น เนื่องมาจากปัจจัยหลายปัจจัย ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาจริยธรรมให้สูงขึ้นโดยการพัฒนางค์ประกอบต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับจริยธรรมนั้น ที่ใช้การศึกษาหาความสัมพันธ์กับจริยธรรม จำแนกเป็น ๓ ประการ คือ

๑. องค์ประกอบทางกายภาพ ได้แก่ การศึกษา อายุ และเพศ

^{๑๖}ดวงเดือน พันธุมนาวิน, **ครูกับการปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียน**, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทส่งเสริมการศึกษาและจริยธรรม จำกัด, ๒๕๔๔), หน้า ๒๑.

^{๑๗}สุพล วังสินธ์, **จริยศึกษา**, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๔), หน้า ๗๘-๘๒.

๒. องค์ประกอบบุคลิกภาพได้

๑) ลักษณะที่มุ่งอนาคต หมายถึง ความปรารถนาที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จ ลุล่วงไปได้ด้วยดี แม้จะเผชิญกับอุปสรรคต่างๆ ก็ไม่ย่อท้อ มีความกระตือรือร้นที่จะฝ่าฟันอุปสรรคทั้งหมด โดยมุ่งที่จะให้เกิดผลสำเร็จที่ตรงตามความปรารถนาในอนาคตเป็นหลักยอมรับความลำบากในปัจจุบันเพื่ออนาคตที่ดี

๒) เจตคติต่อกฎหมาย ความเป็นระเบียบ และศีล ๕ หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึก ของบุคคลที่มีต่อกฎหมาย ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

๓. องค์ประกอบทางสภาพแวดล้อม ได้แก่ ฐานะทางครอบครัว ผู้เลี้ยงดู และวิธีการอบรมเลี้ยงดู การใช้สื่อมวลชน สภาพแวดล้อมที่โรงเรียน และอิทธิพลของตัว พบว่า เด็กที่มีมารดา ได้รับการศึกษาสูง มีการทำงานหารายได้ มีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักมาก และมีการอบรมเลี้ยงดูแบบให้เหตุผลมาก ซึ่งทำให้พฤติกรรมเชิงจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่มีลักษณะตรงกันข้าม

วีณา เนาวลักษณ์^{๑๘} ได้อธิบายความหมายขององค์ประกอบสำคัญ ๓ ประการของจริยธรรมสรุปได้ดังนี้

๑. ส่วนประกอบด้านความรู้ (moral reasoning) คือ ความเข้าใจในเหตุผลของความถูกต้องตรงตาม สามารถตัดสินแยกความถูกต้องออกจากความไม่ถูกต้องได้ด้วยความคิด

๒. ส่วนประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึก (moral attitude and belief) คือ ความพึงพอใจ ศรัทธา เลื่อมใส เกิดความนิยมยินดีที่จะรับจริยธรรมมาเป็นแนวประพฤติปฏิบัติ

๓. ส่วนประกอบด้านพฤติกรรมแสดงออก (moral conduct) คือ พฤติกรรมการกระทำที่บุคคลตัดสินใจจะกระทำถูกหรือผิดในสถานการณ์แวดล้อมต่างๆ

อภิญา จันทรเจนจบ^{๑๙} กล่าวว่า ได้สรุปองค์ประกอบของจริยธรรมออกเป็น ๓ ประการดังนี้

๑. องค์ประกอบทางปัญญา (Cognition) หมายถึง ส่วนที่เป็นความคิด ความรู้ ความเข้าใจ หรือความเชื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรม อันทำให้บุคคลสามารถประเมินและแยกแยะได้ว่าพฤติกรรมใดดีหรือไม่ดี ถูกหรือไม่ถูก ควรหรือไม่ควร ได้ด้วยความคิดมโนทัศน์ที่ใช้เรียกองค์ประกอบส่วนนี้ได้แก่ ความคิดทางจริยธรรม (moral thought) ค่านิยมทางจริยธรรม (moral values) ความเชื่อทางจริยธรรม (moral belief) การตัดสินทางจริยธรรม (moral reasoning) และความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรม (moral cognition)

๒. องค์ประกอบทางอารมณ์ (affection) หมายถึง ความรู้สึกหรือปฏิกิริยาที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรมว่า มีความพอใจหรือไม่พอใจ มโนทัศน์ที่ใช้เรียกองค์ประกอบส่วนนี้ได้แก่ทัศนคติทางจริยธรรม (moral attitude) ความรู้สึกทางจริยธรรม (moral feeling of moral affection) และปฏิกิริยาทางจริยธรรม

^{๑๘} วีณา เนาวลักษณ์, พฤติกรรมจริยธรรมและแนวโน้มพฤติกรรมทางการเมือง ตามคำรายงานของนักเรียนครู ผู้ปกครอง, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๘), หน้า ๕

^{๑๙} อภิญา จันทรเจนจบ อ้างใน สุจิตรา ทองวารี, “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การทางการศึกษา ตามการรับรู้ของครูกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการทำงานของครูกรณีศึกษา:องค์การทางการศึกษาในสำนักงานเขตบางกอกน้อย สังกัดกรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๑), หน้า ๑๙.

๓. องค์ประกอบทางพฤติกรรม (behavior) หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมาในสถานการณ์แวดล้อมต่าง ๆ ซึ่งพฤติกรรมที่สามารถตัดสินใจได้ว่า ดีถูก ควรหรือไม่ มโนทัศน์ที่เรียกใช้ องค์ประกอบส่วนนี้ ได้แก่ พฤติกรรมจริยธรรม (moral conduct) การกระทำทางจริยธรรม(moral act) บุคลิภาพทางจริยธรรม (moral character) และพฤติกรรมทางจริยธรรม (moral behavior)

สรุป จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น องค์ประกอบของจริยธรรมคือ ข้อกำหนด พฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ตัวบุคคลแสดงออกในทางที่ดี ที่ถูกต้อง ซึ่งพฤติกรรมที่ตัวบุคคลแสดงออกมานั้น เป็นตัวบ่งบอกถึงความรู้ทางปัญญา การควบคุมอารมณ์ในการคิด ความรู้สึก และการแสดง พฤติกรรมที่สังคมเห็นชอบจากทุกองค์ประกอบของจริยธรรม

ตารางที่ ๒.๒ สรุปแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบของจริยธรรม

นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบของจริยธรรม
จรรยา สุวรรณทัต (๒๕๓๓, หน้า ๑๐๐)	องค์ประกอบของจริยธรรม ประกอบด้วย ๔ องค์ประกอบคือ ๑. ความรู้เชิงจริยธรรม ๒. เจตคติเชิงจริยธรรม ๓. การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ๔. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม
เจียมจิต บุญรักษ์ (๒๕๓๔, หน้า ๑๐)	องค์ประกอบของจริยธรรมจำแนกเป็น ๓ องค์ประกอบ คือ ๑. องค์ประกอบทางปัญญา (Cognition) ๒. องค์ประกอบทางอารมณ์ (Affection) ๓. องค์ประกอบทางพฤติกรรม (Behavior)
ประกาศรี สีอำไพ (หน้า ๑๒)	จริยธรรมประกอบด้วยองค์ประกอบดังต่อไปนี้ ๑. ระเบียบวินัย (Discipline) ๒. สังคม (SOCIETY) ๓. อิสระเสรี (AUTONOMY)
นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบของจริยธรรม
ดวงเดือน พันธุมนาวิน (๒๕๔๔, หน้า ๒๑)	จริยธรรมของบุคคลที่มีลักษณะสำคัญดังนี้ ๑. ความรู้เชิงจริยธรรม ๒. ทักษะเจตคติเชิงจริยธรรม ๓. เหตุผลเชิงจริยธรรม ๔. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม
สุพล วังสินธุ์ (๒๕๓๔, หน้า ๗๘-๘๒.)	องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาจริยธรรมจำแนกเป็น ๓ ประการ คือ ๑. องค์ประกอบทางกายภาพ ๒. องค์ประกอบบุคลิภาพได้ ๓. องค์ประกอบทางสภาพแวดล้อม

วิชา เนาวลักษณ์ (๒๕๒๘, หน้า ๕)	องค์ประกอบของจริยธรรมแบ่งออกเป็น ๓ ประการดังนี้ ๑. ส่วนประกอบด้านความรู้ (moral reasoning) ๒. ส่วนประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึก (moral attitude and belief) ๓. ส่วนประกอบด้านพฤติกรรมแสดงออก (moral conduct)
อภิญา จันท์เจนจบ (๒๕๕๑, หน้า ๑๙)	จากการรวบรวมข้อมูลสรุปได้ว่าองค์ประกอบของจริยธรรมแบ่งออกเป็น ๓ ประการ ๑. องค์ประกอบทางปัญญา (Cognition) ๒. องค์ประกอบทางอารมณ์ (affection) ๓. องค์ประกอบทางพฤติกรรม (behavior)

ลักษณะของจริยธรรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ^{๒๐} ได้อธิบายความหมายของการจำแนก
ลักษณะของจริยธรรม ๓ ลักษณะ คือ

๑. จริยธรรมธรรมชาติ เป็นลักษณะการกระทำละเว้นชั่วโดยธรรมชาติของตนเอง
การกระทำดีในลักษณะนี้ไม่ถือว่ามิจริยธรรม เช่น นำเหล้าใส่ถ้วยวางไว้ ๑ ถ้วยและคลุกข้าวกับแกง
ใส่จาน ๑ จาน แล้วเรียกสุนัขมา ให้เลือกกิน สุนัขคงไม่เลือกกินเหล้าแต่คงเลือกกินข้าว เพราะ
ธรรมชาติของสุนัขไม่กินเหล้า การที่สุนัขไม่เลือกกินเหล้านั้นเป็นเพราะธรรมชาติของสุนัขนั่นเอง
ลักษณะเช่นนี้ไม่ถือว่าเป็นคุณธรรมจริยธรรม

๒. จริยธรรมบังคับ เป็นลักษณะการทำความดีละเว้นเพราะถูกบังคับให้ทำอาจเป็นการ
บังคับ ด้วยกฎหมาย ระเบียบประเพณี เช่น เมื่อขับรถไปอยู่เลนซ้ายตรงสี่แยกไฟแดงก็เลี้ยวซ้าย ไม่
ขวางผู้อื่น ทั้งๆ ที่ตนเองต้องการจะขับตรงไป เป็นต้น การทำตามกฎหรือถูกบังคับเริ่มมีจริยธรรมแต่

^{๒๐}สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม แห่งชาติ
(พ.ศ.๒๕๔๕ - ๒๕๔๙), (กรุงเทพมหานคร:สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๕), หน้า ๙-๑๐.

จริยธรรม ระดับปฏิบัติตามกฎเกณฑ์หรือระเบียบ การจัดจริยธรรมลักษณะนี้ ต้องพิจารณากรอบกฎเกณฑ์ ประเพณีหรือกติกาที่บังคับเป็นสำคัญ

๓. จริยธรรมเจตนา เป็นจริยธรรมระดับสูงสุดเป็นการกระทำดีละเว้นชั่ว อันเกิดจากเจตนาที่ตั้งใจกระทำหรือไม่กระทำ โดยผู้เรียนคิดได้เองว่าควรทำหรือไม่ควรทำด้วยตัวเอง ไม่ใช่บังคับ จึงเป็นจริยธรรมในระดับนี้ ซึ่งจริยธรรมในระดับนี้เป็นจริยธรรมที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนมากที่สุด การวัดและประเมินต้องสามารถวัดทำถึงระดับนี้ด้วย

สุรางค์ ไคว์ตระกูล^{๒๑} ได้อธิบายความหมายว่าลักษณะของจริยธรรมมี ๕ ลักษณะ ดังนี้

๑. จริยธรรมเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้
 ๒. ประกอบด้วยองค์ประกอบ ๓ อย่าง คือ องค์ประกอบเชิงปัญหาหรือความรู้คิด องค์ประกอบเชิงความรู้สึกและอารมณ์และองค์ประกอบเชิงพฤติกรรม
 ๓. พัฒนาการทางจริยธรรม เกิดควบคู่กับพัฒนาการทางชีวปัญญา
 ๔. พฤติกรรมเชิงจริยธรรมบางอย่างเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์
 ๕. พฤติกรรมเชิงจริยธรรมอาจจะกล่าวได้ว่ามี ๓ ประเภท คือ
 - ๑) พฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่มีลักษณะสากล
 - ๒) พฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่เหมือนพฤติกรรมของกลุ่มคนที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิก
 - ๓) พฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะคน ทำให้คนนี้ต่างจากคนอื่น
- เป็นปัจเจกบุคคล

ทิพาพร ลิขิตกุล^{๒๒} ได้อธิบายความหมายว่าลักษณะของจริยธรรมมี ๓ ลักษณะ คือ

๑. จริยธรรมธรรมชาติ เป็นลักษณะการกระทำดี ละเว้นชั่ว โดยธรรมชาติของตนเองการกระทำดีในลักษณะนี้ไม่ถือว่าจริยธรรม
 ๒. จริยธรรมบังคับ เป็นลักษณะการกระทำดี ละเว้นชั่ว เพราะถูกบังคับให้ทำอาจเป็นการบังคับด้วยเกณฑ์ กฎหมายระเบียบประเพณี
 ๓. จริยธรรมเจตนา เป็นจริยธรรมสูงสุด เป็นการกระทำดี ละเว้นชั่ว อันเกิดจากเจตนาที่ตั้งใจจะกระทำหรือไม่กระทำโดยคิดได้เองว่าควรทำหรือไม่
- สรุป จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น องค์ประกอบของจริยธรรม คือ การรับรู้ของบุคคลแต่ละคนที่มีเกณฑ์ช่วย ในการตัดสินใจว่า การกระทำหรือพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นถูกต้องควรหรือไม่ควร สิ่งที่ประพฤติ ปฏิบัติเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ดี ถูกต้องตามกฎหมายศีลธรรม สามารถบอกหรือชี้แจง ประเมินในสิ่งที่แสดง ออกมาในลักษณะของพฤติกรรม และแนวคิดที่ได้จากการศึกษานั้น จริยธรรมนักเรียนควรเน้นที่ความซื่อสัตย์ความรับผิดชอบ ความกตัญญูและความขยันหมั่นเพียรในการทำหน้าที่ของตน ด้วยความเสียสละทั้งกำลังกายและสติปัญญา

^{๒๑}สุรางค์ ไคว์ตระกูล, *จิตวิทยาการศึกษา*, (กรุงเทพมหานคร:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๖), หน้า ๒๙.

^{๒๒}ทิพาพร ลิขิตกุล, “การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดูของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง”, *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๔), หน้า ๑๔.

บุญเลิศ ราโชติ^{๒๓} ได้อธิบายความหมาย พฤติกรรม หมายถึง การแสดงออก แต่การแสดงออกนั้นเป็นผลมาจากปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าในสถานการณ์ต่างๆ ทางกายกรรม วจีกรรม และมนกรรม “กายกรรม” การกระทำทางกาย เช่น การเดิน ยืน นั่ง นอน กิน ดื่ม ทำงาน ติดต่อกัน เป็นต้น “วจีกรรม” การกระทำทางวาจา เช่น การพูดจา สนทนา ปราศรัย การทักทาย สั่งสอน หรือการใช้ภาษาด้านอื่นๆ “มนกรรม” การกระทำทางจิตใจ เช่น ความรู้สึกนึกคิด จดจำ หวัง คืบ การเรียนรู้ แรงจูงใจ เจตคติความพยายาม ความเมตตา กรุณาเมตตา เป็นต้น พฤติกรรมมนุษย์ทั้ง ๓ ลักษณะ มิได้อยู่แยกจากกัน แต่มักจะเกิดขึ้นร่วมกันเสมอ ตัวอย่างเช่น ขณะที่คนคิด จะมีท่าทางอาการ กิริยาการเคลื่อนไหวทางกาย การทอดสายตา การเดิน และการพูดภาษาต่างๆ ประกอบกัน ขณะที่คนเดิน ก็มักจะคิดหรือมีเป้าหมายประกอบด้วย ขณะที่คนพูดก็มักมีท่าประกอบกับความหวัง หรือ ความต้องการอย่างใดอย่างหนึ่ง

กิริติ บุญเจือ^{๒๔} ได้อธิบายความหมายของพฤติกรรมว่า การกระทำทุกอย่างของมนุษย์ สัตว์ และพืชถ้ามีมโนธรรมเข้าแทรกเรียกว่าความประพฤติดี ถ้าไม่มีมโนธรรมเข้าแทรกเรียกว่าพฤติกรรมศีลธรรม (Amoral Behavior) อย่าปนกับความประพฤติผิดศีลธรรมหรือหุศีล (Immoral Conduct) ซึ่งเป็นความประพฤติที่ฝ่าฝืนมโนธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน^{๒๕} ได้อธิบายความหมายของพฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบ หรือดเว้นการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์หรือค่านิยมในสังคมนั้น พฤติกรรมเชิงจริยธรรมนี้เป็นสิ่งที่สังคมให้ความสำคัญมากกว่าด้านอื่นๆ ทั้งนี้ เพราะ การกระทำในสิ่งที่ดีและเลวของบุคคลนั้นส่งผลโดยตรงต่อความผาสุกและความทุกข์ของสังคม การศึกษาด้านอื่นๆ ของจริยธรรมจึงเป็นเพียงเพื่อให้เข้าใจและสามารถทำนายพฤติกรรมในสถานการณ์ต่างๆ ของบุคคลนั้น

พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุษย์และคณะ^{๒๖} ได้ให้ความหมายว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมมีลักษณะความคิดพื้นฐาน คือ

๑. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม เป็นพฤติกรรมเจตนา เป็นพฤติกรรมที่ผ่านกระบวนการตัดสินใจของผู้กระทำว่าเป็นพฤติกรรมที่ถูกของตน เป็นพฤติกรรมที่ดี และควรกระทำในสภาพหนึ่งๆ
๒. การตัดสินใจของมนุษย์นั้น เป็นกระบวนการทางสติปัญญา เกิดจากความคิด ไตร่ตรองความรู้สึกและเหตุผลของตนเอง กระบวนการนี้เรียกว่า “การไตร่ตรองทางจริยธรรม”
๓. การไตร่ตรองทางจริยธรรม เป็นกระบวนการใช้เหตุผล ตรรกบท กระบวนการในการใช้เหตุผลมีข้ออ้าง ๒ ประการ คือ

^{๒๓}บุญเลิศ ราโชติ, พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน, สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, (อุบลราชธานี: ออฟเซตการพิมพ์, ๒๕๔๘), หน้า ๑.

^{๒๔}กิริติ บุญเจือ, ชุดพื้นฐานปรัชญาจริยศาสตร์สำหรับผู้เริ่มเรียน, (กรุงเทพมหานคร :ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๘), หน้า ๑.

^{๒๕}ดวงเดือน พันธุมนาวิน.การพัฒนาจริยธรรม:จิตวิทยา, (กรุงเทพมหานคร:สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร), ๒๕๒๒.

^{๒๖}พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุษย์ และคณะ, จริยธรรมของชาวกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน, (กรุงเทพมหานคร:สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๗), หน้า๑.

๑) ความเชื่อของตนเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ดีที่สุดและสมควรในสภาพหนึ่ง

๒) การรับสภาพการณ์ที่แวดล้อมตนในขณะนั้นว่าเป็นอย่างไร

**พฤติกรรมเชิงจริยธรรมสำหรับนักเรียนในหลักสูตรสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑^{๒๗}**

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาค้นคว้า การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ๕ ประการ ดังนี้

๑. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสารมีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสาร ด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มี ต่อตนเองและสังคม

๒. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลการจัดการปัญหา และ

^{๒๗} กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑, (กรุงเทพมหานคร:กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๕), หน้า ๓ - ๑๗.

ความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. ใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. รักความเป็นไทย
๘. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้สาระการเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรมจริยธรรม และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือ ศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกัน

สรุป ความหมายของพฤติกรรมเชิงจริยธรรม คือ ลักษณะที่บ่งบอกให้เห็นถึงความประพฤติดี ประพฤติชอบทั้งต่อตนเองและสังคมโดยรวม ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจในเหตุผล ความถูกต้อง ความดีงาม เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และต้องมีการพัฒนา

ตารางที่ ๒.๓ สรุปแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะทางจริยธรรม

นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะทางจริยธรรม
รุ่งนภา จอนเจตสิน (๒๕๓๙, บทคัดย่อ)	การปฏิบัติตนทางจริยธรรมตามการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร มีดังนี้ ๑)นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปฏิบัติตนทางจริยธรรมในระดับมาก ๒) การเปรียบเทียบจากประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนที่มีประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมมาก มีการปฏิบัติตนในทางจริยธรรมในระดับมาก แต่นักเรียนที่มีประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมไม่มาก มีการปฏิบัติตนในทางจริยธรรมในระดับพอใช้
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๕, หน้า ๙-๑๐)	ลักษณะของจริยธรรมมี ๓ ลักษณะ คือ ๑. จริยธรรมธรรมชาติ ๒. จริยธรรมบังคับ

	๓. จริยธรรมเจตนา
สุรางค์ โค้วตระกูล (๒๕๓๖, หน้า ๒๙)	ลักษณะของจริยธรรมมี ๕ ลักษณะ ดังนี้ ๑. จริยธรรมเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้ ๒. ประกอบด้วยองค์ประกอบ ๓ อย่าง คือ องค์ประกอบเชิงปัญหา หรือความรู้คิด องค์ประกอบเชิงความรู้สึกและอารมณ์และ องค์ประกอบเชิงพฤติกรรม ๓. พัฒนาการทางจริยธรรม เกิดควบคู่กับพัฒนาการทางเซาว์ปัญญา ๔. พฤติกรรมเชิงจริยธรรมบางอย่างเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ ๕. พฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่มีลักษณะสากล ที่เหมือนพฤติกรรมของกลุ่มชนที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิก และที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะคน
ทิพาพร ลิขิตกุล (๒๕๔๔, หน้า ๑๔)	จากการรวบรวมข้อมูลสรุปได้ว่าลักษณะของจริยธรรมมี ๓ ลักษณะ ๑. จริยธรรมธรรมชาติ ๒. จริยธรรมบังคับ ๓. จริยธรรมเจตนา
นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะทางจริยธรรม
บุญเลิศ ราโชติ (๒๕๔๘, หน้า ๑)	ความหมาย พฤติกรรม หมายถึง การแสดงออก แต่การแสดงออกนั้น เป็นผลมาจากปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าในในสถานการณ์ต่างๆ ทาง กายกรรม วาจากรรม และมโนกรรม
กীরติ บุญเจือ (๒๕๓๘, หน้า ๑)	พฤติกรรมว่า การกระทำทุกอย่างของมนุษย์ สัตว์และพืชถ้ามีโนธรรมเข้าแทรก เรียกว่าความประพฤติดี ถ้าไม่มีโนธรรมเข้าแทรกเรียกว่าพฤติกรรมศีลธรรม
ดวงเดือน พันธุหมาวิน (๒๕๒๒)	พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคม นิยมชมชอบ หรือดเว้นการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์
พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ และคณะ (๒๕๒๗, หน้า ๑)	พฤติกรรมเชิงจริยธรรมมีลักษณะความคิดพื้นฐาน คือ ๑. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม ๒. การตัดสินใจของมนุษย์ ๓. การไตร่ตรองทางจริยธรรม
พฤติกรรมเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนใน หลักสูตรสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ตาม หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (๒๕๔๕, หน้า ๓ - ๗)	มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้ง ด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด ๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี คุณลักษณะอันพึงประสงค์

	๑. รักษาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ชื่อสัตย์สุจริต ๓. มีวินัย ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๕. อยู่อย่างพอเพียง ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๗. รักความเป็นไทย ๘. มีจิตสาธารณะ
--	---

๒.๒ กระบวนการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม

พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบ หรืองดเว้นการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์หรือค่านิยมในสังคมนั้น พฤติกรรมเชิงจริยธรรม เป็นการกระทำที่สังคมเห็นชอบและให้ความสำคัญมากกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะเป็นการกระทำในทางที่ดี และทางที่เลวของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อความผาสุกและความทุกข์ของสังคม ในด้านอื่น ๆ

แนวการประพฤติปฏิบัติพุทธจริยธรรมตามแบบมงคลสูตร เป็นวิธีการศึกษาหรือ การปฏิบัติเพื่อพัฒนาตัวเอง ครอบครัวและสังคม เพื่อให้พัฒนาไปพร้อมกัน และก่อให้เกิดปัญญาความรู้ คู่คุณธรรม ซึ่งจะทำให้เกิดความรู้อย่างแท้จริงในสังขารของชีวิตและสังขารของธรรมชาติ ที่พระสัมมาพุทธเจ้าทรงกล่าวกับเทวดาองค์หนึ่งว่า เทวดาและมนุษย์จำนวนมากต่างมุ่งหวัง ความสวัสดิ์ไม่พ่ายแพ้แก่ข้าศึกทั้งปวงย่อมทามงคลทั้ง ๓๘ ประการนี้ ซึ่งพระพุทธองค์ทรงตรัสบอกมงคลอันสูงสุด ดังที่ปรากฏในพระไตรปิฎก^{๒๘} ว่า

๑. การไม่คบคนพาล
๒. การคบแต่บัณฑิต
๓. การบูชาคนที่ควรบูชา
๔. การอยู่ในถิ่นที่เหมาะสม
๕. การได้สร้างบุญไว้ในปางก่อน
๖. การตั้งตนไว้ชอบ
๗. ความเป็นพหูสูต
๘. ความเป็นผู้มีศีลปะ
๙. วินัยที่ศึกษามาดี
๑๐. วาจาสุภาสิต
๑๑. บารุงมารดาบิดา
๑๒. การสงเคราะห์บุตร
๑๓. การสงเคราะห์ภรรยา
๑๔. การงานที่ไม่อาภูล

^{๒๘} พ.บ. (ไทย) ๒๕/๓-๑๒/๗-๘.

๑๕. การให้ทาน
๑๖. การประพาศธรรม
๑๗. การสงเคราะห์ญาติ
๑๘. การงานที่ไม่มีโทษ
๑๙. การงดเว้นจากบาป
๒๐. การเว้นจากการดื่มน้ำเมา
๒๑. ความไม่ประมาทในธรรม
๒๒. ความเคารพ
๒๓. ความถ่อมตน
๒๔. ความสันโดษ
๒๕. ความกตัญญู
๒๖. การฟังธรรมตามกาล
๒๗. มีความอดทน
๒๘. ความเป็นคนว่าง่าย
๒๙. การพบเห็นสมณะ
๓๐. การสนทนาธรรมตามกาล
๓๑. การเผาผลาญบาป
๓๒. การประพาศพรหมจรรย์
๓๓. การเห็นอริยสัจ
๓๔. การทานิพพานให้แจ้ง
๓๕. จิตของผู้ที่ถูกโลกธรรมกระทบแล้วไม่หวั่นไหว
๓๖. จิตไม่เศร้าโศก
๓๗. จิตปราศจากอริ
๓๘. จิตเกษม

แบบดูรา ^{๒๙}ได้อธิบายความหมายถึงตัวกำหนดพฤติกรรมว่า มี ๒ ประการ คือ

๑. ตัวกำหนดพฤติกรรมที่เป็นสิ่งเร้า ซึ่งได้แก่ เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสิ่งแวดล้อม มนุษย์จะคาดการณ์ไว้ว่า ถ้ามีเหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้นจะมีเหตุการณ์อะไรตามมา

๒. ตัวกำหนดที่เป็นผล ซึ่งได้แก่ ผลของการกระทำ มนุษย์จะเลือกกระทำพฤติกรรมที่ได้รับผลทางบวก และจะหลีกเลี่ยงการกระทำพฤติกรรมที่จะได้รับผลทางลบ

วิธีการเรียนรู้พฤติกรรมของมนุษย์แบบดูราได้กล่าวว่า วิธีการเรียนรู้พฤติกรรมของมนุษย์มี ๒ วิธี คือ การเรียนจากผลของการกระทำ และวิธีการเรียนรู้จากการเลียนแบบ โดยที่การเรียนรู้จากผลของการกระทำเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ซึ่งจะทำหน้าที่ ๓ ประการ คือ ให้ข้อมูล ชูใจ และเสริมแรง ส่วนการเรียนรู้จากการเลียนแบบเป็นการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบกระทำ

^{๒๙}Bandura, A, Albert Social Foundation of Thought and Action, (Englewood Cliffs Prentice Hall, ๑๙๘๖), pp. ๔๖๙-๔๗๗.

พฤติกรรม ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ทางอ้อม การเรียนรู้จากตัวแบบอาศัยกระบวนการเรียนรู้ จากการสังเกตเป็นผลสำคัญ ซึ่งต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ ๔ ประการ คือ กระบวนการใส่ใจ กระบวนการเก็บจำ กระบวนการทางกาย และกระบวนการจูงใจ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูราได้กล่าวถึง การควบคุมพฤติกรรมด้วยปัญญาไว้ว่า การเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและผลของการกระทำจะอยู่ในรูปของความเชื่อ และความคาดหวัง ซึ่งเป็นกระบวนการทางปัญญา ความเชื่อและความหวังนี้ทำหน้าที่ควบคุม หรือกำกับการกระทำของมนุษย์ในเวลาต่อมา การควบคุมพฤติกรรมด้วยปัญญาที่สำคัญมี ๓ ประการ คือ ความเชื่อเกี่ยวกับกฎเกณฑ์เงื่อนไข การคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง และผลที่จะเกิดขึ้นและสิ่งจูงใจ

บุคลิกภาพของเด็กที่เกิดจากการเลียนแบบหรือเอาอย่างแบบนั้น ตัวแบบจะมีความสำคัญมาก ถ้าตัวแบบดีเด็กก็จะดีด้วย ดังคำกล่าวที่ว่า A model was an adult human หมายถึง ตัวแบบจะต้องเป็น ผู้มีวุฒิภาวะ แต่โดยธรรมชาติของเด็กแล้ว เด็กจะพยายามสังเกตตัวแบบในการกระทำอย่างใด อย่างหนึ่ง ถ้าตัวแบบได้รับความสนใจ ได้รับความพึงพอใจจากเด็ก เด็กก็จะพอใจที่จะเลียนแบบตัวแบบนั้น ตัวแบบจึงมีความสำคัญมาก ตัวแบบอาจเป็นพ่อแม่ คนในครอบครัว คนที่มีชื่อเสียง คนที่น่าเคารพนับถือ เพื่อนสนิท ครู อาจารย์ ดารา เป็นต้น ถ้าสังคมใดมีตัวแบบที่ดีคนในสังคมนั้นก็จะมีความประพฤติ มีจริยธรรม และมีบุคลิกภาพที่ดีด้วย ทฤษฎีการเรียนรู้ ทางสังคมจึงขึ้นอยู่กับเงื่อนไข (Conditional) และตัวแบบ (Modeling) เป็นสำคัญ ดังนั้น จึงเริ่มจาก ตั้งใจ -> จดจำ -> ผึกฝน -> จูงใจ -> ได้ตามแบบ Bandura

ในปัจจุบันนักจิตวิทยาในกลุ่มการเรียนรู้ทางสังคมได้นำแนวคิดของนักจิตวิทยา ในกลุ่มพัฒนาการทางด้านปัญญาและความคิดมาผสมผสานกับหลักการของตน และประกาศทฤษฎี ขึ้นใหม่ โดยใช้ชื่อว่า ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Cognitive social learning theory) ซึ่งทฤษฎีนี้ มีความคิดพื้นฐาน คือ

๑. บุคคลอาจจะเรียนรู้จากการเลียนแบบอย่างของผู้อื่นโดยไม่มีแรงเสริมกำลัง จากภายนอก
๒. บุคคลจะมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมตลอดเวลา บุคคล และสิ่งแวดล้อมต่างมีอิทธิพลต่อกันและกันตลอดเวลา
๓. การรับรู้และการคาดหวังทางปัญญาความคิดจะมีผลต่อการกระทำของบุคคล การคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำของตน เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเลือกวิธี แสดงพฤติกรรมของบุคคล
๔. การเรียนรู้และการรับรู้อาจจะไม่ใช่สิ่งเดียวกันกับการแสดงพฤติกรรม แรงเสริมกำลังอาจไม่ใช่สิ่งสำคัญในการเสริมสร้างพฤติกรรม แต่แรงเสริมกำลังมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการกระทำต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน”
๕. กระบวนการทางปัญญาความคิด จะช่วยให้บุคคลสามารถควบคุมตนเอง ควบคุมพฤติกรรมและประเมินคุณค่าของตนเองได้

นวลละอ อ แสงสุข^{๓๐} ได้อธิบายความหมายถึงทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ **เพียเจต์**^{๓๑} ซึ่งเพียเจต์ได้ศึกษาในเรื่องพัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์ และเป็นผู้ริเริ่มทางความคิดที่ว่า พัฒนาการทางจริยธรรม ของมนุษย์ขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาของแต่ละบุคคล เพียเจต์แบ่งขั้นของการพัฒนาจริยธรรม ของมนุษย์เป็น ๓ ขั้น คือ

๑. ขั้นก่อนจริยธรรม พัฒนาการขั้นนี้เริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึง ๑ ปี เด็กในขั้นนี้ยังไม่มีความสามารถในการรับรู้สิ่งแวดล้อมได้อย่างละเอียด มีแต่ความต้องการทางกาย ซึ่งต้องการที่จะได้รับการบำบัดโดยไม่คำนึงถึงกาลเทศะ เมื่อเด็กมีความสามารถในการพูดก็จะเริ่มรับรู้สภาพแวดล้อมและบทบาทของตนเองต่อบุคคลอื่น

๒. ขั้นยึดคำสั่ง พัฒนาการขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ ๒ - ๑๑ ปี เด็กจะมีความเกรงกลัวผู้ใหญ่ และเห็นว่าคำสั่งของผู้ใหญ่คือประกาศิตที่ตนต้องกระทำตาม ในขั้นนี้การตัดสินใจกระทำใด ถูกหรือผิด จะดูจากผลที่ตนเองได้รับจากการกระทำเป็นหลัก มากกว่าการดูที่เจตนาของการกระทำ

๓. ขั้นยึดหลักแห่งตน พัฒนาการขั้นนี้จะอยู่ในช่วงอายุ ๑๒ ปีขึ้นไป เพียเจต์เชื่อว่าเกิดขึ้นจากพัฒนาการทางสติปัญญาและประสบการณ์ในการมีบทบาทในกลุ่มเพื่อนเด็กด้วยกัน ความเกรงกลัวอำนาจภายนอกจะกลายเป็นหลักภายในจิตใจของเด็ก ส่วนความยุติธรรมจะหมายถึงการแลกเปลี่ยนกันและความเท่าเทียมกันของบุคคล ในขั้นนี้เด็กจะตัดสินใจถูก หรือผิด ทางจริยธรรม โดยพิจารณาจากเจตนาของการกระทำนั้นในช่วงอายุ ๑๒ ปี เด็กที่อยู่ในสภาพสังคมปกติจะบรรลุถึงขั้นที่ ๓ แต่อาจมีเด็กบางคนพัฒนาการช้ากว่านี้ ในบางกรณีพัฒนาการอาจหยุดชะงัก ในขั้นที่ ๒ เนื่องจากการบีบบังคับอย่างผิดปกติของผู้เลี้ยงดูหรือสังคมหรือขาดประสบการณ์ในกลุ่มเพื่อน

เพียเจต์ แบ่งพัฒนาการทางสติปัญญาไว้ ๔ ขั้น คือ

๑. ขั้นรับรู้ประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (Sensorimotor operation) เป็นระยะตั้งแต่ช่วงอายุแรกเกิด ถึง ๒ ปี เด็กจะรับรู้ประสาทสัมผัสอย่างง่าย ๆ ทำให้เกิดการพัฒนาการทางสติปัญญา และความนึกคิด เด็กจะมีโครงสร้างทางความคิดจากสิ่งที่เห็นและจากสิ่งที่สัมผัส

๒. ขั้นความคิดก่อนปฏิบัติการ (Pre -operational thinking) ช่วงอายุ ๒ ถึง ๗ ปี เด็กเริ่มใช้ภาพแทนวัตถุและเหตุการณ์ สามารถกลายแบบคนอื่นได้ และมีพัฒนาการอย่างรวดเร็ว สามารถใช้ภาษาติดต่อสื่อสารทางสังคมได้อย่างกว้างขวาง และเริ่มมีการพัฒนาความคิดเชิงตรรกศาสตร์ ความคิดส่วนใหญ่จะเกิดจากประสาทสัมผัส

๓. ขั้นปฏิบัติการด้วยรูปธรรม (Concrete operational thinking) ช่วงอายุ ๗ ถึง ๑๑ ปี เด็กเริ่มมีความคิดเชิงตรรกศาสตร์ในสิ่งที่มองเห็นและสัมผัสได้ และค้นหาความจริงเกี่ยวกับวัตถุ และสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นแบบแผน

๔. ขั้นปฏิบัติการด้วยนามธรรม (Formal prepositional thinking or formal operational-thinking) ช่วงอายุ ๑๑ ถึง ๑๕ ปี พัฒนาการทางสติปัญญาและความคิดของเด็กจะอยู่

^{๓๐} นวลละอ อ แสงสุข, “การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง”, **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**, (สาขาการอุดมศึกษาคณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๔), หน้า ๑๓ – ๑๖.

^{๓๑} Piaget, J, **The Moral Judgment of Child**, (London: Routledge and Kogan Paul, ๑๙๓๒), p. ๓๕๗.

ในขั้นสูงสุด สามารถคิดหาเหตุผลนอกเหนือข้อมูลที่มีอยู่ได้ สามารถที่จะแก้ปัญหาด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้

ทองคุณ หงส์พันธุ์^{๓๒} ได้อธิบายความหมายถึงแนวคิดนี้ว่า พัฒนาการทางด้านจริยธรรม ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ทางสังคมของบุคคลเป็นสำคัญ และพัฒนาการพฤติกรรมเชิงจริยธรรมจะมากกว่า ลักษณะทางจริยธรรมอื่นๆ บรอนเฟนเบรนเนอร์ ได้วิเคราะห์แบบของการตัดสินใจจริยธรรมและ พฤติกรรมเชิงจริยธรรม ดังนี้

๑. จริยธรรมโดยยึดถือตนเอง (Self oriented morality) คือ การยึดถือและให้ความสนใจอยู่ที่ความพึงพอใจของตนเองโดยไม่คำนึงถึงความพอใจของคนอื่น ลักษณะนี้จะมีอยู่ในเด็กวัยต้น ๆ (Early Childhood)

๒. จริยธรรมโดยยึดถือผู้มีอำนาจ (Authority-oriented morality) ในขั้นนี้เด็ก รวมถึงผู้ใหญ่ จะมีจุดที่ตกลงร่วมกันอยู่ในตัวตนของอำนาจ นับจากพ่อแม่จนถึงหัวหน้างานและผู้มีอำนาจระดับประเทศ และผู้มีอำนาจ ทางศาสนาโดยนามาเป็นตัวอธิบายความถูกต้องหรือความผิด

๓. จริยธรรมโดยยึดถือเพื่อน (Peer-oriented morality) เป็นจริยธรรมที่ยึดถือความสอดคล้องกับกลุ่มโดยจะยอมปฏิบัติตามแนวของเพื่อนฝูง เพื่อนจะเป็นผู้ตัดสินว่าถูกหรือผิด ส่วนใหญ่ จริยธรรม ในระดับนี้จะพบมากในวัยรุ่นเนื่องจากเป็นวัยที่ต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน

๔. จริยธรรมโดยยึดถือกลุ่ม (Collective – oriented morality) เป็นจริยธรรมที่ยืนอยู่ข้างกลุ่มคนส่วนใหญ่ที่บุคคลนั้นดำเนินชีวิตอยู่ซึ่งจะมีข้อผูกมัดในการปฏิบัติตามเป้าหมายของกลุ่ม โดยไม่ได้คำนึงถึงตัวบุคคล หน้าที่ของบุคคลในสังคมนั้นถือเป็นเกณฑ์ที่กำหนดให้เป็นจุดยืนที่ต้องคำนึงถึง

๕. จริยธรรมโดยยึดถืออุดมการณ์ (Objectively - oriented morality) เป็นจริยธรรมที่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับผู้ใด หรือกลุ่มสังคมใด แต่จะเป็นจริยธรรมที่เป็นจริงในตัวเอง

เจียมจิต บุญรักษ^{๓๓} ได้อธิบายความหมาย ของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมไว้ว่า พฤติกรรมเชิง จริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบ เป็นการกระทำที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลมีหลักในการปฏิบัติที่ดีต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและต่อสังคม

โกวิท ประวาลพฤษ^{๓๔} ได้อธิบายความหมายว่าเป็นการแสดงพฤติกรรมที่ดีงามในทุกโอกาสจนกลายเป็นบุคลิกของบุคคล การปฏิบัติตามเหตุผลด้วยความยินดีและพึงพอใจจนเชื่อมั่นอย่างแน่วแน่ ปฏิบัติอย่างคงเส้นคงวาในทุกโอกาส

^{๓๒}ทองคุณ หงส์พันธุ์, “คุณธรรมและจริยธรรมที่ปฏิบัติจริงและที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตราชโยธา ตามทัศนะของครู”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,(สาขาการบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, ๒๕๔๖), หน้า ๒๒.

^{๓๓}เจียมจิต บุญรักษ, "การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาใน ภาคเหนือ", **ปริญญาานิพนธ์การศึกษา กศ.ม.**, (บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๓๔), หน้า ๑๒.

^{๓๔}โกวิท ประวาลพฤษ, (การพัฒนาจริยศึกษา เอกสารการสอนชุดวิชา หน่วยที่ ๑ – ๕, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (นนทบุรี:มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๒๙), หน้า ๒๐-๒๑.

กรมวิชาการ^{๓๕}ได้อธิบายความหมายของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเป็นพฤติกรรม การกระทำที่บุคคลตัดสินใจจะกระทำถูกหรือผิดในสถานการณ์แวดล้อมต่างๆทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับอิทธิพลของ ความเข้าใจในเหตุผลของความถูกต้อง ดีงาม และความพึงพอใจที่จะนำจริยธรรมมาเป็นแนวประพฤติปฏิบัติ สรุป จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น กระบวนการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม คือ การพัฒนาของตัวบุคคลให้ดีขึ้นเป็นที่ยอมรับของสังคม การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนี้เกิดจาก กระบวนการพัฒนาอย่างมีระบบ มีกฎเกณฑ์ที่ประกอบด้วยเหตุผลในการกำหนด ให้ตัดสินใจในการปฏิบัติ ตนในทางที่ดีงามยึดหลักกระบวนการพัฒนา พฤติกรรมเชิงจริยธรรมนี้เป็นแนวประพฤติปฏิบัติต่อไป

๒.๒.๑ ด้านความมีระเบียบวินัย

พฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับเด็กที่จะเป็นกำลังสำคัญของชาติต่อไป ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น จากเด็ก ไม่ว่าจะเป็นการทำร้ายร่างกายซึ่งกันและกันในกลุ่มเด็กด้วยกัน ปัญหาอาชญากรเด็ก ปัญหา ข่มขืนหรือเลียนแบบพฤติกรรมก้าวร้าวต่างๆ ที่เกิดขึ้น เป็นผลเนื่องมาจากการขาดศีลธรรม จริยธรรม อันดีงามที่พึงปฏิบัติและนับวันความเสื่อมทางจิตใจของเด็กไทยก็วันจะเพิ่มมากขึ้น ซึ่งหากเรา ปล่อยปละละเลยต่อไปโดยที่คนไทยไม่ช่วยกันสร้างหรือขัดเกลาจิตใจของเด็กไทยให้ ตระหนักรู้และ พึงปฏิบัติในกรอบของศีลธรรม จริยธรรมอันดีงามแล้วปัญหาต่างๆ คงจะเกิดมากขึ้นการสร้างให้ เด็กไทยปฏิบัติตนอยู่ในกรอบการกระทำที่ถูกต้องนั้นต้องมีการพัฒนามาตั้งแต่เด็ก เพื่อให้เขาได้มี กฎเกณฑ์ในการกระทำ ตระหนักรู้และเข้าใจในระเบียบที่พึงปฏิบัติทั้งระเบียบต่อ ตนเองและระเบียบ กฎเกณฑ์ในสังคมที่เด็กต้องเข้าร่วมสังคมในระดับต่างๆ ที่เด็กต้องเข้าไปมีส่วนร่วม ร่วมด้วย ระเบียบ กฎเกณฑ์ทางสังคมที่คนในสังคมยอมรับว่าดีงามเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ นั่นถือว่าเป็น การปฏิบัติตนอยู่ใน ศีลธรรม จริยธรรมอันดีงามที่สังคมยอมรับนั่นเอง

ดังนั้น การที่เราจะให้เด็กเข้าใจ ตระหนักรู้และปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบกฎเกณฑ์ทางสังคม ยอมรับเพื่อก้าวสู่การเป็นบุคคลที่มีศักยภาพ ไม่สร้างปัญหาในสังคม การสอนเรื่องระเบียบวินัยและ จริยธรรม คุณธรรมอันพึงประสงค์เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับจริยธรรมอันดีงามที่พึงปฏิบัติ ถือ เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง

ความหมายของความมีระเบียบวินัย

การพัฒนาให้เด็กไทยของเรามีระเบียบวินัยนั้นเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง เพราะความมี ระเบียบวินัยเป็นคุณสมบัติอันแสดงออกถึงความเป็นคนที่มีคุณค่าและเป็น "คนดี" ที่สังคมต้องการ เพราะระเบียบวินัยเป็นส่วนหนึ่งที่สร้างให้คนมีจริยธรรมอันดี ซึ่งความมีระเบียบวินัยนั้นได้มีผู้ให้ ความหมายไว้ดังนี้

^{๓๕}กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการทำแผนการสอนหลักสูตรประถมศึกษาและ มัธยมศึกษาฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๓๓ ฉบับใช้ในโรงเรียนร่วมพัฒนาหลักสูตร, (กรุงเทพมหานคร:คุรุสภา ลาตพรวัว, ๒๕๒๓), หน้า ๓.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต)^{๓๖} ได้อธิบายความหมายของวินัยว่าเป็นระบบระเบียบทั้งหมดของชีวิต และสังคมมนุษย์ที่จะตั้งอยู่ให้เป็นผลสำเร็จได้โดยอาศัยความเข้าใจพื้นฐาน คือ ต้องมีวินัยโยงไปกิจกรรม

พระภิกษุสงฆ์^{๓๗} ได้อธิบายความหมายของวินัยที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนามีความหมายแตกต่างกัน ๓ นัยคือ

วินัย หมายถึง นัย หรือแง่มุมต่างๆ เช่น ปาฏิโมกข์ คือ วินัยต่างๆทั้งที่เป็นของพระภิกษุและภิกษุณี

วินัย หมายถึง นัยพิเศษ หรือ นำไปให้พิเศษ คือ นำผู้ปฏิบัติให้ดีขึ้นตามลำดับ ๆ

วินัย หมายถึง กฎระเบียบสำหรับฝึกอบรม กายและวาจาเพื่อให้เกิดความประพฤติเหมาะสมจากความหมายทั้ง ๓ ข้อนี้ อาจสรุปรวมได้ว่า วินัย คือ เครื่องควบคุมกายและวาจาเพื่อให้บุคคลมีพฤติกรรม หรือแสดงพฤติกรรมต่างๆ อย่างเหมาะสม เป็นระเบียบดีงาม

วินัย หมายถึง กฎเกณฑ์ ระเบียบแบบแผน ที่กำหนดหรือบัญญัติขึ้นไว้ เพื่อควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในสังคมนั้นๆ แบ่งออกเป็น ๒ อย่าง คือ

๑) วินัยทางโลก หมายถึง กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่บัญญัติขึ้นไว้ เพื่อควบคุม มิให้บุคคลล่วงละเมิดสิทธิของกันและกัน เป็นต้น

๒) วินัยทางธรรม หมายถึง ข้อบัญญัติทางศาสนา ทุกศาสนาย่อมจะมีบทบัญญัติสำหรับศาสนิกชนของตน กล่าวเฉพาะพระพุทธศาสนา พระพุทธองค์ทรงบัญญัติวินัยไว้ ๒ ประการคือ

(๑) วินัยสำหรับคฤหัสถ์ เรียกว่า “อาคาริยวินัย” เป็นวินัยสำหรับผู้ครองเรือน ได้แก่ศีล ๕ ศีล ๘ ศีลเหล่านี้ผู้ประพฤติดีจะสามารถเลือกได้ตามที่ตนสามารถปฏิบัติได้สะดวก

(๒) วินัยสำหรับบรรพชิตหรือนักบวช เรียกว่า “อนาคาริยวินัย” ได้แก่ ศีล ๑๐ สามเณร ศีล ๒๒๗ ของพระภิกษุ เป็นต้น

กาญจนา ศรีภาพสินธุ์^{๓๘} ได้อธิบายความหมายของวินัยเป็นแนวทางการประพฤติหรือระเบียบแบบแผนการปฏิบัติตน อันเป็นที่พึงปรารถนาและเป็นที่ยอมรับว่ามีความถูกต้องเหมาะสมตามความมุ่งหวังของสังคมในแต่ละชุมชนและสังคมโดยทั่วไป และวินัยนักเรียน คือ แนวทางการประพฤติหรือระเบียบแบบแผนการปฏิบัติตนของนักเรียนอันเป็นที่พึงประสงค์และเป็นที่ยอมรับว่าถูกต้องเหมาะสมสอดคล้องกับความมุ่งหวังของทางโรงเรียนและสังคมโดยทั่วไป

พนัส หันนาคินทร์^{๓๙} ได้อธิบายความหมายของการมีวินัยในตนเองไว้ว่าการรู้จักปกครองตนเอง การกระทำตามระเบียบข้อบังคับต่างๆ ด้วยความสมัครใจของผู้ปฏิบัติ

^{๓๖} พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), *วินัยเรื่องใหญ่กว่าที่คิด*, (กรุงเทพมหานคร: สหธรรมมิก, ๒๕๓๙), หน้า ๘ - ๑๐.

^{๓๗} พระภิกษุสงฆ์ (เผด็จ ทตตชีโว), *ขุมทรัพย์จากพระไตรปิฎกคัมภีร์อุกฤษฏชาติ*, (ปทุมธานี: ห้างหุ้นส่วนจำกัดอุดมศึกษา, ๒๕๔๔), หน้า ๒๖ - ๒๗.

^{๓๘} กาญจนา ศรีภาพสินธุ์, *วินัยนักเรียน*, สารานุกรมศึกษาศาสตร์, ฉบับที่ ๒๒ (๒๕๔๔), หน้า ๗.

^{๓๙} พนัส หันนาคินทร์, *การสอนค่านิยมและจริยธรรม*, (พิษณุโลก: โรงพิมพ์พิษณุโลก, ๒๕๒๙), หน้า ๒๔๘.

กรมการฝึกหัดครู^{๔๐} ได้อธิบายความมีระเบียบวินัยในตนเองไว้ว่า

๑. การมีระเบียบวินัยในการบริโภค คือ การรับประทานอาหารให้ถูกหลักอนามัย และสุขภาพ มีมารยาทเรียบร้อยในการรับประทานอาหาร เช่น ไม่รับประทานอาหารในที่ที่ไม่สมควร ไม่รับประทานมูมมาม

๒. การมีระเบียบวินัยในการอุปโภค คือการรักษาร่างกาย เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัยและเครื่องใช้ให้สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย

๓. การมีระเบียบวินัยต่อสถานที่ คือ รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยทั้งในสำนักงาน วัดวาอาราม สถานที่ราชการ และสาธารณสถานต่างๆ เช่น ถนน แม่น้ำ ลำคลอง โรงมโหรีสพ รถโดยสาร สวนสาธารณะ ฯลฯ และประพฤติปฏิบัติตามกฎและข้อบังคับของสถานที่นั้นๆ

๔. การมีวินัยในการปกครอง ได้แก่ การสร้างเพื่อถือเป็นหลักปฏิบัติและเป็นการปกครองดีมีจรรยา มีวินัยเอาใจใส่กวดขัน ปรับระเบียบให้มีมาตรฐานควรแก่ความนิยมนับถือปฏิบัติให้เป็นแบบอย่าง

๕. การมีระเบียบวินัยภายใน คือ การแต่งและควบคุมท่วงทีกริยา วาจาและใจให้หมดจดงดงามด้วยการเว้นชั่ว ประพฤติชอบทั้งต่อหน้าและลับหลัง

ประเภทของความมีระเบียบวินัย

กระทรวงศึกษาธิการ ได้แบ่งประเภทและพฤติกรรมของความมีระเบียบวินัยเป็น ๒ ประเภท

๑. การรักษาระเบียบภายนอก

๑) การรักษาระเบียบวินัยในการบริโภค ได้แก่ การรับประทานอาหารให้ถูกหลัก อนามัยและสุขภาพ มีมารยาทเรียบร้อยในการรับประทานอาหาร เช่น ไม่รับประทานอาหารในที่ที่ไม่สมควร ไม่รับประทานอาหารมูมมาม

๒) การรักษาระเบียบวินัยในการอุปโภค ได้แก่ การรักษาร่างกาย เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย และเครื่องใช้ให้สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย

๓) การรักษาระเบียบวินัยต่อสถานที่ ได้แก่ การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยทั้งในสำนักงาน สถานที่ราชการและสาธารณสถานต่างๆ เช่น ถนน แม่น้ำ รถโดยสาร สวนสาธารณะและประพฤติปฏิบัติตามกฎและข้อบังคับของสถานที่นั้น ๆ

๔) การรักษาระเบียบวินัยในการปกครอง ได้แก่ การสร้างวินัยเพื่อถือหลักปฏิบัติ และมีการปกครองดี มีจรรยา มีวินัยเอาใจใส่กวดขัน ปรับปรุงระเบียบให้มีมาตรฐานควรแก่ความ นิยมนับถือและถือปฏิบัติให้เป็นแบบอย่าง

๒. การรักษาระเบียบวินัยภายใน

๑) ระเบียบท่วงที ได้แก่ การจัดท่าทางที่ทำให้เหมาะสมแก่ฐานะและภูมิของตน ไม่ดูหมิ่นผู้อื่น ไม่ทะนงตน

^{๔๐}กรมฝึกหัดครู, จริยธรรมของอาจารย์และนักศึกษาสังกัดสถานศึกษา กรมการฝึกหัดครู, (กรุงเทพมหานคร:กรมการฝึกหัดครู, ๒๕๒๕), หน้า ๑๔๖ – ๑๕๓.

๒) ระเบียบกิริยา ได้แก่ การควบคุมอาการของร่างกายที่เคลื่อนไหวออกมาให้ปรากฏแก่คนทั้งหลาย โดยควบคุมและปรับปรุงกิริยา ให้งดงามเป็นระเบียบมีกิริยาดี สุภาพ อ่อนโยน ประพฤติปฏิบัติได้เหมาะสมแก่บุคคล โอกาส เวลาและสถานที่

๓) ระเบียบวาจา ได้แก่ การพูดสมานไมตรี พูดไพเราะ พูดดี มีประโยชน์ ไม่พูดเท็จ ไม่พูดส่อเสียด ไม่พูดคำหยาบ ไม่พูดเพ้อเจ้อ

๔) ระเบียบใจได้แก่การรู้จักควบคุมจิตใจและอารมณ์ให้อยู่ในกรอบและ ระเบียบที่งดงาม

วิวาห์วัน มุลสถาน^{๔๑} ให้ความหมายว่า บุคคลที่มีวินัยในตนเองควรมีลักษณะและมีพฤติกรรมดังนี้

๑. เชื้อมั่นในตนเอง
๒. มีความรู้สึกรับผิดชอบ
๓. มีความตั้งใจจริง
๔. มีลักษณะความเป็นผู้นำ
๕. มีเหตุผล
๖. เคารพสิทธิของผู้อื่น
๗. ทำตามกฎเกณฑ์ของสังคม
๘. มีความอดทน

พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมีระเบียบวินัย คือ

๑. การเคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์
๒. การตรงต่อเวลา
๓. การยอมรับการกระทำของตนเอง
๔. การรู้จักหน้าที่ของตนเอง

สรุป จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น ความมีระเบียบวินัย คือ พฤติกรรมที่ตนเองทำตามระเบียบข้อบังคับของสังคมนั้นๆ ด้วยความเต็มใจ เช่นการมีระเบียบวินัยในโรงเรียน นักเรียนต้องปฏิบัติตามกฎกติกาของโรงเรียนและมารยาททางสังคม

๒.๒.๒ ด้านความรับผิดชอบ

ความหมายของความรับผิดชอบได้มี นักวิชาการกล่าวถึงความหมายของความรับผิดชอบไว้อย่างน่าสนใจ ดังนี้

กองมาตรฐานวิชาชีพครู สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา^{๔๒}ได้ระบุพฤติกรรมบ่งชี้ของความรับผิดชอบไว้ว่า ความรับผิดชอบ ประกอบด้วยพฤติกรรมหลัก ๓ ประการ คือ

๑. มุ่งหวังในผลงาน คือ มีวิธีการที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์

^{๔๑}วิวาห์วัน มุลสถาน, “ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูและความมีระเบียบวินัยในตนเอง”, วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๒๓), หน้า ๓๓.

^{๔๒}กองมาตรฐานวิชาชีพครู สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, **หลักการพื้นฐานหลักสูตรและการสอน**, (กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ, ๒๕๓๓), หน้า ๓๐.

๒. ใช้เวลาอย่างมีคุณค่า คือ วางแผนการใช้เวลาอย่างเหมาะสม ปฏิบัติงานได้ทันเวลาใช้เวลาคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ

๓. ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วน คือวางแผนการปฏิบัติงานอย่างมีระบบ ปฏิบัติงานตามแผนได้เสร็จ และมีประสิทธิภาพ มีความรอบคอบ ระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ทุกด้าน ปฏิบัติภารกิจทุกด้านได้ครบถ้วนตามความสามารถ และประเมินผลการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม

เฉลิม คำแก้ว^{๔๓} ได้อธิบายความหมาย ของความรับผิดชอบไว้ คือ ความสนใจ ความตั้งใจ ที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเพียรพยายามและละเอียดรอบคอบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เอาใจใส่ยอมรับผลการกระทำของตน ช่วยเหลือส่วนรวมด้วยความเต็มใจ รู้จักหน้าที่และกระทำตามหน้าที่อย่างดี ไม่ละเมิดสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น มีความไว้วางใจตรงต่อเวลาเคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์มีความละเอียดรอบคอบดูแลรักษาของส่วนรวมเสมือนของส่วนตนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ทั้งพยายามปรับปรุงและปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

อรุดา สุตมี^{๔๔} ได้อธิบายความหมายว่ารับผิดชอบหมายถึงการแสดงพฤติกรรมของบุคคลเกี่ยวกับการทำงานการศึกษาเล่าเรียนการใช้จ่ายการปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งแสดงออกในลักษณะการปฏิบัติด้วยความละเอียดรอบคอบ มีความตั้งใจเอาใจใส่ขยันหมั่นเพียรปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ มีวินัยในตัวเอง มีความซื่อสัตย์ และตรงต่อเวลายอมรับในสิ่งที่ตนกระทำทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย ช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นได้ดีใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็นและสมกับฐานะ

ประเภทของความรับผิดชอบ

เมื่อวิเคราะห์ความหมายความรับผิดชอบพบว่าความรับผิดชอบของบุคคล คือ ความรับผิดชอบต่อตนเองและความรับผิดชอบต่อสังคม

คณะอนุกรรมการจัดทำคู่มือการปลูกฝังค่านิยมของกลุ่มนักบริหาร กลุ่มสื่อมวลชน

กลุ่มสมาคมมูลนิธิและกลุ่มพัฒนากำลังคน^{๔๕}ได้อธิบายความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมและแบ่งออกเป็นออกเป็น ๓ ประเภท คือ

๑. ความรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง การรู้จักทำหน้าที่ของตนเองและปฏิบัติหน้าที่ให้ลุล่วงอย่างดีที่สุด มีประสิทธิภาพและทันเวลาที่กำหนด ฝึกตนให้เป็นคนตรงต่อเวลาอยู่เนื่องนิจ

๒. ความรับผิดชอบต่อครอบครัว หมายถึง รู้จักฐานะและหน้าที่ความรับผิดชอบต่อตนเองที่มีต่อสังคมและปฏิบัติอย่างถูกต้องเหมาะสม โดยสามารถปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมแก่ฐานะและหน้าที่ในครอบครัวและร่วมกิจกรรมของครอบครัว

^{๔๓}เฉลิม คำแก้ว, ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนบ้านห้วยกลางราษฎร์รัฐสามัคคี อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๓๐), หน้า ๕.

^{๔๔}อรุดา สุตมี, “การอบรมเลี้ยงดูกับความสามารถในการคิดหาเหตุผลเชิงตรรกศาสตร์และความรับผิดชอบต่อเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๓๓), หน้า ๗.

^{๔๕}คณะอนุกรรมการจัดทำคู่มือการปลูกฝังค่านิยมของกลุ่มนักบริหาร กลุ่มสื่อมวลชนกลุ่มสมาคมมูลนิธิและกลุ่มพัฒนากำลังคน, **คู่มือปลูกฝังค่านิยม**, (กรุงเทพมหานคร:คุรุสภา, ๒๕๒๖), หน้า ๔๕.

๓. ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง รู้จักฐานะและหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองที่มีต่อสังคมและปฏิบัติอย่างถูกต้องเหมาะสม ให้เกิดประโยชน์แก่สังคมส่วนรวมโดยให้ตระหนักและยอมรับว่าประโยชน์จะเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้าขาดประโยชน์ส่วนรวมและไม่ละเลยที่จะเสียสละประโยชน์ส่วนตน และการกระทำในสิ่งที่จะรักษาหรือยังให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมจากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปประเภทของความรับผิดชอบได้ ๒ ประเภท คือ

๑) ความรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง การจัดปัญหาทุกชนิดที่ทำให้ตนเองเป็นทุกข์เช่น การรักษาป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากอันตราย โรคภัยไข้เจ็บ รักษาร่างกายให้แข็งแรง รวมทั้งรู้จักหน้าที่ของตนเองและปฏิบัติหน้าที่การงานของตนเองให้ลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพทันเวลาตามกำหนด ตรงต่อเวลา

๒) ความรับผิดชอบต่อสังคมหรือส่วนรวม หมายถึง รู้จักฐานะหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองที่มีต่อสังคม อันได้แก่ ความรับผิดชอบต่อครอบครัว โรงเรียน ชุมชน บุคคลที่เกี่ยวข้อง และประเทศชาติ โดยปฏิบัติอย่างถูกต้องเหมาะสมเกิดประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม

ประเด็นที่ ๑ ^{๔๖} ได้แบ่งประเภทของความรับผิดชอบแบ่งประเภทได้ดังนี้

๑. ความรับผิดชอบต่อตนเอง

๒. ความรับผิดชอบต่อสังคม

กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ ^{๔๗} ได้อธิบายความหมาย ความรับผิดชอบออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑. ความรับผิดชอบตนเอง หมายถึง การจัดปัญหาทุกชนิดที่ทำให้ตนเองเป็นทุกข์ เช่นการป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากอันตรายและโรคภัยไข้เจ็บ การ รักษาร่างกายให้แข็งแรง รวมทั้งการรู้จักหน้าที่ของตนเองและการปฏิบัติหน้าที่การ งานของตนเองให้ลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทันเวลาที่กำหนดและตรงต่อเวลา

๒. ความรับผิดชอบต่อสังคมหรือส่วนรวม หมายถึง การรู้จักฐานะหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองที่มีต่อสังคม ได้แก่ความรับผิดชอบต่อครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ประเทศชาติ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยปฏิบัติอย่างถูกต้องเหมาะสมและเกิดประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม

ความสำคัญของความรับผิดชอบ

ในท่ามกลางสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและผลกระทบจากการพัฒนาทางด้านวัตถุและเทคโนโลยีโดยขาดสมดุล ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ที่ซับซ้อนเป็นปรากฏการณ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงความเสื่อมถอยทางด้านจิตใจและจริยธรรมอย่างมากเพื่อความอยู่รอดผู้คนในชนบทและสังคมเมืองมักมีพฤติกรรมที่กระทำเพื่อผลประโยชน์ ของตนเอง เอารอดเอาเปรียบ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ขาดความรับผิดชอบ ทำให้สังคมเกิดความ สับสนวุ่นวาย นักการศึกษา

^{๔๖} ประดิษฐ์ อุบลรัตน์, “หน่วยที่ ๖-๑๐ การพัฒนาความรับผิดชอบของเด็ก”, เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาพฤติกรรมเด็ก , พิมพ์ครั้งที่ ๒, (นนทบุรี:มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช , ๒๕๓๐), หน้า ๒๘-๓๖.

^{๔๗} กระทรวงศึกษาธิการ, กรมการศาสนา, **คู่มือจริยธรรมฉบับการศาสนา**, (กรุงเทพมหานคร: กรมการศาสนา, ๒๕๓๑), หน้า ๑๒๘.

หลายท่านเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องปลูกฝังความ รับผิดชอบให้เกิดขึ้นกับเยาวชนไทย ซึ่งจะเติบโตเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญ ก้าวหน้าและมั่นคงต่อไป

ประดินันท์ อุปรมัย^{๔๘} ได้อธิบายความหมายว่า ความรับผิดชอบเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของ เด็กและเยาวชน เพราะเด็กที่มีความรับผิดชอบในตนเอง จะมีความรับผิดชอบต่อสังคม จะส่งผลไปถึงการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง การมีความสามารถในการแก้ปัญหา การมีความเชื่อมั่นใน ตัวเอง การมีวินัย การมีความมุ่งมั่น การมีความมุ่งมั่นที่จะทำประโยชน์ ให้แก่สังคมและจะมีผลต่อการปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ดี ซึ่งลักษณะทั้งหลายเหล่านี้เป็นลักษณะบุคลิกภาพด้านต่างของเด็ก ดังนั้นถ้าต้องการพัฒนาหรือสร้างเสริมบุคลิกภาพด้านต่างๆ ของเด็ก ก็ควรมุ่งสร้างให้มีความรับผิดชอบเสียก่อน

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ^{๔๙} ได้อธิบายความหมายความรับผิดชอบไว้ อีกว่าเมื่อบุคคลมีความรับผิดชอบจะมีผลให้การทำงานทุกอย่างสำเร็จตามเป้าหมายทันเวลา เป็นที่น่าเชื่อถือ ยกย่องสรรเสริญ ไม่ ทำตนให้เป็นเหตุของความเสื่อมและความเสียหายของส่วนรวม ก่อให้เกิดความก้าวหน้า สงบสุขและเรียบร้อยแก่สังคมรัฐบาลโดยกระทรวงศึกษาธิการได้เห็นความสำคัญของความรับผิดชอบในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการแก่เด็กทุกด้าน ทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ตามวัยของแต่ละบุคคลเพื่อเป็นพื้นฐานใน การดำรงชีวิตและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ครอบคลุมความรับผิดชอบต่อตนเองและความรับผิดชอบต่อสังคม ดังนี้

๑. มีสุขภาพดี เจริญเติบโตตามวัยและมีพฤติกรรมอนามัยที่เหมาะสม
๒. มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น
๓. มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัยในตนเองและมีความรับผิดชอบ
๔. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับสภาพและวัย
๕. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
๖. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมในท้องถิ่นและความเป็นไทยจากข้อคิดเห็น

ของนักวิชาการ นักจิตวิทยา นโยบายการจัดการศึกษา

สรุป จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น ความรับผิดชอบ คือ การรู้จักหน้าที่ของตนเอง เอาใจใส่ตนเองกระทำในสิ่งที่พึงสำนึกและปฏิบัติโดยไม่ต้องให้ผู้อื่นมาคอยบังคับ การรับผิดชอบต่อสังคมควรทำหน้าที่หรือการงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงตามที่กำหนดเวลาไว้ และมีประสิทธิภาพ

๒.๒.๓ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต

เมื่อกล่าวถึงพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ ผู้วิจัยพบว่ามีหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นที่ยอมรับในด้านนี้ คือ สุจริต^{๕๐} ประการ ดังนี้คือ

^{๔๘} ประดินันท์ อุปรมัย, เอกสารการสอน ชุดวิชาการพัฒนาพฤติกรรมเด็ก หน่วยที่ ๖-๑๐ การพัฒนาความรับผิดชอบของเด็ก, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (เนนทบุริ:มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๐).

^{๔๙} สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติกระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือครูการจัดกิจกรรมและสื่อ เพื่อการพัฒนาจิตพิสัยในระบบการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร:ป.พ., ม.ป.ป.)

^{๕๐} ที.ปา (ไทย) ๑๑/๒๒๘/๒๒๗

กายสุจริต เป็นความสุจริตทางกาย ทำสิ่งที่ต้องห้ามถูกต้อง ประพฤติชอบด้วยกาย ละเว้นการบีบคั้น เบียดเบียน มีเมตตากรุณา ช่วยเหลือเกื้อกูลสงเคราะห์กัน ไม่แย่งชิงลักขโมย หรือเอาไรต์เอาเปรียบ แต่เคารพสิทธิในทรัพย์สินของกันและกัน ไม่ประพฤติผิดล่วงละเมิดในของรักของหวงของผู้อื่น ไม่ข่มเหงจิตใจ หรือทำลายลบลู่เกียรติและวงศ์ตระกูลของกัน

วจีสุจริต เป็นความสุจริตทางวาจา ทำสิ่งที่ต้องห้ามถูกต้อง ประพฤติชอบด้วยวาจา ละเว้นการพูดเท็จ โกหกหลอกลวง กล่าวแต่คำสัตย์ ไม่จงใจพูดให้ผิดจากความจริง เพราะเห็นแก่ผลประโยชน์ใดๆ ไม่พูดส่อเสียด ยุยง สร้างความแตกแยก พูดแต่คำที่ส่งเสริมสามัคคี ละเว้นจากการพูดคำหยาบคาย สกปรกเสียหาย พูดแต่คำสุภาพ นุ่มนวลควรฟัง รวมถึงละเว้นจากการพูดเหลวไหล เพ้อเจ้อ พูดแต่คำจริง มีเหตุมีผล มีสารประโยชน์ และถูกกาลเทศะ

มโนสุจริต เป็นความสุจริตทางใจ ทำสิ่งที่ต้องห้ามถูกต้อง ประพฤติชอบด้วยใจ ไม่ละโมภ ไม่เพ่งเล็งคิดหาทางเอาแต่จะได้ คิดให้ คิดเสียสละ ทำใจให้ผ่องแผ้วว่างขวาง ไม่คิดร้ายมุ่งเบียดเบียน หรือเพ่งมองในแง่ที่จะทำลาย แต่ตั้งความปรารถนาดี แผ่ไมตรี มุ่งให้เกิดประโยชน์สุขแก่กัน มีความเห็นถูกต้อง เป็นสัมมาทิฐิ เข้าใจในหลักกรรมว่า ทำดีมีผลดี ทำชั่วมีผลชั่ว รู้เท่าทันความจริงที่เป็นธรรมชาติของโลกและชีวิต มองเห็นความเป็นไปตามเหตุปัจจัย

ความหมายของความซื่อสัตย์สุจริต

ทวี บุญยเกตุ^{๕๑} ได้อธิบายความหมาย ว่า ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึงความรักดีความซื่อตรง การประพฤติตรง มีความตรงไม่คดโกง ไม่หลอกลวงและไม่เอาเปรียบ

กระทรวงศึกษาธิการ^{๕๒} ได้อธิบายความหมายความซื่อสัตย์สุจริต คือ ตรงไม่คด ไม่เล่ห์เหลี่ยม ลับลมคมใน ประพฤติชอบ ไม่คดโกง ไม่ทำความเดือนร้อนให้แก่ผู้ใด คนซื่อสัตย์สุจริต คือ คนที่มี ความจริงอยู่ในใจ มุ่งรักษาความจริงเสมอ มีความตั้งใจจริง พูดว่าจะทำอะไรทำสิ่งนั้น จนสำเร็จไม่รวนเร ผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตย่อมมีความสุขจะไปที่ไหนย่อมได้รับเกียรติ คือ ชื่อเสียงที่ดีงาม

ลักษณะของพฤติกรรมความซื่อสัตย์

ละมัย วรรณสิงห์^{๕๓} ผู้ทรงคุณวุฒิที่พิจารณาปรับปรุงโครงสร้างของคุณลักษณะของจริยธรรมไทยซึ่งปรากฏในหนังสือ "แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย" ของกรมวิชาการได้ให้ความหมายและกำหนดขอบข่ายพฤติกรรมความซื่อสัตย์ไว้ว่า ความซื่อสัตย์หมายถึง การประพฤติ

^{๕๑} ทวี บุญยเกตุ, **พ่อสอนลูก**, (กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์เฟื่องอักษร, ๒๕๒๕), หน้า ๔๙.

^{๕๒} กระทรวงศึกษาธิการ, **โครงการทดลองหารูปแบบที่มีประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอนจริยธรรม**, (กรุงเทพมหานคร:ธนประดิษฐ์การพิมพ์, ๒๕๒๘), หน้า ๕๔.

^{๕๓} ละมัย สุวรรณสิงห์, "การเปรียบเทียบคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัยและ ความกตัญญูทศวิถีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่มีการอบรมเลี้ยงดู เขavnปัญญาและเขavnอารมณ์แตกต่าง กัน", **วิทยานพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๓), หน้า ๑๒.

ปฏิบัติอย่างเหมาะสมและตรงต่อความเป็นจริง ประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ทั้งทางกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและผู้อื่นโดยมีขอบข่ายและพฤติกรรม ๔ ด้าน ได้แก่

๑. ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง คือ ความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดี มีความละเอียดและเกรงกลัว ต่อการกระทำความผิด พฤติกรรม คือ

- ๑) ไม่สับปลับหลอกลวง
- ๒) ไม่คล้อยตามพวกที่ลากหรือชักจูงไปในทางที่เสื่อมเสีย
- ๓) มั่นคงต่อการกระทำดีของตน
- ๔) ไม่คดโกงมีความตั้งใจทำจริง
- ๕) ประพฤติตรงตามพูดและคิด

๒. ความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่การงาน พฤติกรรม คือ

- ๑) ไม่เอาเวลาทำงานในหน้าที่ไปใช้ทำประโยชน์ส่วนตน
- ๒) ไม่ใช้อำนาจหน้าที่ทำประโยชน์ส่วนตน

๓. ความซื่อสัตย์ต่อบุคคล คือ มีความซื่อตรงต่อผู้อื่น ต่อมิตร ต่อหัวหน้างานต่อผู้มีพระคุณ พฤติกรรม คือ

- ๑) ประพฤติตรงไปตรงมา ไม่คิดคดต่อผู้อื่น
- ๒) ไม่ชักชวนไปในทางที่เสื่อมเสีย
- ๓) ไม่สอพลอเพื่อหาประโยชน์ส่วนตน
- ๔) เตือนสติและแนะนำในสิ่งที่เป็นประโยชน์
- ๕) ยินดีในความสำเร็จของผู้อื่น ไม่คิดริษยากลั่นแก่ง

๔. ความซื่อสัตย์ต่อคณะ สังคมและประเทศชาติ พฤติกรรม คือ

- ๑) ร่วมมือร่วมใจกันทำงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ
- ๒) ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน หรือเอาดีเข้าตน
- ๓) ไม่ร่วมมือกันทำงานใดๆ ที่ผิดกฎหมาย หรือระเบียบข้อบังคับของสังคมและ

หมู่คณะ นอกจากนี้โครงสร้างของความซื่อสัตย์

ประกาศรี สหอำไพ^{๔๔} ได้วิเคราะห์แนวคิดทางจริยธรรมความซื่อสัตย์สุจริตไว้ว่าความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ทั้งทางกาย วาจา ใจ ทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่น ยึดหลักแห่งความยุติธรรม ซื่อตรงต่อตนเอง หน้าที่การงาน คำมั่นสัญญา แบบแผนกฎหมาย ที่ถูกต้องดีงาม โดยมีลักษณะ ดังนี้

๑. ซื่อตรงต่อเวลา
๒. ทำตามคำพูด
๓. ไม่หลีกเลี่ยงงานในหน้าที่รับผิดชอบ
๔. ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายอย่างเคร่งครัด
๕. ซื่อตรงสุจริตทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น

^{๔๔} ประกาศรี สหอำไพ, พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม, (กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐), หน้า ๔๘.

๖. ไม่ลักขโมย ไม่คดโกง ไม่ฉ้อราษฎร์บังหลวง

สรุป จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น พฤติกรรมความซื่อสัตย์หมายถึง การประพฤติตรงตามที่คิดและพูด รักษาความสัตย์สุจริต ไม่คดโกง มั่นคงต่อการกระทำความดีไม่นำ ของส่วนรวมมาเป็นของตน ไม่ร่วมมือกันทำงานใดๆ ที่ผิดกฎหมาย หรือระเบียบข้อบังคับของ สังคมและ หมู่คณะ รวมถึงมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน ซื่อสัตย์ต่อบุคคลและความซื่อสัตย์ต่อสังคมและประเทศชาติ

๒.๒.๔ ด้านความเสียสละ

เมื่อกล่าวถึงพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ ผู้วิจัยพบว่ามีหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นที่ยอมรับในด้านนี้ คือ หลักพรหมวิหาร ๔^{๕๕} ซึ่งมีผู้ให้ความหมายดังต่อไปนี้ “พรหมวิหาร” เป็นคำภาษาบาลี แปลว่า ธรรมเป็นเครื่องอยู่ของพรหม แยกศัพท์ได้ดังนี้ พุ

รหม+วิหาร การประกอบศัพท์มีดังนี้ พรหม ศัพท์ แปลว่าพรหม
พรหมวิหาร ๔ เป็นหมวดธรรมซึ่งพระโพธิสัตว์ทรงบำเพ็ญและเผยแผ่อบรมสั่งสอน ในระหว่างการบำเพ็ญบารมีหลายยุคหลายสมัย การเจริญพรหมวิหาร ๔ จึงเป็นสิ่งที่ปฏิบัติกันมาตั้งแต่ก่อนพุทธกาล ดังข้อมูลปรากฏในพระสูตรต้นตอปิฎกหลายแห่ง เช่น มชเทวสูตร^{๕๖} มหาสุทฺธสนสูตร^{๕๗} และมหาโควินทสูตร^{๕๘} เป็นต้น แต่การเจริญพรหมวิหาร ๔ เหล่านั้น สามารถทำให้บรรลุผลได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น^{๕๙} ยังไม่มีความสมบูรณ์พร้อมด้วยเหตุผลและวิธีการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลอย่างครบถ้วนบริบูรณ์ เหมือนการเจริญพรหมวิหาร ๔ ซึ่งปรากฏอยู่ในคำสอนของพระพุทธศาสนา ดังพุทธพจน์ในเมตตาสหคตสูตรว่า “เมตตาเจโตวิมุตติ ที่บุคคลเจริญแล้วอย่างไร มีอะไรเป็นคติ มีอะไรเป็นอย่างยิ่ง มีอะไรเป็นผล มีอะไรเป็นที่สุด... อนึ่ง อุเบกขาเจโตวิมุตติ... ภิกษุทั้งหลาย ในโลกนี้ พร้อมทั้งเทวโลก มารโลก พรหมโลก ในหมู่สัตว์พร้อมทั้งสมณพราหมณ์ เทวดาและมนุษย์ เรายังไม่เห็นบุคคลที่จะทำจิตให้ยินดีได้ ด้วยการตอบปัญหาเหล่านี้ เว้นตถาคตหรือสาวกของตถาคต หรือผู้ที่ฟังจากคำสอนของตถาคตนี้”^{๖๐}

จากพุทธพจน์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าองค์ธรรมในพรหมวิหาร ๔ คือ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา ได้ถูกรวบรวมไว้เป็นหมวดธรรมหนึ่งในพระพุทธศาสนา ทั้งแบบแยกส่วนและแบบบูรณาการสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ดังจะเห็นได้จากการที่พระพุทธองค์ทรงนำ การเจริญพรหมวิหาร ๔ มาตอบปัญหาของเสฏฐมานพและภารัตวาชมานพ^{๖๑}

^{๕๕}ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๓๐๕/๒๗๕.

^{๕๖}ม.ม. (ไทย) ๑๓/๓๐๙/๓๗๓-๓๘๑.

^{๕๗}ที.ม. (ไทย) ๑๐/๓๒๗/๒๕๖-๒๕๗.

^{๕๘}ที.ม. (ไทย) ๑๐/๒๖๒/๑๙๔.

^{๕๙}ที.ม. (ไทย) ๑๐/๓๒๙/๒๕๗.

^{๖๐}ส.ม. (ไทย) ๑๙/๒๓๕/๑๗๖-๑๗๗.

^{๖๑}ที.ส. (ไทย) ๙/๕๑๘-๕๕๙/๒๓๐-๒๔๗.

และทรงแนะนำให้ภิกษุ แม่เมตตาให้แก่ตระกูลพญา ๔ ตระกูล เพื่อป้องกันและคุ้มครองรักษาตน^{๖๒} เป็นต้น

พรหมวิหารเป็นหลักธรรมสำหรับทุกคน เป็นหลักธรรมประจำใจที่จะช่วยให้เราดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างประเสริฐและบริสุทธิ์ หลักธรรมนี้ได้แก่

๑. เมตตา (ความรัก) คือ ความปรารถนาดี มีไมตรี ต้องการช่วยเหลือให้ทุกคนประสบประโยชน์และความสุข

๒. กรุณา (ความสงสาร) คือ อยากช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากความทุกข์โศกใจที่จะปลดปล่อยบำบัดความทุกข์ เดือดร้อนของคน และสัตว์ทั้งปวง

๓. มุทิตา (ความเบิกบานพลอยยินดี) คือ เมื่อเห็นผู้อื่นอยู่ดีมีความสุข ก็มีใจแช่มชื่นเบิกบาน เมื่อเห็นเขาประสบความสำเร็จอกงามยิ่งขึ้นไป ก็พลอยยินดีบันเทิงใจด้วย

๔. อุเบกขา (ความมีใจเป็นกลาง) คือ มองตามความเป็นจริง โดยวางจิตเรียบสม่ำเสมอมั่นคงเที่ยงตรงดุจตราขึง มองเห็นการที่บุคคลจะได้รับผลดีหรือชั่วสมควรแก่เหตุที่ตนประกอบ พร้อมทั้งจะวินิจฉัย วางตน และปฏิบัติไปตามความเที่ยงธรรม^{๖๓}

ความหมายของความเสียสละ

พระเทพเวที(ประยุทธ์ ปยุตโต) ^{๖๔} ได้อธิบายความหมายของความเสียสละ หมายถึง มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ ชอบช่วยเหลือเกื้อกูล บำเพ็ญประโยชน์ ละโลก ละทิฐิมานะได้ร่วมงานกับคนอื่นได้ไม่ใจแคบเห็นแก่ตัวหรือเอาแต่ใจตน

ลักษณะของพฤติกรรมความเสียสละ

บรรทม มณีโชติ ^{๖๕} ได้อธิบายความหมายถึงลักษณะของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความ เสียสละว่า หมายถึงการแสดงออกของบุคคลในพฤติกรรมต่อไปนี้

๑. การให้ปัน หมายถึง การช่วยเหลือหรือให้ผู้อื่นในด้านทรัพย์สินของ ความรู้และแรงงาน
๒. การเห็นแก่ส่วนรวม หมายถึง การอุทิศตนทำงานเพื่อสังคมและส่วนรวม

^{๖๒} วิ.จุ.(ไทย) ๗/๒๕๑/๑๕.

^{๖๓} ที.ม.(ไทย) ๑๐/๑๘๔/๒๒๖.

^{๖๔} พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต), ธรรมานุญชีวิต พุทธจริยธรรมเพื่อชีวิตที่ดีงาม (ฉบับเพิ่มเติมและปรับปรุงเพื่อช่วยทรงจำ), (กรุงเทพมหานคร:อัมรินทร์พัลลิสซิ่ง กรุ๊ป, ๒๕๓๑), หน้า ๔๓.

^{๖๕} บรรทม มณีโชติ, "การศึกษารูปแบบของข้อความวัดลักษณะนิสัยด้านความเสียสละชนิด ข้อความและชนิดสถานการณ์ที่มีต่อคุณภาพของแบบทดสอบ", วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๓๐), หน้า ๒๕.

๓. ความมีน้ำใจ หมายถึง ความปรารถนาดีต่อผู้อื่นในด้านการพูดและการกระทำโดยให้กำลังใจ แสดงความเห็นใจต่อผู้อื่น

๔. การไม่เอาเปรียบผู้อื่น หมายถึง การสละทรัพย์สินของ แรงงานของตนเท่ากับหรือมากกว่าผู้อื่นนอกจากนี้ข้อบ่งชี้และพฤติกรรมความเสียสละ แบ่งออกเป็นด้านได้ ดังนี้

๑) การให้ทางกาย เช่น

(๑) ช่วยเหลือผู้อื่นทำธุรการงานที่ไม่มีโทษ

(๒) ไม่นิ่งดูตาย

(๓) ช่วยเหลืองานสาธารณประโยชน์

๒) การให้ทางวาจา เช่น

(๑) ช่วยเหลือให้คำแนะนำทั้งในทางโลกและทางธรรม

(๒) ช่วยเหลือเจรจาเอาเป็นธุระให้สำเร็จประโยชน์

๓) การให้ทางสติปัญญา เช่น

(๑) ช่วยแสดงความเห็นอย่างตรงไปตรงมา

(๒) ช่วยแก้ปัญหาเดือดร้อนแก่คนที่ไม่ทำผิด

(๓) ช่วยคิดหาแนวทางที่ถูกที่ชอบ

(๔) ช่วยเพิ่มพูนหาความรู้ให้แก่ผู้อื่นตามกำลังสติปัญญา

๔) การให้ด้วยกำลังทรัพย์ เช่น

(๑) แบ่งปันเครื่องอุปโภค บริโภคให้แก่ผู้ขัดสนที่สมควรให้

(๒) แบ่งปันเงินทองให้แก่ผู้ขัดสนที่สมควรให้

(๓) สละทรัพย์เพื่อสาธารณกุศล

ค. ความสำคัญของความเสียสละ

พระราชวิสุทธิโมลี^{๖๖} ได้อธิบายความหมายถึงความเสียสละมีคุณค่าทางจริยธรรมไว้

ดังนี้

๑. ทำให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

๒. ทำให้สังคมช่วยเหลือกัน รักกันและสามัคคีกัน

๓. เกิดสวัสดิภาพและความมั่นคงในสังคม

๔. คนในสังคมเกิดความอบอุ่น ไม่รู้สึกว่าเหงา

๕. เกิดความเจริญมั่นคงแก่ประเทศชาติ

๖. ดำรงไว้ซึ่งหลักมนุษยธรรม

๗. ไว้ให้รับผิดชอบต่อสังคม

สรุป จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น ความเสียสละ คือ การมีน้ำใจไม่เอาเปรียบผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่นแบ่งปันในด้านทรัพย์สิน สิ่งของ และความรู้ความสามารถที่ตนเองมีไม่เห็น

^{๖๖}พระราชวิสุทธิโมลี, **หลักธรรมการอยู่ร่วมกัน**, (กรุงเทพมหานคร:กรมการศาสนา, ๒๕๒๖).

ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม พุดและกระทำด้วยความปรารถนาดีด้วยความเมตตา และเต็มใจ

๒.๒.๕ ด้านความกตัญญูกตเวที

เมื่อกล่าวถึงพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวที ผู้วิจัยพบว่า มีหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นที่ยอมรับในด้านนี้ คือ ทิศ ๖^{๒๗} ซึ่งมีผู้ให้ความหมายดังต่อไปนี้

ทิศ ๖ หมายถึง บุคคลประเภทต่างๆ ที่เราต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ ดุจทิศที่อยู่รอบตัวจัดเป็น ๖ ทิศ เป็นข้อธรรมที่ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนต่อบุคคลต่างๆ รอบตัวเรา แบ่งได้ดังนี้

๑. ปุรัตถิมทิศ (ทิศเบื้องหน้า คือ ทิศตะวันออก ได้แก่ มารดาบิดา เพราะเป็นผู้มีอุปการะแก่เรามาก่อน บุตรธิดาพึงบำรุงมารดาบิดา ผู้เป็นทิศเบื้องหน้า ดังนี้

- ๑) ท่านเลี้ยงเรามาแล้ว เลี้ยงท่านตอบ
- ๒) ช่วยทำการงานของท่าน
- ๓) ดำรงวงศ์สกุล
- ๔) ประพฤติตนให้เหมาะสมกับความเป็นทายาท
- ๕) เมื่อท่านล่วงลับไปแล้ว ทำบุญอุทิศให้ท่าน

๒. ทักขิณทิศ (ทิศเบื้องขวา คือ ทิศใต้ ได้แก่ ครูอาจารย์ เพราะเป็นทักษิณียบุคคล ควรแก่การบูชาคุณ ศิษย์พึงบำรุงครูอาจารย์ ผู้เป็นทิศเบื้องขวา ดังนี้

- ๑) ลูกต้อนรับ
- ๒) เข้าไปหา (เพื่อบำรุง คอยรับใช้ ปรีक्षा และรับคำแนะนำ เป็นต้น)
- ๓) ใฝ่ใจเรียน (คือ มีใจรัก เรียนด้วยศรัทธา และรู้จักฟังให้เกิดปัญญา)
- ๔) ประณินบัติ ช่วยบริการ
- ๕) เรียนศิลปวิทยาโดยเคารพ (คือ เอาจริงเอาจัง ถือเป็นกิจสำคัญ)

๓. ปัจฉิมทิศ (ทิศเบื้องหลัง ทิศตะวันตก ได้แก่ บุตรภรรยา เพราะติดตามเป็นกำลัง สนับสนุนอยู่ข้างหลัง สามิบำรุงภรรยา ผู้เป็นทิศเบื้องหลัง ดังนี้

- ๑) ยกย่องให้เกียรติสมกับฐานะที่เป็นภรรยา
- ๒) ไม่ดูหมิ่น
- ๓) ไม่นอกใจ
- ๔) มอบความเป็นใหญ่ในงานบ้านให้
- ๕) หาเครื่องประดับมาให้เป็นของขวัญตามโอกาส

๔. อุตตรทิศ (ทิศเบื้องซ้าย ทิศเหนือ ได้แก่ มิตรสหาย เพราะเป็นผู้ช่วยให้ข้ามพ้น

^{๒๗}ที่.ปา.(ไทย) ๑๑/๑๙๘-๒๐๔/๒๐๒-๒๐๖.

อุปสรรคภัยอันตราย และเป็นกำลังสนับสนุน ให้บรรลุความสำเร็จ บุคคลพึงบำรุงมิตรสหาย ผู้เป็นทิศเบื้องซ้าย ดังนี้

- ๑) เพื่อแผ้วถางป่าน
- ๒) พุดจามีน้ำใจ
- ๓) ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
- ๔) มีตนเสมอ ร่วมสุขร่วมทุกข์กัน
- ๕) ซื่อสัตย์จริงใจต่อกัน

๕. เภฏฐิมทิศ (ทิศเบื้องล่าง ได้แก่ คนรับใช้และคนงาน เพราะเป็นผู้ช่วยทำการงานต่างๆ เป็นฐานกำลังให้ นายพึงบำรุงคนรับใช้และคนงาน ผู้เป็นทิศเบื้องล่าง ดังนี้

- ๑) จัดการงานให้ทำตามความเหมาะสมกับกำลังความสามารถ
- ๒) ให้ค่าจ้างรางวัลสมควรแก่งานและความเป็นอยู่
- ๓) จัดสวัสดิการดี มีช่วยรักษาพยาบาลให้ยามเจ็บไข้ เป็นต้น
- ๔) ได้ของแปลกๆ พิเศษมา ก็แบ่งปันให้
- ๕) ให้มีวันหยุดและพักผ่อนหย่อนใจตามโอกาสอันควร

๖. อุปริมทิศ (ทิศเบื้องบน ได้แก่ สมณพราหมณ์ คือ พระสงฆ์ เพราะเป็นผู้สูงด้วยคุณธรรม และเป็นผู้นำทางจิตใจ คฤหัสถ์ย่อมบำรุงพระสงฆ์ ผู้เป็นทิศเบื้องบน ดังนี้

- ๑) จะทำสิ่งใด ก็ทำด้วยเมตตา
- ๒) จะพูดสิ่งใด ก็พูดด้วยเมตตา
- ๓) จะคิดสิ่งใด ก็คิดด้วยเมตตา
- ๔) ต้อนรับด้วยความเต็มใจ
- ๕) อุปถัมภ์ด้วยปัจจัย ๔

ปิ่น มุทุกันต์^{๖๘} ได้อธิบายความหมายว่า การตอบแทนคุณท่าน คือ ต้องประกาศคุณท่าน แล้วตอบแทนคุณท่าน

ชัยวัฒน์ อัดพัฒนและคณะ^{๖๙} ได้อธิบายความหมายของความกตัญญูไว้ว่าหมายถึง ความเป็นผู้รู้คุณที่คนอื่นทำให้แก่ตนและความกตัญญูนี้คือความดีที่เป็นพื้นฐานของคนดี เมื่อคนดีมีความกตัญญูเป็นพื้นฐานแล้ว ความดีทั้งหลายก็ไหลไปรวมอยู่กับคนดี เหมือนลำธารทุกสายไหลลงไปสู่แม่น้ำใหญ่

ขอบเขตของความกตัญญูกตเวที

^{๖๘}ปิ่น มุทุกันต์, คำบรรยายพุทธศาสตร์ ฉบับฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ, (กรุงเทพมหานคร:ไทยมิตรการพิมพ์, ๒๕๓๕), หน้า ๕๖.

^{๖๙}รศ.ชัยวัฒน์ อัดพัฒนและผศ.วิธาน สุชีวกุปต์, หลักการดำรงชีวิตในสังคม, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๕), หน้า ๔๖.

ความกตัญญูกตเวทีนั้น ไม่สามารถกำหนดเป็นรูปแบบที่แน่ชัดและตายตัวได้ เพราะความกตัญญูกตเวทีเป็นการรับรู้ทางจิตใจและการกระทำในการโต้ตอบสนองออกมาโดยผ่านทางกาย วาจาและทางจิตใจ ในทางที่เห็นว่าควร ดีงามและเหมาะสมตามแต่ละวัฒนธรรมและแต่ละสภาพแวดล้อม โดยมากมักจะเกิดจากการแสดงออกมาในลักษณะของความสัมพันธ์ เช่น พ่อแม่กับ ลูก, ครูกับลูกศิษย์หรือการพึ่งพากัน เช่น นายจ้างกับลูกจ้าง แพทย์กับผู้ป่วย มนุษย์กับธรรมชาติ หรือนักการเมืองกับประชาชน แต่หากจะกำหนดไปโดยให้เห็นรูปธรรมในขอบเขตของความ กตัญญูกตเวที จะขอขยายความจากความหมายโดยนัยรวมในด้านของการรู้คุณและการตอบแทน สอนของคุณเพื่อนำไปสู่ขอบเขตของความกตัญญูกตเวที ดังนี้

การรู้คุณ หรือการรู้อุปการคุณที่ท่านทำให้ คือ การได้รับทราบ หรือ รับรู้จากสัมผัส หรือ จากประสาทสัมผัสทั้ง ๖ การรับรู้ถึงการกระทำ, จากผู้มีอุปการคุณ โดยผู้รู้คุณเห็นว่าสิ่งที่ ได้รับไม่ว่าจะโดยทางตรงต่อตน หรือโดยทางอ้อมต่อคนที่ตนรัก หรือสิ่งที่ตนปรารถนา นั้นเป็นสิ่ง ที่มีความสุข ความปลาบปลื้มปิติ ดีใจ หรือเป็นลักษณะที่ผู้รับรู้เห็นสมควรพึงพอใจ ในระดับหนึ่ง ตามลำดับความสำคัญที่กำหนดขึ้นในจิตใจ จนเห็นว่าสิ่งนั้นที่ถูกกระทำเป็นสิ่งที่มิพระคุณที่ตน พอจะรับทราบ จนถึงกับว่าต้องการที่จะสนองคุณในสิ่งที่ได้รับมา

การตอบสนองคุณ หรือการประกาศพระคุณ คือการเกิดการกระทำตอบหลังจากที่ถูกกระทำหรือรับรู้ล่วงหน้าว่าจะถูกกระทำแก่ตนและผู้หรือสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตนไปในทางที่ตนเห็นว่าพึงพอใจมีความสุขในระดับหนึ่งหรือในลักษณะที่ช่วยเหลือเกื้อกูล จนต้องทำให้ตนนั้นเห็นสมควรว่า จะต้องปฏิบัติตอบแทนให้แก่ผู้อุปการคุณพึงพอใจ โดยอาจจะสนองตอบแทนผ่านทางกาย วาจา และจิตใจ ขึ้นอยู่กับระดับที่เห็นว่าสำคัญและควรจะสนองตอบด้วยสิ่งไหน

ดังนั้น ขอบเขตของความกตัญญูกตเวที คือ การรับรู้และตอบแทนโดยผ่านสื่อการรับรู้เท่าที่มนุษย์ปกติพึงมี จนกระทั่งเห็นควรโดยผ่านมโนสำนึกว่าควรจะตอบแทนตามลำดับ ความสำคัญที่ตนได้รับและผ่านสื่อการตอบแทนคือ กาย วาจาและจิต ในลักษณะช่วยเหลือเกื้อกูล ให้ไปในทางที่ตนเห็นว่าเหมาะสมและเห็นควรแล้ว หรือผู้ที่ได้รับการสนองตอบ พึงพอใจในระดับ หนึ่ง ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับระดับคุณค่าหรือความสำคัญที่ผู้รับรู้กำหนดขึ้นไว้เอง

ลักษณะความกตัญญูกตเวที

พระธรรมโสภณ(ปาสาทิโก)^{๗๐} ได้อธิบายความหมาย กตเวที (ผู้รู้คุณและตอบแทนคุณ) เข้าข่ายลักษณะของบุคคลที่หาได้ยาก ในคำสอนตามพระไตรปิฎก คำว่า "กตัญญู" คือ ผู้รู้อุปการ คุณที่ผู้อื่นกระทำแล้วแก่ตน "กตเวที" คือ ผู้กระทำการอุปการะตอบต่ออุปการะที่ผู้อื่นกระทำแล้ว แก่ตน

สุวิทย์ หิรัณยภาณ^{๗๑} ได้อธิบายความหมายถึงความกตัญญูกตเวที เป็นเรื่องของการตอบแทน อันเนื่องมาจากการสร้างบุญคุณให้ผู้ที่ทำคุณให้ก่อนจะถูกเรียกว่า "บุพพการ" หมายถึง ผู้ที่ทำ อุปการะมาก่อน เช่น บิดามารดา บุยา ตายายและบุพพการ (ผู้ทำคุณก่อน) กับกตัญญู

^{๗๐}พระธรรมโสภณ (ปาสาทิโก), กตัญญูกตเวที, (กรุงเทพมหานคร:กราฟิคอร์ต ๒๕๔๑), หน้า ๙.

^{๗๑}สุวิทย์ หิรัณยภาณ, พจนานุกรม ศัพท์การศึกษา, (กรุงเทพมหานคร:ไอ คิว บุ๊คเซ็นเตอร์, ๒๕๓๙),

ชัยวัฒน์ อัดพัฒนและคณะ^{๗๒}ได้อธิบายความหมายถึงลักษณะของคนกตัญญูไว้ว่ามีลักษณะ ดังนี้

๑. มีความซื่อสัตย์
๒. มีความจงรักและภักดี
๓. อ่อนน้อมถ่อมตน
๔. มีสติระลึกรู้ได้อยู่เสมอ
๕. ไม่ประทุษร้ายต่อคน สัตว์และสิ่งของ
๖. ไม่ลบหลู่ดูหมิ่นผู้มีคุณ
๗. มีเมตตาจิต คิดเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
๘. รักเกียรติและศักดิ์ศรีของตน
๙. เป็นที่รักของคนทั่วไป
๑๐. ชีวิตมีแต่ความสุขและสมหวัง

ลักษณะของความกตัญญูทเวที โดยรวมแล้วกลับจะเป็นการสะท้อนให้เห็นในเรื่องของคุณธรรมความดีที่มีค่าต่อจิตใจและสามารถวัดค่าความเป็นมนุษย์ออกมาทางคุณความดีในการรู้จักบุญคุณในสิ่งที่เราได้ใช้หรือได้อาศัย เช่น ร่างกาย การได้รู้จักบุญคุณคือการใช้อย่างทะนุถนอม ไม่ทำให้มันต้องเสื่อมโทรมเร็วกว่ากำหนด

ประเภทของความกตัญญูทเวที

พระสมชาย ฐานวุฑโฒ^{๗๓}ได้อธิบายความหมายของความกตัญญูว่า นอกจากความกตัญญูทเวทีทั้ง ๓ ประเภทแล้วยังมีความกตัญญูทเวทีอีก ๒ ประเภท คือ ความกตัญญูทเวทีต่อบุญและความกตัญญูทเวทีต่อตนเอง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ความกตัญญูทเวทีต่อบุญ คือ การตระหนักในคุณและหมั่นตอบแทนคุณของบุญว่าเป็นที่มาของความสำเร็จทั้งปวง นับตั้งแต่การมีอายุยืนยาว การมีสุขภาพที่ดี การมีสติปัญญา การมีความสุขความเจริญ ตลอดจนกระทั่ง ตอบแทนคุณของบุญโดยการไม่ดูถูกบุญหมิ่นระลึกลึงบุญเก่าให้จิตใจชุ่มชื่นและไม่ประมาทในการสร้างบุญให้ยิ่งๆ ขึ้นไป

๒. ความกตัญญูทเวทีต่อตนเอง คือ การตระหนักในคุณและหมั่นตอบแทนคุณของร่างกาย กล่าวคือ ตระหนักในคุณของร่างกายของตนเองว่า เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการทำความดีในการสร้างบุญนานาประการ เพื่อสร้างสรรค์ความสุขและความเจริญให้แก่ตนเองและหมั่นตอบแทนคุณของร่างกายด้วยการดูแลสุขภาพของตนให้ดี ไม่ทำลายร่างกายด้วยการเสพสิ่งเสพติดเที่ยวเตร่ดึกๆ ดื่นๆ และไม่นำร่างกายนี้ไปใช้ในการทำความชั่วทั้งปวง

ผู้ที่จะได้ชื่อว่ามี ความกตัญญูทเวทีอย่างแท้จริง จึงจะต้องเป็นผู้ที่มีความกตัญญูทเวทีทั้ง ๕ ประเภท คือ ความกตัญญูทเวทีต่อบุคคล ความกตัญญูทเวทีต่อสัตว์ ความกตัญญูทเวทีต่อสิ่งของ ความกตัญญูทเวทีต่อบุญและความกตัญญูทเวทีต่อตนเอง

^{๗๒}ชัยวัฒน์ อัดพัฒน, จริยศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร:สหบุรุษสาส์นการพิมพ์ ๒๕๒๖), หน้า ๒๒.

^{๗๓}พระสมชาย ฐานวุฑโฒ, มงคลชีวิตฉบับธรรมทายาท, พิมพ์ครั้งที่ ๙, (ปทุมธานี:บริษัทฐาน การพิมพ์, ๒๕๔๑), หน้า ๖๓ - ๖๔.

สรุป จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น ความกตัญญูทเวที คือ พฤติกรรมที่ทำให้คนเป็นคนดี รู้จักตอบแทนคุณของผู้มีพระคุณในทางที่ถูกที่ควร ไม่ทำให้คนอื่นเดือดร้อนหรือเสียใจ ทำให้เป็นที่รักใคร่นับถือมีแต่คนสรรเสริญ ทำให้คนมีความรักใคร่กันช่วยเหลือกันเมื่อยามยาก เกิดความสามัคคีกลมเกลียวกัน ส่วนคนที่อกตัญญูก็จะได้รับผล คือ เป็นที่รังเกียจของสังคม คนเกลียดชังมาก มักถูกเหยียดหยาม ถูกดูหมิ่น ไม่มีใครคบค้าสมาคมด้วย ขาดพวกพ้องที่จะสนับสนุนช่วยเหลือ

๒.๒.๖ ด้านความขยันหมั่นเพียร

เมื่อกล่าวถึงพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความขยันหมั่นเพียร ผู้วิจัยพบว่ามีหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นที่ยอมรับในด้านนี้ คือ หลักอิทธิบาท ๔^{๗๔} ซึ่งมีผู้ให้ความหมายดังต่อไปนี้

อิทธิบาท ๔ นั้นผู้วิจัยได้ศึกษาตามหลักคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าเพื่อจะใช้หลักการและแนวคิดให้ประสบผลสำเร็จตามหลักอิทธิบาท ที่ปรากฏในคัมภีร์พุทธศาสนาเถรวาท ที่ได้ตรัสไว้ในพระไตรปิฎก เพื่อจะให้ป็นข้อปฏิบัติหรือ เป็นแนวทางให้ประสบผลสำเร็จและศึกษาเอกสาร เพื่อในการปฏิบัติธรรมที่ดี ในการเล่าเรียนศึกษา หรือประกอบภารงานที่ดีเมื่อต้องการสมาธิเพื่อให้กิจที่ทำนั้นดำเนินไปอย่างได้ผลดีก็พึงปลูกเล้าและชักจูงอิทธิบาท ๔ อย่างนี้ ให้เกิดเป็นองค์ธรรมเด่นนำขึ้นสักข้อหนึ่ง แล้วสมาธิความสุข สบายใจและการทำงานที่ได้ผลก็หวังได้เป็นอย่างดีมากกว่าจะเกิดมีตามมาเองพร้อมกันนั้น การฝึกสมาธิหรือการปฏิบัติธรรมส่วนหนึ่งก็จะเกิดมีขึ้นในห้องเรียน ในบ้าน ในที่ทำงานและสถานที่ทุกๆ แห่ง

พระพุทธองค์ได้ตรัสไว้ในโพธิปักขิยธรรม ๓๗ ในวินัยปิฎก มหาวิภังค์ว่าภิกษุทั้งหลาย คำว่ามรรคภาวนา ได้แก่ สติปัฏฐาน ๔ สัมมัปปธาน ๔ อิทธิบาท ๔ อินทรีย์ ๕ พละ ๕ โพชฌงค์ ๗ อริยมรรคมีองค์ ๘^{๗๕}

หลักการแนวคิดในการทำงานตามหลักโพธิปักขิยธรรม ๓๗ ในวินัยปิฎก จุฬารรรถ ว่าภิกษุทั้งหลาย ข้อที่ธรรมวินัยนี้ มีรัตนะมาก มีรัตนะหลายชนิด คือ สติปัฏฐาน ๔ สัมมัปปธาน ๔ อิทธิบาท ๔ อินทรีย์ ๕ พละ ๕ โพชฌงค์ ๗ อริยมรรคมีองค์ ๘ นี่เป็นความอัศจรรย์ไม่เคยปรากฏประการที่ ๗ ในธรรมวินัยที่ภิกษุทั้งหลาย พบเห็นแล้ว ต่างพากันยินดีในธรรมวินัยนี้^{๗๖}

อิทธิบาท ๔ จึงเป็น บาทฐานแห่งความสำเร็จ หมายถึง สิ่งซึ่งมีคุณธรรม เครื่องให้สู่ถึงความสำเร็จตามที่ตนประสงค์ ผู้หวังความสำเร็จในสิ่งใด ต้องทำตนให้สมบูรณ์ ด้วยสิ่งที่เรียกว่าอิทธิบาท ซึ่งจำแนกไว้เป็น ๔ คือ

๑. ฉันทะ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น
๒. วิริยะ ความพากเพียรในสิ่งนั้น
๓. จิตตะ ความเอาใจใส่ฝึกฝนในสิ่งนั้น
๔. วิมังสา ความหมั่นสอดส่องในเหตุผลของสิ่งนั้น

^{๗๔}ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๒๓๑/๒๓๓.

^{๗๕}วิ.มหา. (ไทย) ๑/๑๙๙/๑๘๕.

^{๗๖}วิ.จุ. (ไทย) ๗/๓๘๕/๒๘๔.

ดังนั้น พระพุทธองค์ได้ตรัสใน สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค ว่า พระผู้มีพระภาค ผู้ทรงรู้ทรงเห็น เป็นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น ทรงบัญญัติอิทธิบาท ๔ ประการนี้และเพื่อเพิ่มพูนความสำเร็จ เพื่อให้ชำนาญ ในเรื่องความสำเร็จ เพื่อพลิกแพลงให้เกิดความสำเร็จ^{๗๗}

ความหมายของความขยันหมั่นเพียร

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๒๕ ภายใต้อำนาจ "ขยัน" ได้ให้ ความหมายของคำว่า ขยัน หมายถึง การทำงานอย่างแข็งขันไม่ปล่อยปละละเลย ทำหรือประพฤติ เป็นปกติสม่ำเสมอ ไม่เกียจคร้าน แข็งแรง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๒๕ (ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๓๘) ภายใต้อำนาจ "หมั่น" ได้ให้ความหมายของคำว่า หมั่น หมายถึง ทำหรือประพฤติเป็นปกติสม่ำเสมอ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๒๕ (ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๓๘) ภายใต้อำนาจ "เพียร" ได้ให้ความหมายของคำว่า เพียร หมายถึง ความบากบั่น ความกล้าแข็ง พยายาม จนกว่าจะสำเร็จ

พระธรรมปิฎก^{๗๘} (ปัญฺฑิต ปยุตฺโต) ได้อธิบายความหมายของความขยันหมั่นเพียร คือ มีกำลังใจแข็งแกร่ง ไม่ท้อถอยเฉื่อยชา เพียรก้าวหน้าเรื่อยไป

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ^{๗๙}ให้ความหมายของความขยันหมั่นเพียรว่า หมายถึง ความตั้งใจที่ปฏิบัติหน้าที่และกระทำกิจของตนให้สำเร็จด้วยความมานะ อุตสาหะ อุตุนไม่ย่อท้อ และปฏิบัติตนอย่างสม่ำเสมอ จนหน้าที่การงานนั้นสำเร็จลุล่วงไป

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน^{๘๐} ให้คำนิยามไว้ว่า “ขยัน หมายถึง การทำงานอย่างแข็งขัน ไม่ปล่อยปละละเลย หรือประพฤติเป็นปกติสม่ำเสมอ”

กรมวิชาการ^{๘๑} ได้อธิบายความหมายว่า “ขยัน หมายถึง ความตั้งใจ และกระตือรือร้น มุ่งมั่นในการทำงาน โดยไม่ผลัดวันประกันพรุ่ง และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติยังได้ระบุถึงแนวการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา ๒๓ ด้วย”

ยุพดี ปิตตะคุ^{๘๒} ได้อธิบายความหมายว่า ความขยันหมั่นเพียรในการเรียน หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนในการเรียน โดยแสดงความตั้งใจ เอาใจใส่ มีความพยายาม อุตุนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้นจากตัวนักเรียน หรือสิ่งแวดล้อม ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จทันเวลาหรือก่อน

^{๗๗}ที.ม. (ไทย) ๑๐/๒๘๗/๒๑๙.

^{๗๘}พระธรรมปิฎก,(ประยูร ปยุตฺโต),การพัฒนาจริยธรรม,พิมพ์ครั้งที่๔,(กรุงเทพมหานคร:สหธรรมิก, ๒๕๓๘),หน้า ๔๕

^{๗๙}สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ, แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย (สสน.ป.๖), (กรุงเทพมหานคร:ฝ่ายนวัตกรรมการศึกษา, ม.ป.ป., ๒๕๔๑), หน้า ๓.

^{๘๐}ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒, (กรุงเทพมหานคร:ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์, ๒๕๔๖), หน้า ๑๖๖

^{๘๑}กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, คู่มือการจัดกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย, (กรุงเทพมหานคร:คุรุสภา, ๒๕๔๐), หน้า ๓๐.

^{๘๒}ยุพดี ปิตตะคุ, “ผลของการใช้ชุดแนะแนวที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนศรีเอี่ยมอนุสรณ์ สังกัดกรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๓), หน้า๕-๖.

เวลาที่กำหนด มีความกระตือรือร้นเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ให้ความร่วมมือกับเพื่อนในการทำงานให้ได้รับผลสำเร็จ

ลักษณะพฤติกรรมของความขยันหมั่นเพียร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ^{๘๓}ได้อธิบายความหมายของความขยันหมั่นเพียรว่า ความขยันหมั่นเพียรหมายถึง ความพยายามที่ทำงานให้สำเร็จ ซึ่งรวมไปถึงความพึงพอใจ ความมีใจจดจ่อและการควบคุมตนเองอยู่ด้วยและผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนจะต้องแสดงลักษณะพฤติกรรม ดังนี้

๑. มาโรงเรียนสม่ำเสมอไม่ขาดเรียนถ้าไม่จำเป็น
๒. กระตือรือร้นมาโรงเรียนโดยไม่ให้ใครเตือน
๓. ตั้งใจทำงานให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนดทุกครั้ง
๔. อ่านหนังสือเมื่อมีเวลาว่าง
๕. ทำงานที่ได้รับมอบหมายโดยไม่บ่น ไม่ทอดทิ้ง
๖. ช่วยเหลืองานครู เพื่อน หรืองานโรงเรียนเท่าที่จะช่วยได้ด้วยความเต็มใจ
๗. ส่งงานสม่ำเสมอ
๘. ใช้เวลาว่างของตนทำงานให้เป็นประโยชน์
๙. มีความมานะบากบั่นที่จะทำงานให้ผิคน้อยที่สุด
๑๐. ชอบศึกษาค้นคว้า สอบถาม หาความรู้ความจริงอยู่เสมอ
๑๑. ไม่ละเลยหรือทอดทิ้งธุรการงานของตน
- ๑๒ ทำงานต่างๆ เช่น อ่าน เขียนหนังสือ คิดคำนวณ สังเกตสิ่งแวดล้อม เป็นกิจวัตร หรือสม่ำเสมอ
๑๓. ควบคุมตนเองให้ใช้เวลาในการทำงานได้ตามกำหนดเสมอ
๑๔. มีความตื่นตัวและสม่ำเสมอในการทำงานทุกอย่าง
๑๕. ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความตั้งใจ ไม่ละทิ้งหน้าที่ของตนและพยายามทำงานสำเร็จ
๑๖. ตรวจสอบวิธี ปรับปรุงวิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพและก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา
๑๗. แสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ โดยเฉพาะในสายวิชางานของตน
๑๘. ใช้เวลาว่างของตนทำงานที่เป็นประโยชน์
๑๙. แนะนำเพื่อนหรือผู้ใกล้ชิดให้ขยันในการเรียน
๒๐. ทำงานกลุ่มตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ
๒๑. ช่วยเหลืองานของครูอาจารย์หรือเพื่อน เท่าที่จะช่วยได้ด้วยความเต็มใจ และพยายามทำให้ดีที่สุด
๒๓. ช่วยทำงานบ้านเพื่อแบ่งเบาภาระของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง
๒๔. เข้าร่วมทำงานกับหมู่คณะด้วยความเต็มใจและตั้งใจให้ดีที่สุด
๒๕. ช่วยเหลือในกิจการงานของบ้านและทางโรงเรียนด้วยความเต็มใจและตั้งใจให้ดีที่สุด

^{๘๓}สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, การวัดและประเมินผลเรียนด้านคุณธรรมจริยธรรม, (กรุงเทพมหานคร:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔), หน้า ๔๖.

๒๖. ช่วยแนะนำถ่ายทอดความรู้ให้แก่เพื่อนด้วยความเต็มใจ
 ๒๗. ให้ความคิดเห็นและความร่วมมือในการทำงานของหมู่คณะด้วยความเต็มใจ
 ๒๘. ให้ความเอาใจใส่คอยชวนช่วยเหลือกิจการงานของเพื่อนอย่างใกล้ชิด ให้
 สำเร็จลุล่วงด้วยดีโดยไม่หวั่นต่ออุปสรรคใดๆ

๒๙. หมั่นตักเตือนเพื่อนร่วมงานให้ทำด้วยความตั้งใจและอดทน
 ๒๘. ช่วยดูแลรักษาความสะอาดของห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนให้สะอาดเสมอ
 ๒๙. ช่วยเหลือกิจการของหมู่คณะตามความรู้ความสามารถของตน
 ๓๐. ไม่เกี่ยงหรือเลื่องงานของส่วนรวม
 ๓๑. ช่วยดูแลรักษาสมบัติของส่วนรวม
 ๓๒. พร้อมเพรียงกันทำกิจกรรมทั้งหลายที่พึงกระทำร่วมกัน
 ๓๓. สนใจและตั้งใจทำงานเพื่อส่วนรวมอย่างสม่ำเสมอ
 ๓๔. มีความเพียรพยายามที่จะนำชื่อเสียงมาสู่โรงเรียน
 ๓๕. มีความกระตือรือร้นในการทำงานส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
 ๓๖. อาสาสมัครทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและชุมชน
 ๓๗. มีความพยายามอุตสาหะในการทำงานที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
 ๓๘. เสียสละและไม่ทอดทิ้งงานของส่วนรวมและชุมชน
 ๓๙. เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่สร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชน
 ๔๐. มีความรับผิดชอบไม่ทอดทิ้งธุระหรือหน้าที่ของตนที่มีต่อส่วนรวม
 ๔๑. ไม่เพิกเฉยละเลยงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมและชุมชน
 ๔๒. ปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นทั้งของตนและสังคม
 ๔๓. ให้มีความร่วมมือและความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมหรือส่วนรวม
 ทุกครั้งที่มีโอกาส เพื่อให้การงานของส่วนรวมนั้นมีอุปสรรคน้อยที่สุด

๔๔. หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์เพื่อปรึกษาหารือกิจการงานกันโดยสม่ำเสมอ
 จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารและตำรา พอสรุปได้ว่า ความหมายและลักษณะของความ
 ขยันหมั่นเพียรนั้น หมายถึง ความมานะพยายามในการที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงไป
 ด้วยดี โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่างๆ ความขยันหมั่นเพียรจึงเป็นธรรมที่ช่วย เสริมสร้างความสำเร็จใน
 ชีวิตควรใช้ร่วมกับ "ปัญญา" และจริยธรรมในหมวดอิทธิบาท ๔ ที่ เน้น ความพอใจ ความเพียร ความ
 มีใจจดจ่อและความไตร่ตรอง การปฏิบัติ ควรเน้นการควบคุมตนเองด้วยตนเอง ความมีระเบียบวินัย
 ในตนเองและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความอดทนต่อความทุกข์ อดทน ต่อปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ
 จึงจะทำให้การทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี งานก็มีคุณภาพ เพราะ ใช้ความอดทนและมีปัญญา
 ไตร่ตรองต่ออุปสรรค แล้วค่อยแก้ปัญหา ถือว่าเป็นความรู้คู่กับความมานะอุตสาหะและไม่ย่อท้อต่อ
 อุปสรรคใช้ความรู้ที่มีอยู่อย่างเต็มความสามารถ

สรุป จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น ความขยันหมั่นเพียร คือ การเฝ้าหาความรู้
 การเฝ้าหาความก้าวหน้า ให้กับตนเอง มีพฤติกรรม สนใจ ตั้งใจ เอาใจใส่ มีความพยายามในการทำงาน
 อย่างต่อเนื่องและมีเป้าหมายจนสำเร็จลุล่วงด้วยความมานะและอดทน

ตารางที่ ๒.๔ สรุปแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม

นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม
แบนคูรา (1986, pp. 469-497)	กำหนดพฤติกรรมว่า มี ๒ ประการ คือ ๑. ตัวกำหนดพฤติกรรมที่เป็นสิ่งเร้า ๒. ตัวกำหนดที่เป็นผล วิธีการเรียนรู้พฤติกรรมของมนุษย์ มี ๒ วิธี คือ การเรียนจากผลของการกระทำ และวิธีการเรียนรู้จากการเลียนแบบ โดยที่การเรียนรู้จากผลของการกระทำเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง
นวลละออง แสงสุข (๒๕๔๔, หน้า ๑๓ – ๑๗)	กล่าวถึง ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ เพียเจต์ เพียเจต์แบ่งขั้นของการพัฒนาจริยธรรม ของมนุษย์เป็น ๓ ขั้น คือ ๑. ขั้นก่อนจริยธรรม ๒. ขั้นยึดคำสั่ง ๓. ขั้นยึดหลักแห่งตน แบ่งพัฒนาการทางสติปัญญาไว้ ๔ ขั้น คือ ๑. ขั้นรับรู้ประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (Sensorimotor operation) ๒. ขั้นความคิดก่อนปฏิบัติการ (Pre -operational thinking) ๓. ขั้นปฏิบัติการด้วยรูปธรรม (Concrete operational thinking) ๔. ขั้นปฏิบัติการด้วยนามธรรม (Formal prepositional thinking or formal operational-thinking)
นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม
ทองคุณ หงส์พันธุ์ (๒๕๔๖, หน้า ๒๒)	พัฒนาการทางด้านจริยธรรมขึ้นอยู่กับความรู้ทางสังคมของบุคคลเป็นสำคัญ และพัฒนาการพฤติกรรมเชิงจริยธรรมจะมากกว่าลักษณะทางจริยธรรมอื่นๆ กล่าวถึงแนวคิดของ บรอนเฟนเบรนเนอร์ ได้วิเคราะห์แบบของการตัดสินใจจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ดังนี้ ๑. จริยธรรมโดยยึดถือตนเอง (Self oriented morality) ๒. จริยธรรมโดยยึดถือผู้มีอำนาจ (Authority-oriented morality) ๓. จริยธรรมโดยยึดถือเพื่อน (Peer-oriented morality) ๔. จริยธรรมโดยยึดถือกลุ่ม (Collective – oriented morality) ๕. จริยธรรมโดยยึดถืออุดมการณ์ (Objectively - oriented morality)

เจียมจิต บุญรักษ์ (๒๕๔๖, หน้า ๒๒)	พฤติกรรมเชิง จริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคม นิยมชมชอบ เป็นการกระทำที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลมีหลักในการ ปฏิบัติที่ดีต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและต่อสังคม
โกวิท ประวาลพฤษ์ (๒๕๒๙, หน้า ๒๐-๒๑)	พฤติกรรมเชิงจริยธรรม คือ แสดงพฤติกรรมที่พึงงามในทุกโอกาสจน กลายเป็นบุคลิกของบุคคล การปฏิบัติตามเหตุผลด้วยความยินดีและ พึงพอใจจนเชื่อมั่นอย่างแน่วแน่ ปฏิบัติอย่างคงเส้นคงวาในทุกโอกาส
พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (๒๕๓๙, หน้า ๑ - ๑๐)	วินัย คือ เป็นระบบระเบียบทั้งหมดของชีวิต และสังคมมนุษย์ที่จะ ตั้งอยู่ให้เป็นผลสำเร็จได้โดยอาศัยความเข้าใจพื้นฐาน คือ ต้องมีวินัย โยงไปกิจกรรม
พระภาวนาวิริยคุณ (๒๕๓๙, หน้า ๒๖ - ๒๗)	อธิบายความหมายของวินัยที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนามี ความหมายแตกต่างกัน ๓ นัยคือ ๑. วินัย หมายถึง นัย หรือแง่มุมต่างๆ ๒. วินัย หมายถึง นัยพิเศษ หรือ นำไปให้พิเศษ ๓. วินัย หมายถึง กฎระเบียบสำหรับฝึกอบรม
กาญจนา ศรีภาพสินธุ์ (๒๕๔๔, หน้า ๗)	วินัย คือ แนวทางความประพฤติหรือระเบียบแบบแผนการปฏิบัติตน อันเป็นที่พึงปรารถนาและเป็นที่ยอมรับว่ามีความถูกต้องเหมาะสมตาม ความมุ่งหวังของสังคมในแต่ละชุมชนและสังคมโดยทั่วไป
นักวิชาการหรือนักวิจัย	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม
พนัส หันนาคินทร์ (๒๕๒๔, หน้า ๒๔๘)	วินัยในตนเองคือการรู้จักปกครองตนเอง การกระทำตามระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ด้วยความสมัครใจของผู้ปฏิบัติ
กรมการฝึกหัดครู (๒๕๒๕, หน้า ๑๔๖ - ๑๕๓)	ความมีระเบียบวินัยในตนเอง คือ ๑. การมีระเบียบวินัยในการบริโภค ๒. การมีระเบียบวินัยในการอุปโภค ๓. การมีระเบียบวินัยต่อสถานที่ ๔. การมีวินัยในการปกครอง ๕. การมีระเบียบวินัยภายใน
วิวัฒน์ มุลสถาน (๒๕๔๔, หน้า ๗)	พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมีระเบียบวินัย คือ ๑. การเคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์ ๒. การตรงต่อเวลา ๓. การยอมรับการกระทำของตนเอง ๔. การรู้จักหน้าที่ของตนเอง
กองมาตรฐานวิชาชีพครู สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (๒๕๓๓, หน้า ๓๐)	ประกอบด้วยพฤติกรรมหลัก ๓ ประการ คือ ๑. มุ่งหวังในผลงาน ๒. ใช้เวลาอย่างมีคุณค่า ๓. ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วน

เฉลิม คำแก้ว (๒๕๓๐, หน้า ๕)	ความรับผิดชอบไว้ คือ ความสนใจ ความตั้งใจ ที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเพียรพยายามและละเอียดรอบคอบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
อรุณา สุตมี (๒๕๓๓, หน้า ๗)	รับผิดชอบหมายถึงการแสดงพฤติกรรมของบุคคล เกี่ยวกับการทำงาน การศึกษาเล่าเรียน มีความตั้งใจเอาใจใส่ขยันหมั่นเพียรปฏิบัติตาม กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ มีวินัยในตัวเอง มีความซื่อสัตย์ และตรงต่อเวลา ยอมรับในสิ่งที่ตนกระทำทั้งที่ เป็นผลดีและผลเสีย
คณะกรรมการจัดทำคู่มือ การปลูกฝังค่านิยมของกลุ่ม นักบริหาร กลุ่มสื่อมวลชน กลุ่มสมาคมมูลนิธิและกลุ่ม พัฒนากำลังคน (๒๕๒๖, หน้า ๔๕)	ความหมายของความรับผิดชอบและแบ่งออกเป็นออกเป็น ๓ ประเภท คือ ๑. ความรับผิดชอบต่อตนเอง ๒. ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ๓. ความรับผิดชอบต่อสังคม
นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม
ประดินันท์ อุปมัย (๒๕๓๐, หน้า ๒๘-๓๖)	ประเภทของความรับผิดชอบแบ่งประเภทได้ดังนี้ ๑. ความรับผิดชอบต่อตนเอง ๒. ความรับผิดชอบต่อสังคม
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๓๑, หน้า ๑๒๘)	ความรับผิดชอบออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้ ๑. ความรับผิดชอบตนเอง ๒. ความรับผิดชอบต่อสังคมหรือส่วนรวม
ประดินันท์ อุปมัย (๒๕๓๐)	ความรับผิดชอบ คือ คุณลักษณะที่สำคัญของ เด็กและเยาวชน เพราะเด็กที่มีความรับผิดชอบในตนเอง จะมีความรับผิดชอบต่อสังคม จะส่งผลไป ถึงการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง การมีความสามารถในการแก้ปัญหา
สำนักงานคณะกรรมการ วัฒนธรรมแห่งชาติ	หมายความรับผิดชอบไว้ อีกว่าเมื่อบุคคลมีความรับผิดชอบจะมีผลให้การทำงานทุกอย่างสำเร็จตามเป้าหมายทันเวลามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้ ๑. มีสุขภาพดี ๒. มีความรู้สึกรู้ ๓. มีคุณธรรม ๔. ช่วยเหลือตนเองได้ ๕. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ๖. รักธรรมชาติ
ทวี บุญยเกตุ (๒๕๒๕, หน้า ๔๘)	ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึงความรักดีความซื่อตรง การประพฤติตรง มีความตรงไม่คดโกง ไม่หลอกลวงและไม่เอาเปรียบ
กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๒๗, หน้า ๕๔)	ซื่อสัตย์สุจริต คือ ตรงไม่คด ไม่เล่ห์เหลี่ยม ลับลมคมใน ประพฤติชอบ ไม่คดโกง ไม่ทำความเดือดร้อนให้แก่ผู้ใด

ละมัย วรรณสิงห์ (๒๕๔๗, หน้า ๑๒)	ความซื่อสัตย์หมายถึง การประพฤติ ปฏิบัติอย่างเหมาะสมและตรงต่อความเป็นจริงมีข้อบ่งชี้และพฤติกรรม ๔ ด้าน ได้แก่ ๑. ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ๒. ความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่การงาน ๓. ความซื่อสัตย์ต่อบุคคล ๔. ความซื่อสัตย์ต่อคณะ สังคมและประเทศชาติ
นักวิชาการ/นักวิจัย ประกาศรี สีหอำไพ (๒๕๔๐, หน้า ๔๘)	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ทั้งทางกาย วาจา ใจ ทั้งต่อตนเองและ ต่อผู้อื่น โดยมีลักษณะ ดังนี้ ๑. ซื่อตรงต่อเวลา ๒. ทำตามคำพูด ๓. ไม่หลีกเลียงงานในหน้าที่รับผิดชอบ ๔. ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายอย่างเคร่งครัด ๕. ซื่อตรงสุจริตทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น ๖. ไม่ลัทธิขโมย ไม่คดโกง ไม่ฉ้อราษฎร์บังหลวง
พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต) (๒๕๓๑, หน้า ๔๓)	ความเสียสละ หมายถึง มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ ชอบช่วยเหลือเกื้อกูล บำเพ็ญประโยชน์ ละโลก ละทิฐิมานะได้ร่วมงานกับคนอื่นได้ ไม่ใจแคบเห็นแก่ตัวหรือเอาแต่ใจตน
บรรทม มณีโชติ (๒๕๓๐, หน้า ๒๕)	เสียสละว่า หมายถึงการแสดงออกของบุคคลในพฤติกรรมต่อไปนี้ ๑. การให้ปัน ๒. การเห็นแก่ส่วนรวม ๓. ความมีน้ำใจ ๔. การไม่เอาเปรียบผู้อื่น
พระราชวิสุทธีโมลี (๒๕๒๙)	กล่าวถึงการเสียสละทางจริยธรรมไว้ดังนี้ ๑. ทำให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ๒. ทำให้สังคมช่วยเหลือกัน รักกันและสามัคคีกัน ๓. เกิดสวัสดิภาพและความมั่นคงในสังคม ๔. คนในสังคมเกิดความอบอุ่น ไม่รู้สึกว่าเหงา ๕. เกิดความเจริญมั่นคงแก่ประเทศชาติ ๖. ดำรงไว้ซึ่งหลักมนุษยธรรม ๗. ไว้ให้รับผิดชอบต่อสังคม
ปิ่น มุทุกันต์ (๒๕๓๕, หน้า ๕๖)	ความกตัญญูไว้ว่าหมายถึง การตอบแทนคุณท่าน คือ ต้องประกาศคุณท่าน แล้วตอบแทนคุณท่าน
พระธรรมโสภณ (ปาสาทิโก) (๒๕๔๑, หน้า ๙)	กตเวที (ผู้รู้คุณและตอบแทนคุณ) เข้าข่ายลักษณะของบุคคลที่หาได้ยาก ในคำสอนตามพระไตรปิฎก คำว่า "กตัญญู" คือ ผู้รู้อุปการ

นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม
สุวิทย์ หิรัญยานนท์ (๒๕๓๙, หน้า ๔๒)	ความกตัญญูทเวที คือ เรื่องของการตอบแทน อันเนื่องมาจากมีการสร้างบุญคุณให้ผู้ที่ทำคุณให้
ชัยวัฒน์ อุตพัฒนและคณะ (๒๕๒๖)	คนกตัญญูไว้ว่า มีลักษณะ ดังนี้ ๑. มีความซื่อสัตย์ ๒. มีความจงรักและภักดี ๓. อ่อนน้อมถ่อมตน ๔. มีสติระลึกรู้ได้อยู่เสมอ ๕. ไม่ประทุษร้ายต่อคน สัตว์และสิ่งของ ๖. ไม่ลบหลู่ดูหมิ่นผู้มีคุณ ๗. มีเมตตาจิต คิดเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ๘. รักเกียรติและศักดิ์ศรีของตน ๙. เป็นที่รักของคนทั่วไป ๑๐. ชีวิตมีแต่ความสุขและสมหวัง
พระสมชาย ฐานวุฑโฒ (๒๕๔๑, หน้า ๖๓ – ๖๔)	ความกตัญญูทเวทียังมี ๒ ประเภท คือ ความกตัญญูทเวทีต่อบุญและความกตัญญูทเวทีต่อตนเอง แต่ ความกตัญญูทเวทีอย่างแท้จริงจะต้องเป็นผู้ที่มีความกตัญญูทเวที ทั้ง ๕ ประเภท คือ ความกตัญญูทเวทีต่อบุคคล ความกตัญญูทเวทีต่อสัตว์ความกตัญญูทเวทีต่อ สิ่งของ ความกตัญญูทเวทีต่อบุญและความกตัญญูทเวทีต่อตนเอง
พระธรรมปิฎก (ปัญฺฑิต ปญฺฑิต) (๒๕๓๘, หน้า ๖๓ – ๔๕)	ความขยันหมั่นเพียร คือ มีกำลังใจแข็งกล้า ไม่ท้อถอยเฉื่อยชา เพียรก้าวหน้าเรื่อยไป
สถาบันพัฒนา คุณภาพวิชาการ (๒๕๔๑, หน้า ๓)	ขยันหมั่นเพียรว่า หมายถึง ความตั้งใจที่ปฏิบัติหน้าที่และกระทำกิจของตนให้สำเร็จด้วยความมานะ อุตสาหะ อดทนไม่ย่อท้อ และปฏิบัติตนอย่างสม่ำเสมอ จนหน้าที่การงานนั้นสำเร็จลุล่วงไป
พจนานุกรม ฉบับ ราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๖, หน้า ๑๖๖)	ขยัน หมายถึง การทำงานอย่างแข็งขัน ไม่ปล่อยปละละเลย หรือประพฤติดีเป็นปกติสม่ำเสมอ
นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม
กรมวิชาการ (๒๕๔๐, หน้า ๓๐)	ขยัน หมายถึง ความตั้งใจ และกระตือรือร้น มุ่งมั่นในการทำงาน โดยไม่ผัดวันประกันพรุ่ง และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติยังได้ระบุถึงแนวการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา ๒๓ ด้วย

ยุพดี ปิตตะคุ (๒๕๒๗, หน้า ๕ - ๖)	ความขยันหมั่นเพียรในการเรียน หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนในการเรียน โดยแสดงความตั้งใจ เอาใจใส่ มีความพยายาม อดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้นจากตัวนักเรียน หรือสิ่งแวดล้อม
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๔, หน้า ๔๖)	ความ ขยันหมั่นเพียรว่า ความขยันหมั่นเพียรหมายถึง ความพยายามที่ทำงานให้สำเร็จ ซึ่งรวมไปถึงความ พึงพอใจ ความมีใจจดจ่อและการ ควบคุมตนเอง

๒.๓ สภาพพื้นที่

๒.๓.๑ บริบทกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ^{๔๔} ตั้งอยู่ที่อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
อำเภอลานกระบือประกอบด้วย ๗ ตำบลดังต่อไปนี้

๑. ตำบลลานกระบือ
๒. ตำบลโนนพลวง
๓. ตำบลจันทิมา
๔. ตำบลบึงทัพแรต

^{๔๔}นายสมนึก จันท์พุด (ประธานกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ), สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑, วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙.

๕. ตำบลหนองหลวง

๖. ตำบลช่องลม

๗. ตำบลประชาสุขสันต์

อำเภอลานกระบือ มี โรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๔๑ มี ๓ โรงเรียน มีโรงเรียนสังกัดเทศบาลมี ๒ โรงเรียน โรงเรียนเอกชนมี ๑ โรงเรียน โรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต ๑ จำนวน ๒๙ โรงเรียน แบ่งเป็น ๓ กลุ่มโรงเรียน ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ ๑๑ โรงเรียน กลุ่มโรงเรียนหนองหลวง ๑๐ โรงเรียน กลุ่มช่องลมประชาสุขสันต์ ๘ โรงเรียน

กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ ครอบคลุมเขตพื้นที่บริการ ๓ ตำบล ดังนี้ ตำบลลานกระบือ ตำบลโนนพลวง ตำบลบึงทับแรต ประกอบด้วย ๑๑ โรงเรียน ได้แก่

ตารางที่ ๒.๕ รายชื่อโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ

ที่	ชื่อโรงเรียน	ผู้อำนวยการ	สถานที่ตั้ง
๑	โรงเรียนอนุบาลลานกระบือ	นายปณิธาน จันทรเขตต์	ต.ลานกระบือ
๒	โรงเรียนบ้านอาขานุสรณ์	นายสมศักดิ์ ลอรักษา	ต.ลานกระบือ
๓	โรงเรียนบ้านหนองแถม	นายไวยุณัฐ ต่างประเทศ	ต.ลานกระบือ
๔	โรงเรียนนิคมสร้างตนเองบางระกำ ๕	นายอรุณ น้อยระแหง	ต.ลานกระบือ
๕	โรงเรียนบ้านปลักไม้ดำ	นายชะลอ วัตตเสรี	ต.ลานกระบือ
๖	โรงเรียนบ้านอินทรานุสรณ์	นายยุทธนา จันคง	ต.โนนพลวง
๗	โรงเรียนบ้านคุยมะม่วง	นายวัชรินทร์ สอนสังข์	ต.โนนพลวง
๘	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑๖	นายจตุภูมิ ประพัตร	ต.โนนพลวง
๙	โรงเรียนบ้านบึงทับแรต	นายสมนึก จันทรพัฒน์	ต.บึงทับแรต
๑๐	โรงเรียนบ้านหนองละมั่งทอง	นางสาวปรีชาติ ประเทศ (รักษาราชการแทน)	ต.บึงทับแรต
๑๑	โรงเรียนบ้านเด่นพระ	นายประสิทธิ์ จิตเสียม	ต.บึงทับแรต

ตารางที่ ๒.๖ สำนักงานกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ ตั้งอยู่ที่ โรงเรียนบ้านบึงทับแรต ดังตารางการบริหารงานดังนี้

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	รับผิดชอบ
๑	นายสมนึก จันทรพัฒน์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบึงทับแรต	ประธานกลุ่มโรงเรียน ลานกระบือ/บริหาร บุคคล
๒	นายปณิธาน จันทรเขตต์	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลลานกระบือ	ประธานศูนย์ พัฒนาการเรียนการ สอนภาษาอังกฤษกลุ่ม

๓	นายวัชรินทร์ สอนสังข์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคุยมะม่วง	ลานกระบือ รองประธานกลุ่ม โรงเรียนลานกระบือ/ วิชาการกลุ่ม
๔	นายไวกุณฐ์ ต่างประเทศ	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองแขม	รองประธานกลุ่ม โรงเรียนลานกระบือ
๕	นายสมศักดิ์ ลอรักษา	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอาชานุสรณ์	กรรมการ/งบประมาณ
๖	นายประสิทธิ์ จิตเสงี่ยม	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเด่นพระ	กรรมการ/บริหารทั่วไป
๗	นายชะลอ วัตตเสรี	ผู้อำนวยการโรงเรียนปลักไม้ดำ	กรรมการ
๘	นายจตุภูมิ ประพัตร	ผู้อำนวยการโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑๖	กรรมการ
๙	นายยุทธนา จันคง	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอินทราอนุสรณ์	กรรมการ
๑๐	นายอรุณ น้อยระแหง	ผู้อำนวยการโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง บางระกำ ๕	กรรมการ
๑๑	นางสาวปรีชาติ ประเทศ	รักษาราชการแทนผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหนองมะม่วงทอง	กรรมการ
๑๒	นางศรีสวัสดิ์ เต็มกัญหา	ครูโรงเรียนอนุบาลลานกระบือ	กรรมการ/เลขานุการ กลุ่มลานกระบือ

ตารางที่ ๒.๗ จำนวนบุคลากรและจำนวนนักเรียน กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ โดยจำแนกเป็นโรงเรียน
ดังตารางต่อไปนี้

ที่	ชื่อโรงเรียน	ผู้บริหาร	ครู	นักการ ภารโรง	จำนวน นักเรียน
๑	โรงเรียนอนุบาลลานกระบือ	๑	๑๗	-	๒๖๕
๒	โรงเรียนบ้านอาชานุสรณ์	๑	๗	๑	๔๙
๓	โรงเรียนบ้านหนองแขม	๑	๕	๑	๕๐
๔	โรงเรียนนิคมสร้างตนเองบางระกำ ๕	๑	๖	๑	๑๐๖
๕	โรงเรียนบ้านปลักไม้ดำ	๑	๙	๑	๑๒๗

๖	โรงเรียนบ้านอินทราอนุสรณ์	๑	๙	๑	๓๘
๗	โรงเรียนบ้านคุยมะม่วง	๑	๑๐	๑	๘๘
๘	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑๖	๑	๖	๑	๕๑
๙	โรงเรียนบ้านบึงทับแรด	๑	๑๙	๑	๑๓๙
๑๐	โรงเรียนบ้านหนองละมั่งทอง	-	๖	๑	๔๖
๑๑	โรงเรียนบ้านเด่นพระ	๑	๙	๑	๗๖
รวม		๑๐	๑๐๖	๑๐	๑๐๓๘

*สำรวจ ณ วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๙

กิจกรรมของกลุ่มลานกระบือ

- ๑) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกีฬาของกลุ่มลานกระบือ เพื่อให้คณะครูและนักเรียนในกลุ่มลานกระบือ มีความรักใคร่ สามัคคี มีน้ำใจนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย
- ๒) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเข้าค่ายลูกเสือ เพื่อให้นักเรียนเกิดความรักความสามัคคีในหมู่คณะ, รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์, บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น
- ๓) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเข้าค่ายคุณธรรม เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจหลักธรรมของศาสนา สร้างจิตสำนึกที่ดีงาม มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ นำหลักธรรมมาใช้เป็นแนวปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้และดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสงบสุข และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น ในด้านความอดทน ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ กตัญญู รู้วินัย ห่างไกลอบายมุข

๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑” ทั้งงานวิจัยในประเทศ และงานวิจัยต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

งานวิจัยในประเทศ

รุ่งนภา จอนเจดสิน^{๔๕}ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติตนทางจริยธรรมตามการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร” พบว่า

๑. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในระดับมาก ๔ ด้าน คือ ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความกตัญญูกตเวที ความกล้า ความสุภาพอ่อนน้อม มีการปฏิบัติตนทางจริยธรรม ในระดับพอใช้ ๓ ด้าน คือ ความซื่อสัตย์ การมีวินัย การตรงต่อเวลา

๒. นักเรียนที่มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมมากและนักเรียนที่มีการเข้าร่วม

กิจกรรมไม่มาก มีการปฏิบัติตนในทางจริยธรรมในระดับมาก ๓ ด้าน คือ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความกตัญญูกตเวที ความกล้า มีการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในระดับพอใช้ในด้านการมีวินัย การตรงต่อเวลา ยกเว้นด้านความซื่อสัตย์และความสุภาพอ่อนน้อม นักเรียนที่มีประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมมาก มีการปฏิบัติตนในทางจริยธรรมในระดับมาก แต่นักเรียนที่มีประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมไม่มาก มีการปฏิบัติตนในทางจริยธรรมในระดับพอใช้

สมนึก แกระหัน^{๔๖}ได้ศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคำชะอี สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมุกดาหาร กลุ่ม ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคำชะอี สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมุกดาหาร ปีการศึกษา ๒๕๔๑ จำนวน ๒๓๖ คน แยกเป็นชาย ๑๑๕ คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ผลการศึกษาพบว่า

๑. พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคำชะอี สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมุกดาหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับสูงทุกด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านความสามัคคี ความเมตตากรุณา ความมีระเบียบวินัยในตนเอง ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียรและความเสียสละเมื่อพิจารณาตามเพศพบว่า

๑) พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชาย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคำชะอี สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมุกดาหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับสูง ๓ ด้าน คือ ด้านความสามัคคี ด้านความเมตตากรุณาและความมีระเบียบวินัยในตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง ๓ ด้าน คือ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียรและความเสียสละ

๒) พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนหญิง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคำชะอี สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมุกดาหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับสูงทุก

^{๔๕}รุ่งนภา จอนเจดสิน, การปฏิบัติงานทางจริยธรรมตามการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙), บทคัดย่อ.

^{๔๖}สมนึก แกระหัน พฤติกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา อำเภอคำชะอี สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมุกดาหาร", **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๑), บทคัดย่อ.

ด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านความสามัคคี ความเมตตากรุณา ความมีระเบียบวินัยในตนเอง ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียรและความเสียสละ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ โดยนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรม สูงกว่านักเรียนชายทุกด้าน

กัลยา ศรีปาน^{๘๗} ได้ศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาในกลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนบุญเลิศอนุสรณ์จำนวน ๑๘๒ คนเครื่องมือที่ใช้ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า พบว่า ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโดยภาพรวม องค์กรประกอบด้านความใฝ่รู้ ด้านการประหยัด ด้านความเสียสละ ด้านความเมตตากรุณา ด้านการตรงต่อเวลา ด้านความสามัคคี อยู่ในระดับปานกลาง องค์กรประกอบด้านความขยัน ความมีระเบียบวินัย ด้านความกตัญญูกตเวที ด้านความเป็นผู้มี วัฒนธรรมและปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความอดทนด้านความ ซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรมอยู่ในระดับน้อย

รุ่งทิwa กันหาทิพย์^{๘๘} ได้ศึกษาผลของการอบรมเลี้ยงดูต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๕๘๙ คน ปีการศึกษา ๒๕๔๒ จังหวัดบุรีรัมย์ผลการวิจัยพบว่า

๑. นักเรียนโดยส่วนรวมที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีพฤติกรรมความรับผิดชอบโดยภาพรวมและรายด้าน ๓ ด้านอยู่ในระดับมาก คือ ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ความรับผิดชอบต่อสถานศึกษาและความรับผิดชอบต่อสังคมและมีพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษามีความรับผิดชอบโดยภาพรวมและรายด้าน ๒ ด้าน อยู่ในระดับมาก คือ ความรับผิดชอบต่อสถานศึกษาและความรับผิดชอบต่อสังคม และมีความรับผิดชอบอีก ๒ ด้านที่เหลืออยู่ในระดับปานกลาง

๒. นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพฤติกรรมความรับผิดชอบโดยภาพรวมและรายด้านทั้ง ๔ ด้าน มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยและแบบเข้มงวดกวดขันและนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสถานศึกษาและความรับผิดชอบต่อสังคม มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

^{๘๗}กัลยา ศรีปาน ศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนบุญเลิศ อนุสรณ์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา", วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยทักษิณ), ๒๕๔๒, บทคัดย่อ.

^{๘๘}รุ่งทิwa กันหาทิพย์, "ผลของการอบรมเลี้ยงดูต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ -จังหวัดบุรีรัมย์", วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๓), บทคัดย่อ.

จักรพงษ์ นิลพงษ์^{๘๙} ได้ศึกษาจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ และระดับชั้นเรียน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะทางจริยธรรมสูง ๓ ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ความมีเหตุผล และความกตัญญู คุณลักษณะทางจริยธรรมปานกลาง ๗ ด้าน คือ ความเสียสละ ความซื่อสัตย์ ความประหยัด ความมีระเบียบวินัย ความยุติธรรม และความเมตตา กรุณา นักเรียนชายกับนักเรียนหญิง มีคุณลักษณะทางจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ละมัย สุวรรณสิงห์^{๙๐} ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบคุณธรรมด้านความ รับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัยและความกตัญญูตเวทีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่มีการ อบรมเลี้ยงดู เชวณปัญญาระดับสูงและเชวณปัญญาระดับต่ำแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ภาคเรียนที่ ๒ ปี

๑. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่จำแนกตามการอบรมเลี้ยงดู ระดับเชวณปัญญาระดับสูงและระดับเชวณปัญญาระดับต่ำ โดยรวมมีคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีระเบียบวินัยและด้านความกตัญญูตเวที อยู่ในระดับสูง

๒. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ มีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน ๓ แบบ มีคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัยและความกตัญญูตเวที แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ โดยนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีคุณธรรม ทุกด้านสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันและนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีคุณธรรมทุกด้านสูงกว่าแบบปล่อยปละละเลย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๓. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่มีระดับเชวณปัญญาระดับสูงแตกต่างกัน มีคุณธรรมด้านความกตัญญูตเวทีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ โดยนักเรียนที่มีเชวณปัญญาระดับสูงมีคุณธรรมสูงกว่าระดับปานกลางและเชวณปัญญาระดับปานกลางมีคุณธรรมสูงกว่า เชวณปัญญาระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ แต่นักเรียนที่มีระดับเชวณปัญญา ต่างกันมีคุณธรรมด้านความรับผิดชอบและด้านความมีระเบียบวินัยไม่แตกต่างกัน

๔. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่มีระดับเชวณปัญญาระดับสูงแตกต่างกันทั้ง ๓ ระดับ มีคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัยและความกตัญญูตเวที แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ โดยนักเรียนที่มีเชวณปัญญาระดับสูงมีคุณธรรมทุกด้านสูงกว่านักเรียนที่มีเชวณปัญญาระดับปานกลางและนักเรียนที่มีเชวณปัญญาระดับปานกลางมีคุณธรรมทุกด้านสูงกว่าเชวณปัญญาระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

^{๘๙} จักรพงษ์ นิลพงษ์, “การศึกษาจริยธรรมนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดชัยภูมิ”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์:มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๓), หน้า ๔๘.

^{๙๐} ละมัย สุวรรณสิงห์, “การเปรียบเทียบคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัยและ ความกตัญญูตเวทีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่มีการอบรมเลี้ยงดูเชวณปัญญาระดับสูงและเชวณปัญญาระดับต่ำแตกต่างกัน”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๗), บทคัดย่อ.

จิระวัฒน์ แก้วมะ^{๙๑} ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความขยันหมั่นเพียรและความสามัคคี ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๖ กับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๑ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ วิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๕๗๒ คน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๑ ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า

๑. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีจริยธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักเรียนมีจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความขยันหมั่นเพียรและความสามัคคี อยู่ในระดับมากทุกด้าน

๒. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีจริยธรรม โดยรวมและรายด้านทั้ง ๕ ด้านสูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

วิระวัฒน์ ศรีจำรัส^{๙๒} ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนฝ่ายการศึกษาสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต ๔ จังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มตัวอย่าง ของงานวิจัยเป็นนักเรียน ๒๒๐ คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบวัด พฤติกรรมเชิงจริยธรรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและ การทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนของฝ่ายการศึกษา สังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต ๔ จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความ ใฝ่รู้ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านการประหยัด ด้านความมีระเบียบวินัย ด้าน ความเมตตากรุณา ด้านความสามัคคีอยู่ในระดับมากและด้านความกตัญญูกตเวทีมากที่สุด นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีพฤติกรรมทางจริยธรรม โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เมื่อพิจารณา รายด้าน ปรากฏว่า ด้านใฝ่รู้ ด้านการประหยัด ด้านความมี ระเบียบวินัย ด้านความเมตตากรุณา ด้านความสามัคคี ด้านความกตัญญูกตเวที แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วน ด้านความซื่อสัตย์สุจริตแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ .๐๕

พรชัย กาลภูธร^{๙๓} ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๒ ที่มีการอบรมเลี้ยงดู เชาว์ปัญญา และความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียน

^{๙๑} จิระวัฒน์ แก้วมะ, การเปรียบเทียบจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความขยันหมั่นเพียรและความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๖ กับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดเขต๑ " วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๘), บทคัดย่อ.

^{๙๒} วิระวัฒน์ ศรีจำรัส พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาเรียนฝ่ายการศึกษา สังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร เขต ๔ จังหวัดฉะเชิงเทรา, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๖) บทคัดย่อ.

^{๙๓} พรชัย กาลภูธร, การเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๒ ที่มีการอบรมเลี้ยงดูเชาว์ปัญญาและความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคแตกต่างกัน", วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๙), บทคัดย่อ.

ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๒ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๘ จำนวน ๓๗๐ คน โดยการกลุ่มแบบหลายขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า

๑. นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความเมตตา กรุณา ความกตัญญูทเวทีและความซื่อสัตย์อยู่ในระดับมาก

๒. นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความเมตตา กรุณา ความกตัญญูทเวทีและความซื่อสัตย์ สูงกว่านักเรียนที่มี การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๓. นักเรียนที่มีระดับความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคสูง มีพฤติกรรมเชิง จริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความเมตตา กรุณา ความกตัญญูทเวทีและความซื่อสัตย์สูงกว่านักเรียนที่มีระดับความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคปานกลางและระดับต่ำและ นักเรียนที่มีระดับความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคปานกลางมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทุกด้าน สูงกว่านักเรียนที่มีระดับความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕

โอภาส อินโสม^{๔๔} ได้ทำวิจัยเรื่อง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายการเรียนรู้พนา อำเภอพนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๒ ผลการวิจัยพบว่า

๑. ความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียนต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายการเรียนรู้พนา อำเภอพนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๒ โดยรวมและรายด้าน ๖ ด้าน คือ ด้านการพึ่งตนเอง ด้านความเสียสละ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความขยันหมั่นเพียร อยู่ในระดับมาก

๒. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียนต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายการเรียนรู้พนา อำเภอพนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๒ จำแนกตามตำแหน่ง และระดับช่วงชั้น พบว่า

๑) ครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียนที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายการเรียนรู้พนา อำเภอพนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๒ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

๒) ครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียนที่มีช่วงชั้นต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายการเรียนรู้พนา อำเภอพนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๒ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

สุตาพร เพิ่มสมบัติ^{๔๕} ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเยาวชนที่ศึกษาอยู่ในระดับประถม มัธยม และอุดมศึกษาของโรงเรียนเอกชนที่มีเพศอายุ และระดับชั้นที่แตกต่างกัน

^{๔๔} โอภาส อินโสม, “ศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายการเรียนรู้พนา อำเภอพนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๒”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**, (สาขาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี), ๒๕๕๒, (บทคัดย่อ).

^{๔๕} สุตาพร เพิ่มสมบัติ “การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง จังหวัดระยอง ตำบลนิคมพัฒนา กิ่งอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง”, **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต** (สาขาหลักสูตรและการสอนบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๐), หน้า ๓๖.

ผลการศึกษาพบว่า การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเยาวชนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นที่ต่างกันมีความแตกต่างกันการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเยาวชนจะมากขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเยาวชน ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนแตกต่างกันและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเยาวชนหญิงและชายไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

วิกกินส์ (Wiggins)^{๙๖} ได้อ้างถึงการศึกษาของ Gough ได้ศึกษาเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง พบว่าผู้ที่มีวินัยในตนเองสูงจะมีความรับผิดชอบมาก มีความวิตกกังวลน้อย มีความอดทน มีเหตุผลของตนเอง มีความยืดหยุ่นในความคิด และมีพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ และยังพบว่าโดยทั่วไปจะมีสุขภาพสมบูรณ์ดีกว่าผู้ที่ขาดความมีวินัยในตนเอง

โคลเบิร์ก^{๙๗} ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลเชิงจริยธรรมกับระดับอายุของบุคคล โดยแบ่งเหตุผลเชิงจริยธรรมออกเป็น ๖ ขั้นตอน พบว่า เด็กอเมริกาอายุ ๗, ๑๐, ๑๓ และ ๑๖ ปี นิยมใช้เหตุผลในขั้นที่สูงขึ้นตามอายุ เด็กอายุ ๑๐ ปี ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ ๑ และ ๒ ประมาณ ๕๐ เปอร์เซ็นต์ แต่ยังมีบางส่วน ๓๕ เปอร์เซ็นต์ ที่ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ในขั้นที่ ๓ และ ๔ ส่วนเด็กวัยรุ่นอายุ ๑๓ ปี ๕๐ กว่าเปอร์เซ็นต์ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ ๓ และ ๔ มาก ส่วนวัยรุ่นตอนปลายอายุ ๑๖ ปี แม้จะยังใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้น ๓ และ ๔ มากกว่า ๕๐ เปอร์เซ็นต์ แต่บุคคลในวัยนี้สามารถใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ ๕ และ ๖ ผลการศึกษาพบว่า เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคล จะพัฒนาไปตามอายุ ซึ่งโคลเบิร์กเชื่อว่า เป็นผลของความพยายามของเด็กที่จะตีความหมายจากประสบการณ์ของตน นอกจากนี้โคลเบิร์กยังได้ประมวลผลการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการพัฒนาการทางจริยธรรมไว้อย่างละเอียด ทั้งด้านความรู้ และพฤติกรรมทางจริยธรรม พบว่าในงานวิจัยหลายเรื่องที่แสดงว่าความรู้เชิงจริยธรรมนั้นเด็กอังกฤษมีตั้งแต่เข้าเรียนเกรดหนึ่งและการศึกษาจริยธรรมเพิ่มเติมไม่ได้ช่วยให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้เพิ่มเติมมากนัก นอกจากนี้เขายังได้หาความสัมพันธ์ความระหว่างเหตุผลเชิงจริยธรรมกับอายุของบุคคลโดยแบ่งเหตุผลเชิงจริยธรรมออกเป็น ๖ ขั้น และผลการศึกษาที่พบว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลจะพัฒนาไปด้วย

บอลเดอร์สัน^{๙๘} ได้ศึกษาผลกระทบของการใช้รูปแบบที่มีพฤติกรรมในด้านการละเลยหน้าที่ และพฤติกรรมด้านการเข้าสังคมในทางบวกของนักเรียนระดับประถมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มนักเรียนที่ทดลองใช้รูปแบบซึ่งส่งเสริมด้านการมีความรับผิดชอบต่อตนเองเป็นกลุ่มที่แสดงผลสัมฤทธิ์ ทาง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดังกล่าวทั้งหมดไปในทางที่ปรารถนา แต่ที่สำคัญไปกว่านั้น

^{๙๖} Wiggins , Jerry S.and others, *The Psychology of Personality*, (New York:Addison-WesleyPublishing, 1971) , p. 899.

^{๙๗} โคลเบิร์ก อ้างถึงใน วีระวัฒน์ ศรีจำรัส, “พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนของฝ่ายการศึกษา อัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร เขต ๔ จังหวัดฉะเชิงเทรา”, *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต* (สาขาหลักสูตรและการสอน), (บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๖), หน้า ๗๕ – ๗๖.

^{๙๘} Balderson, Daniel Wesley, *The Effects of a Personal Accountability and Personal Responsibility Model on Urban Elementary Positive Social and Off-Task Behaviors*, (Masters Abstracts International, January,2005), p. 746.

ก็คือ ยังมีผลกระทบต่อพฤติกรรมที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น คือ พฤติกรรมด้านการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างนักเรียน

ไลเมอร์^{๙๙} ได้ศึกษาความเข้าใจของวัยรุ่น และโครงสร้างความหมายของความรับผิดชอบ และประเมินถึงกระบวนการของความเข้าใจและโครงสร้างของความรับผิดชอบเกี่ยวกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของวัยรุ่นในด้านของการพัฒนาตนเอง และความรับผิดชอบ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาจำนวน ๗๒ คน อายุ ๑๒ – ๑๘ ปี ผลการศึกษาพบว่า การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และความรับผิดชอบต่อตนเองมีความสัมพันธ์กับอายุและเพศ

^{๙๙} ไลเมอร์ อ้างถึงใน สมเชาว์ ศรีศักดิ์, “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการบริหารการศึกษบัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๖), หน้า ๕๖.

ตารางที่ ๒.๗ สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม

นักวิจัย	แนวคิดทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม
รุ่งนภา จอนเจดสิน (๒๕๓๙)	การปฏิบัติตนทางจริยธรรมตามการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร มีดังนี้ ๑) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปฏิบัติตนทางจริยธรรมในระดับมาก ๒) การเปรียบเทียบจากประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนที่มีประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมมาก มีการปฏิบัติตนในทางจริยธรรมในระดับมาก แต่นักเรียนที่มีประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมไม่มาก มีการปฏิบัติตนในทางจริยธรรมในระดับพอใช้
สมนึก แกระหัน (๒๕๕๑)	พฤติกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคำชะอี สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมุกดาหาร มีดังนี้ ๑) พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนอยู่ในระดับสูง ๒) พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรม สูงกว่านักเรียนชายทุกด้าน
กัลยา ศรีปาน (๒๕๕๒)	คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา เมืองคัประกอบ ๘ ด้าน ด้านความขยัน ความมีระเบียบวินัย ด้านความกตัญญูทุกเวที ด้านความเป็นผู้มีวิวัฒธรรมและปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความอดทนด้านความ ซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรม คุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับปานกลาง
รุ่งทิวา กันหาทิพย์ (๒๕๕๓)	ศึกษาผลของการอบรมเลี้ยงดูต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จังหวัดบุรีรัมย์ มีดังนี้ นักเรียนโดยส่วนรวมที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีพฤติกรรมความรับผิดชอบโดยภาพรวมและรายด้าน ๓ ด้านอยู่ในระดับมาก นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพฤติกรรมความรับผิดชอบ โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง ๔ ด้าน มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และแบบเข้มงวดกวดขัน
จักรพงษ์ นิลพงษ์ (๒๕๕๓, หน้า ๔๘)	ศึกษาจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดชัยภูมิ มีคุณลักษณะทางจริยธรรม ๑๐ ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ความมีเหตุผล ความกตัญญู ความเสียสละ ความซื่อสัตย์ ความประหยัด ความมีระเบียบวินัย ความยุติธรรม และความเมตตากรุณา จากผลการวิจัย นักเรียนมีคุณลักษณะทางจริยธรรมอยู่ในระดับปานกลาง และ นักเรียนชายกับนักเรียนหญิง มีคุณลักษณะทางจริยธรรมแตกต่างกัน

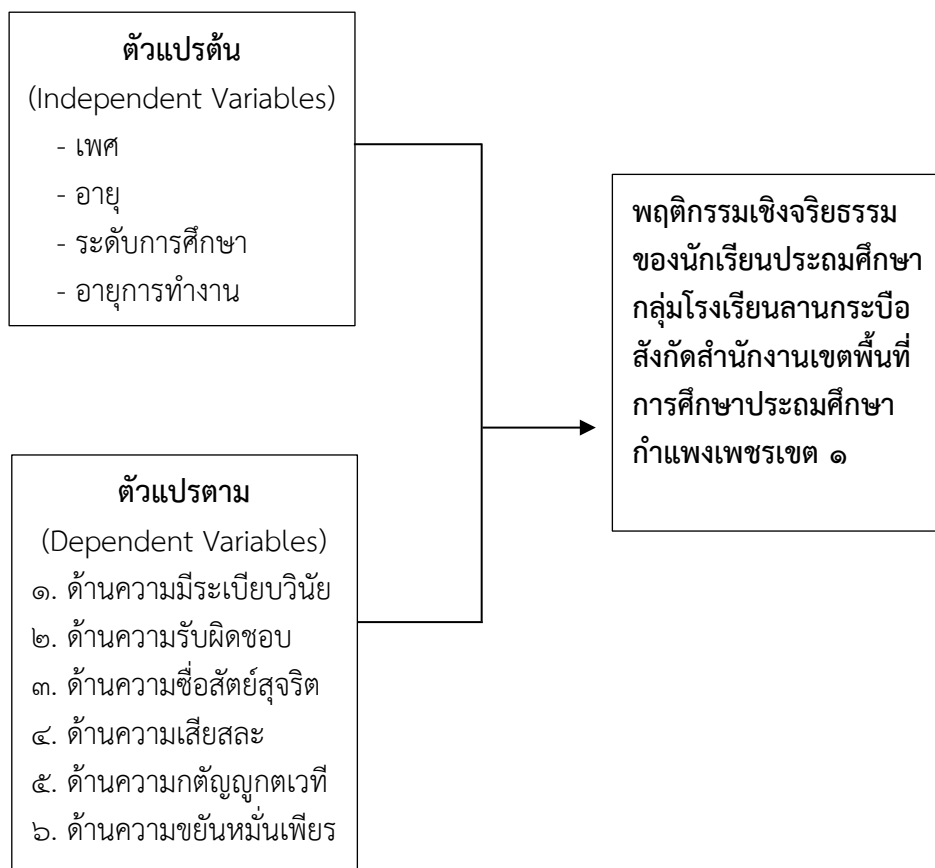
นักวิจัย	แนวคิดทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม
ละมัย ลูวรรณสิงห์ (๒๕๔๓)	การเปรียบเทียบคุณธรรมด้านความ รับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัยและ ความกตัญญูตเวทีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ มีดังนี้ ๑) จำแนก ตามการอบรมเลี้ยงดู ระดับเชาวน์ปัญญา และระดับเชาวน์อารมณ์อยู่ใน ระดับสูง ๒) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีคุณธรรม ทุกด้านสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันและ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน มีคุณธรรมทุกด้านสูง กว่าแบบปล่อยปละละเลย ๓) นักเรียนมีระดับเชาวน์ปัญญาแตกต่างกัน มี คุณธรรมด้านความกตัญญูตเวทีแตกต่างกันแต่นักเรียนที่มีระดับเชาวน์ ปัญญา ต่างกันมีคุณธรรมด้านความรับผิดชอบต่อและด้านความมีระเบียบวินัย ไม่แตกต่างกัน ๔) ระดับเชาวน์อารมณ์แตกต่างกันทั้ง ๓ ระดับมี คุณธรรม ด้านความรับผิดชอบต่อ ความมีระเบียบวินัยและความกตัญญูตเวที แตกต่าง
จิระวัฒน์ แก้วมะ (๒๕๔๘)	การเปรียบเทียบจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบต่อ ความมีระเบียบวินัย ความขยันหมั่นเพียรและความสามัคคี ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษา ปีที่ ๖ กับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๑ ดังนี้ ๑) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีจริยธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ๒) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีจริยธรรม โดยรวมและรายด้าน ทั้ง ๕ ด้านสูงกว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
วีระวัฒน์ ศรีจำรัส (๒๕๔๖)	พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนฝ่าย การศึกษาสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต ๔ จังหวัดฉะเชิงเทรา ดังนี้ พฤติกรรม เชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ โรงเรียนของฝ่ายการศึกษา สังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต ๔ จังหวัดฉะเชิงเทราโดยรวมอยู่ในระดับมาก นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมทางจริยธรรม โดยรวมแตกต่างกัน
พรชัย กาลภูธ (๒๕๔๙)	การเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๒ ดังนี้ ๑) นักเรียนมี พฤติกรรมเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับมาก ๒)นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู แบบประชาธิปไตยมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรม สูงกว่านักเรียนที่มี การอบรม เลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ๓) นักเรียนที่มีระดับความสามารถในการ เหนียวและฝ่าฟันอุปสรรคปานกลางมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทุกด้าน สูงกว่า นักเรียนที่มีระดับความสามารถในการเหนียวและฝ่าฟันอุปสรรคต่ำ
นักวิจัย	แนวคิดทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม
โอภาส อินโสม (๒๕๕๒)	คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายการเรียนรู้พนา อำเภอพนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอำนาจเจริญ ๑) ความคิดเห็น ของครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียนต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

	อยู่ในระดับมาก ๒) ครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียนที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณธรรมโดยรวมไม่แตกต่างกัน ๓) ครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียนที่มีช่วงชั้นต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน
สุดาพร เพิ่มสมบัติ (๒๕๕๐)	การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเยาวชนที่ศึกษาอยู่ในระดับประถม มัธยม และอุดมศึกษาของโรงเรียนเอกชน ดังนี้ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเยาวชนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นที่ต่างกันมีความแตกต่างกันแต่ ศึกษาอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนแตกต่างกันและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเยาวชนหญิงและชายไม่แตกต่างกัน
วิกกินส์ (Wiggins) (1971, p. 899)	เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง พบว่า ความมีวินัยในตนเอง พบว่าผู้ที่มีวินัยในตนเองสูงจะมีความรับผิดชอบมาก มีความวิตกกังวลน้อย มีความอดทน มีเหตุผลของตนเอง
โคลเบอร์ก (อ้างถึงใน วีระวัฒน์ ศรีจำรัส , ๒๕๔๖, หน้า ๗๕ – ๗๖)	ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลเชิงจริยธรรมกับระดับอายุของบุคคล โดยแบ่งเหตุผลเชิงจริยธรรมออกเป็น ๖ ขั้นตอน พบว่า เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคล จะพัฒนาไปตามอายุ
บอลเดอร์สัน (2005, p.746)	ได้ศึกษาผลกระทบของการใช้รูปแบบที่มีพฤติกรรมในด้านการละเลยหน้าที่ และพฤติกรรมด้านการเข้าสังคมในทางบวกของนักเรียนระดับประถมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มนักเรียนที่ทดลองใช้รูปแบบซึ่งส่งเสริมด้านการมีความรับผิดชอบต่อตนเองเป็นกลุ่มที่แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดังกล่าวทั้งหมดไปในทางที่ปรารถนา
ไลเมอร์ (อ้างถึงใน สมเชาว์ ศรีศักดิ์, ๒๕๔๖, หน้า ๕๖)	ได้ศึกษาความเข้าใจของวัยรุ่น และโครงสร้างความหมายของความรับผิดชอบต่อตนเอง พบว่า การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และความรับผิดชอบต่อตนเองมีความสัมพันธ์กับอายุและเพศ

๒.๕ กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาโรงเรียนบ้านหนองละมั่งทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ สามารถสรุปแผนภูมิกรอบแนวคิด (Conceptual Framework) ได้ดังนี้

ภาพที่ ๒.๑ กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ มีลำดับขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้

- ๓.๑. รูปแบบการศึกษา
- ๓.๒. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๕. การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๖. การวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๗. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเชิงปริมาณ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ เพื่อให้การวิจัยเรื่องศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ มีสาระครอบคลุมครบถ้วน เหมาะสมสำหรับนำไปพัฒนาต่อไป

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๒.๑ ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่บุคลากรทางการศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ จำนวน ๑๑๖ คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่บุคลากรกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ จากการเปิดตารางเครซีและมอร์แกน^๑ (Krejcie and Morgan) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม จำนวน ๘๘ คน

^๑ Krejcie, Robert V., and Morgan, Daryle W, **Determining Sample Size for Research Activitie**, (Educational and Psychological Measurement, 30 (3), 1970), p. 608.

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม จำนวน ๘๙ คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๓.๑ รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวนบุคลากร
๑	โรงเรียนบ้านบึงทับแรต	๑๐
๒	โรงเรียนอนุบาลลานกระบือ	๑๒
๓	โรงเรียนบ้านอินทราสุรณ	๙
๔	โรงเรียนบ้านอาขานสุรณ	๗
๕	โรงเรียนบ้านคยอมะม่วง	๑๐
๖	โรงเรียนบ้านหนองละมั่งทอง	๖
๗	โรงเรียนบ้านเด่นพระ	๙
๘	โรงเรียนบ้านหนองแขม	๕
๙	โรงเรียนบ้านปลักไม้ดำ	๙
๑๐	โรงเรียนนิสร่างตนเองบางระกำ ๕	๖
๑๑	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑๖	๖
รวม		๘๙

ตารางที่ ๓.๒ รายชื่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์

ที่	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง	สัมภาษณ์วันที่
๑	นายสมนึก จันทรพัฒน์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบึงทับแรต	๘ กุมภาพันธ์ ๕๙
๒	นายปณิธาน จันทรเขตต์	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลลานกระบือ	๘ กุมภาพันธ์ ๕๙
๓	นายยุทธนา จันคง	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอินทราสุรณ	๘ กุมภาพันธ์ ๕๙
๔	นายวัชรินทร์ สอนสังข์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคยอมะม่วง	๘ กุมภาพันธ์ ๕๙
๕	นายสมศักดิ์ ลอรักษา	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอาขานสุรณ	๘ กุมภาพันธ์ ๕๙
๖	นายประสิทธิ์ จิตเสียม	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเด่นพระ	๘ กุมภาพันธ์ ๕๙
๗	นายไวกุณฐ์ ต่างประเทศ	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองแขม	๘ กุมภาพันธ์ ๕๙
๘	นายเชลลว วัตตเสรี	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปลักไม้ดำ	๘ กุมภาพันธ์ ๕๙
๙	นายอรุณ น้อยระแหง	ผู้อำนวยการโรงเรียนนิสร่างตนเองบางระกำ ๕	๘ กุมภาพันธ์ ๕๙
๑๐	นายจตุภูมิ ประพัตร	ผู้อำนวยการโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑๖	๘ กุมภาพันธ์ ๕๙

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เป็นแบบสอบถามตามรูปแบบวิธีวิจัยแบบเชิงปริมาณ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี และการศึกษาทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่

๑. เพศ
๒. อายุ
๓. ระดับการศึกษา
๔. อายุการทำงาน

โดยใช้แบบสอบถามชนิดตรวจรายการ (Checklist) พฤติกรรมของนักเรียนโดย จำแนกเป็น ๖ ด้าน

๑. ความมีระเบียบวินัย
๒. ความรับผิดชอบ
๓. ความซื่อสัตย์สุจริต
๔. ความเสียสละ
๕. ความกตัญญูกตเวที
๖. ความขยันหมั่นเพียร

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ทั้ง ๑๐ โรงเรียน

๓.๓.๒ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑. ศึกษา หลักการ ทฤษฎี พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ จากเอกสารและผลงานการวิจัยที่เคยมีผู้ดำเนินการวิจัยเอาไว้

๒. กำหนดกรอบ แนวคิด ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

๔. สร้างเครื่องมือ

๕. เสนอร่างเครื่องมือการวิจัยกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๖. นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่จะดำเนินการวิจัยเพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

๗. ปรับปรุงแก้ไข

๘. จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์

๓.๓.๓ ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยแบ่งออกเป็น ๓ ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบ่งเป็น ๖ ด้าน คือ

๑) ด้านความมีระเบียบวินัย

๒) ด้านความรับผิดชอบ

๓) ด้านความซื่อสัตย์

๔) ด้านความเสียสละ

๕) ด้านความกตัญญูกตเวที

๖) ด้านความขยันหมั่นเพียร

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนกำหนดค่าตามมาตรฐานส่วนประเมิณค่า สำหรับการประเมินระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมิณค่า (numerical Rating scale)^๒ มี ๕ ระดับ โดยกำหนดความมากน้อยของระดับความคิดเห็น

มากที่สุด ๕ คะแนน

มาก ๔ คะแนน

ปานกลาง ๓ คะแนน

น้อย ๒ คะแนน

น้อยที่สุด ๑ คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนน

คะแนนเฉลี่ย การแปลความหมาย

๔.๕๑-๕.๐๐ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

๓.๕๑-๔.๕๐ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

๒.๕๑-๓.๕๐ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

๑.๕๑-๒.๕๐ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

๑.๐๐-๑.๕๐ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นอื่นๆ

^๒บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์สุวิริยาสาน, ๒๕๓๕), หน้า ๙๙-๑๐๐.

๓.๓.๔ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒. หาความเที่ยงตรง (validity) โดยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

ตารางที่ ๓.๓ รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

ที่	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง
๑	พระอำนวย นนทโก, ดร.	อาจารย์ประจำศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
๒	ผ.ศ.ดร.วิรัช จงอยู่สุข	อาจารย์ประจำศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
๓	ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนา	อาจารย์ประจำศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
๔	ดร.ปฏิธรรม สำเนียง	อาจารย์ประจำศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
๕	นายสมนึก จันทร์พุฒ	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบึงทับแรต ประธานกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และโครงสร้างของคำถาม รูปแบบของแบบสอบถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)^๓ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ ๐.๕ ถึง ๑.๐ เมื่อมีบางข้อที่ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า ๐.๕ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จนได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ตามวัตถุประสงค์ของแต่ละข้อ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่า IOC มากกว่า ๐.๐๕ ขึ้นไปทุกข้อ แสดงว่า สามารถนำเครื่องมือไปใช้ได้

^๓พิสนุ พองศรี, วิจัยทางการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์เทียมผาการพิมพ์, ๒๕๔๙), หน้า ๑๓๘-๑๓๙

๓. หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) ที่โรงเรียนศรีวรลักษณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๒ กับกลุ่มประชากรที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)^๔ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๘๐๕

๔. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

๓.๔ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

๑. นำแบบสอบถามมาตรวจแล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์และถูกต้องเพื่อนำมาวิเคราะห์

๒. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิเคราะห์ทางสังคมศาสตร์

๓. การวิเคราะห์ข้อมูล

๑) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage)

๒) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

๓) ทดสอบสมมติฐาน การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน โดยใช้สถิติตามลักษณะของตัวแปร คือ การทดสอบที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองตัว และการทดสอบเอฟ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test / One way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามตัวขึ้นไป และเมื่อพบว่ามีความแตกต่างจึงทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยมีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD)

๔) วิเคราะห์และสรุปผลแบบสอบถามปลายเปิดของ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ และข้อเสนอแนะอื่นๆ

^๔Cronbach, Lee J, *Essentials of psychological testing*, 4th ed., (New York: Harper & Row, 1971), p. 160.

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๕.๒ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

๑) สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

- ตรวจสอบความสอดคล้องของแบบสอบถาม ใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	คือ	ค่าความสอดคล้องของเนื้อหาตรงกับขอบข่ายของเนื้อหา
	$\sum R$	คือ	ผลรวมความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
	N	คือ	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

โดยที่

R = +๑ เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นว่าแน่ใจว่าเนื้อหาตรงกับขอบข่ายของเนื้อหาที่มีความเหมาะสม

R = ๐ เมื่อผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าไม่แน่ใจว่าเนื้อหาตรงกับขอบข่ายของเนื้อหาที่มีความเหมาะสม

R = -๑ เมื่อผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าแน่ใจว่าเนื้อหาตรงกับขอบข่ายของเนื้อหาไม่มีความเหมาะสม

- ตรวจสอบความเชื่อมั่นด้วยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach alpha coefficient) ใช้สูตรดังนี้

$$\alpha = \left[\frac{K}{K-1} \right] \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	=	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	K	=	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	S_i^2	=	ผลรวมค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
	S_t^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามทั้งฉบับ

๒) สถิติพรรณนา ใช้สูตรดังนี้

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ P = ร้อยละ
 $\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ย
 S.D. = ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 N = ประชากรทั้งหมด

๓) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้สูตรดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ $\bar{X}_1, \bar{X}_2$ = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากรที่ ๑ และ ๒
 S_1^2, S_2^2 = ความแปรปรวนของกลุ่มประชากรที่ ๑ และ ๒
 n_1, n_2 = จำนวนประชากรที่ ๑ และ ๒

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ F = ค่าสถิติในการแจกแจงแบบเอฟ (F-Distribution)
 MS_B = ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
 MS_W = ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

$$LSD = t_{1-\frac{\alpha}{2}; n-k} \sqrt{MSE} \sqrt{\frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j}}$$

$$n_i = n_j \quad LSD = t_{1-\frac{\alpha}{2}; n-k} \sqrt{\frac{2MSE}{n_i}}$$

เมื่อ LSD แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบการทดสอบรายคู่
 MS_E แทน ค่าความแปรปรวนของ One Way Anova
 n_i แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ n_i
 n_j แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ n_j

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑” โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอายุการทำงาน ๓) เพื่อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ซึ่งผลผลการศึกษา มีดังต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

๔.๓ ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

๔.๔ ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

๔.๕ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยการศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ จากผู้บริหารและครูผู้สอน ซึ่งเป็นบุคลากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ รายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวน และค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ที่	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
๑	เพศ		
	ชาย	๒๗	๓๐.๓๓
	หญิง	๖๒	๖๙.๖๗
	รวม	๘๙	๑๐๐.๐๐
๒	อายุ		
	๒๐-๓๕ ปี	๕๕	๖๑.๘๐
	๓๖-๔๕ ปี	๒๔	๒๗.๐๐
	๔๖-๖๐ ปี	๑๐	๑๑.๒๐
	รวม	๘๙	๑๐๐.๐๐
๓	ระดับการศึกษา		
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๓๒	๓๖.๐๐
	ปริญญาตรีขึ้นไป	๕๗	๖๔.๐๐
	รวม	๘๙	๑๐๐.๐๐
๔	อายุการทำงาน		
	๕-๑๐ ปี	๓๙	๔๓.๘๐
	๑๑-๒๐ ปี	๒๐	๒๒.๕๐
	๒๑-๓๐ ปี	๑๑	๑๒.๔๐
	๓๑-๔๐ ปี	๑๙	๒๑.๓๐
	รวม	๘๙	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๖๗ เพศชาย จำนวน ๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๓๓

อายุ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่อายุ ๒๐-๓๕ ปี จำนวน ๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๘๐ อายุ ๓๖-๔๕ ปี จำนวน ๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๐๐ อายุ ๔๖-๖๐ ปี จำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๒๐

ระดับการศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน ๕๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๐๐ ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน ๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๐๐

อายุการทำงาน ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่อายุการทำงาน ๕-๑๐ ปี จำนวน ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๘๐ อายุการทำงาน ๑๑-๒๐ ปี จำนวน ๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๕๐ อายุการทำงาน ๓๑-๔๐ ปี จำนวน ๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๓๐ อายุการทำงาน ๒๑-๓๐ ปี จำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๔๐

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษากลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

ผู้วิจัยได้สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ โดยภาพรวม

ข้อที่	พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	ด้านความมีระเบียบวินัย	๓.๕๒	๑.๐๐	มาก
๒	ด้านความรับผิดชอบ	๓.๔๑	๑.๑๑	ปานกลาง
๓	ด้านความซื่อสัตย์	๒.๓๗	๑.๒๙	น้อย
๔	ด้านความเสียสละ	๓.๓๑	๑.๑๙	ปานกลาง
๕	ด้านความกตัญญูกตเวที	๓.๒๖	๑.๑๘	ปานกลาง
๖	ด้านความขยันหมั่นเพียร	๓.๑๙	๑.๑๑	ปานกลาง
	รวม	๓.๑๘	๑.๑๕	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ โดยภาพรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านความมีระเบียบวินัย ($\bar{X}$ = ๓.๕๒) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{X}$ = ๒.๓๗)

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ด้านความมีระเบียบวินัย

ข้อที่	พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน ด้านความมีระเบียบวินัย	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	๓.๘๗	๐.๘๑๕	มาก
๒	นักเรียนไม่มาโรงเรียนสาย	๓.๔๕	๑.๑๖	ปานกลาง
๓	นักเรียนไม่คุยกันในระหว่างเข้าแถวหน้าเสาธง	๓.๐๐	.๘๙๒	ปานกลาง
๔	นักเรียนเข้าคิวรับอาหารตามลำดับ	๓.๔๓	๑.๑๓	ปานกลาง
๕	นักเรียนขออนุญาตครูก่อนออกจากห้องเสมอ	๓.๘๘	๑.๐๐	มาก
	รวม	๓.๕๓	๑.๐๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ด้านความมีระเบียบวินัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๕ นักเรียนขออนุญาตครูก่อนออกจากห้องเสมอ ($\bar{X} = ๓.๘๘$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๓ นักเรียนไม่คุยกันในระหว่างเข้าแถวหน้าเสาธง ($\bar{X} = ๓.๐๐$)

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ด้านความรับผิดชอบ

ข้อที่	พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๖	นักเรียนดูแลความสะอาดของตนเองเสมอ (เล็บ ผม เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย รองเท้า)	๓.๖๓	๐.๙๗	มาก
๗	นักเรียนมีอุปกรณ์การเรียนและแบบเรียนพร้อมที่จะเรียนเสมอ	๓.๖๗	๑.๐๐	มาก
๘	นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จลุล่วงเสมอ	๓.๓๕	๑.๐๖	ปานกลาง
๙	นักเรียนทำการบ้านส่งตรงเวลาเสมอ	๓.๐๓	๑.๑๓	ปานกลาง
๑๐	นักเรียนไม่ชักชวนเพื่อนออกไปเล่นหรือทำกิจกรรมอื่นในขณะที่มีชั่วโมงเรียน	๓.๓๘	๑.๓๗	ปานกลาง
	รวม	๓.๔๑	๑.๑๑	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ด้านความรับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๗ นักเรียนมีอุปกรณ์การเรียนและแบบเรียนพร้อมที่จะเรียนเสมอ ($\bar{X} = 3.67$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๙ นักเรียนทำการบ้านส่งตรงเวลาเสมอ ($\bar{X} = 3.03$)

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ด้านความซื่อสัตย์

ข้อที่	พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน ด้านความซื่อสัตย์	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑๑	นักเรียนชอบลอกการบ้านเพื่อเสมอ	๒.๕๗	๑.๒๑	ปานกลาง
๑๒	นักเรียนชอบโกหกเสมอ	๒.๓๕	๑.๐๒	น้อย
๑๓	นักเรียนแอบหนีชั่วโมงเรียนที่นักเรียนไม่ชอบเสมอ	๒.๒๐	๑.๔๖	น้อย
๑๔	นักเรียนแอบหยิบของเพื่อนโดยไม่อนุญาตเสมอ	๒.๕๕	๑.๓๐	ปานกลาง
๑๕	นักเรียนแอบนำทรัพย์สินของโรงเรียนเป็นของตนเองโดยไม่ได้รับอนุญาตเสมอ เช่น กระเป๋า กาว กระดาษ ฯลฯ	๒.๑๙	๑.๔๔	น้อย
	รวม	๒.๓๗	๑.๒๙	น้อย

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ด้านความซื่อสัตย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ น้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๑๑ นักเรียนชอบลอกการบ้านเพื่อเสมอ ($\bar{X} = 2.57$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๑๕ นักเรียนแอบนำทรัพย์สินของโรงเรียนเป็นของตนเองโดยไม่ได้รับอนุญาตเสมอ เช่น กระเป๋า กาว กระดาษ ฯลฯ ($\bar{X} = 2.19$)

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรม
เชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ด้านความเสียสละ

ข้อที่	พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน ด้านความเสียสละ	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑๖	นักเรียนแบ่งขนมให้เพื่อนทานด้วยเสมอ	๓.๕๑	๑.๒๑	มาก
๑๗	นักเรียนอาสาช่วยงานครูเมื่อมีเวลาว่างเสมอ	๓.๔๘	๑.๒๑	ปานกลาง
๑๘	นักเรียนแบ่งปันอุปกรณ์การเรียนให้เพื่อนยืมเมื่อเพื่อนไม่ได้นำมาเสมอ	๓.๕๒	๑.๒๕	มาก
๑๙	นักเรียนช่วยเพื่อนทำงานเมื่องานของตนเองเสร็จแล้วเสมอ	๓.๐๙	๑.๐๓	ปานกลาง
๒๐	นักเรียนเสนอตัวเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเป็นตัวแทนของโรงเรียนเสมอ	๒.๙๘	๑.๒๖	ปานกลาง
	รวม	๓.๓๒	๑.๑๙	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ด้านความเสียสละ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๑๘ นักเรียนแบ่งปันอุปกรณ์การเรียนให้เพื่อนยืมเมื่อเพื่อนไม่ได้นำมาเสมอ ($\bar{X}=3.52$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๒๐ นักเรียนเสนอตัวเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเป็นตัวแทนของโรงเรียนเสมอ ($\bar{X}=2.98$)

ตารางที่ ๔.๗ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรม
เชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ด้านความกตัญญูต่อเวทีย

ข้อที่	พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน ด้านความกตัญญูต่อเวทีย	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๒๑	นักเรียนทำความเคารพเมื่อเห็นครูไม่ว่าจะอยู่ในโรงเรียนหรือนอกเรียนเสมอ	๓.๙๔	๑.๐๔	มาก
๒๒	นักเรียนช่วยงานพ่อแม่เสมอ	๓.๖๙	๑.๐๘	มาก
๒๓	นักเรียนเถียงพ่อแม่เมื่อพ่อแม่ดักเตือนและสั่งสอนเสมอ	๒.๖๕	๑.๓๔	ปานกลาง
๒๔	นักเรียนทำท่าไม่พอใจเมื่อถูกครูตำหนิหรือดักเตือนเสมอ	๒.๖๗	๑.๒๕	ปานกลาง
๒๕	นักเรียนพูดคุยกับบิดามารดา,หรือผู้ที่โตกว่าด้วยกิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อย	๓.๓๕	๑.๑๙	ปานกลาง
	รวม	๓.๒๖	๑.๑๘	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ด้านความกตัญญูตเวที โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๒๑ นักเรียนทำความเคารพเมื่อเห็นครูไม่ว่าจะอยู่ในโรงเรียนหรือนอกเรียนเสมอ ($\bar{X} = 3.94$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๒๓ นักเรียนเถียงพ่อแม่เมื่อพ่อแม่ตักเตือนและสั่งสอนเสมอ ($\bar{X} = 2.67$)

ตารางที่ ๔.๘ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ด้านความขยันหมั่นเพียร

ข้อที่	พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน ด้านความขยันหมั่นเพียร	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๒๖	นักเรียนตั้งใจเรียนทุกวิชาที่ครูสอน	3.39	1.20	ปานกลาง
๒๗	นักเรียนศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เสมอ (ห้องสมุด, ป้ายนิเทศ, อื่นๆ)	3.25	1.01	ปานกลาง
๒๘	นักเรียนหมั่นถามและตอบคำถามของครูเกี่ยวกับบทเรียนเสมอ	3.17	1.03	ปานกลาง
๒๙	นักเรียนกระตือรือร้นที่จะมาโรงเรียนโดยไม่ให้ใครเตือนเสมอ	3.27	1.24	ปานกลาง
๓๐	นักเรียนอ่านบทเรียนล่วงหน้าก่อนที่จะเรียนเสมอ	2.85	1.08	ปานกลาง
	รวม	3.19	1.11	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ด้านความขยันหมั่นเพียร โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๒๖ นักเรียนตั้งใจเรียนทุกวิชาที่ครูสอน ($\bar{X} = 3.39$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๓๐ นักเรียนอ่านบทเรียนล่วงหน้าก่อนที่จะเรียนเสมอ ($\bar{X} = 2.85$)

๔.๒.๒ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอายุการทำงาน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๙ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ จำแนกตามเพศ

พฤติกรรมเชิงจริยธรรม ของนักเรียนประถมศึกษา	ระดับความคิดเห็น					
	ชาย			หญิง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านความมีระเบียบวินัย	๓.๔๑	๐.๘๗	ปานกลาง	๓.๕๗	๐.๕๘	มาก
ด้านความรับผิดชอบ	๒.๙๐	๑.๐๐	ปานกลาง	๓.๖๔	๐.๖๙	มาก
ด้านความซื่อสัตย์	๒.๑๖	๐.๘๔	น้อย	๒.๔๖	๑.๑๑	น้อย
ด้านความเสียสละ	๒.๗๗	๐.๙๐	ปานกลาง	๓.๕๕	๐.๗๘	มาก
ด้านความกตัญญูกตเวที	๒.๙๔	๐.๗๔	ปานกลาง	๓.๔๐	๐.๗๒	ปานกลาง
ด้านความขยันหมั่นเพียร	๒.๖๗	๐.๘๙	ปานกลาง	๓.๔๑	๐.๗๖	ปานกลาง
รวม	๒.๘๑	๐.๘๗	ปานกลาง	๓.๓๔	๐.๗๗	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า ระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ จำแนกตามเพศ มีความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๘๑$ และ ๓.๓๔ ผลรวมค่าเฉลี่ย ๓.๐๘)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เพศชาย มีระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ด้านความมีระเบียบวินัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๓.๔๑$) ส่วนด้านความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = ๒.๑๖$)

เพศหญิง มีระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๓.๖๔$) ส่วนด้านความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = ๒.๔๖$)

ตารางที่ ๔.๑๐ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ จำแนกตามอายุ

พฤติกรรมเชิง จริยธรรม ของนักเรียน ประถมศึกษา	ระดับความคิดเห็น								
	อายุ ๒๐-๓๕ ปี			อายุ ๓๖-๔๕ ปี			อายุ ๔๖-๖๐ ปี		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านความมี ระเบียบวินัย	๓.๕๖	๐.๖๗	มาก	๓.๕๒	๐.๗๗	มาก	๓.๓๖	๐.๕๐	ปานกลาง
ด้านความ รับผิดชอบ	๓.๔๑	๐.๘๓	ปานกลาง	๓.๕๑	๐.๙๙	มาก	๓.๒๒	๐.๗๗	ปานกลาง
ด้านความ ซื่อสัตย์	๒.๔๗	๑.๑๒	น้อย	๒.๑๘	๐.๘๙	น้อย	๒.๓๐	๐.๘๙	น้อย
ด้านความ เสียสละ	๓.๓๓	๐.๘๕	ปานกลาง	๓.๑๘	๑.๐๔	ปานกลาง	๓.๕๖	๐.๗๖	มาก
ด้านความ กตัญญูกตเวที	๓.๒๘	๐.๘๑	ปานกลาง	๓.๒๘	๐.๗๒	ปานกลาง	๓.๑๒	๐.๔๙	ปานกลาง
ด้านความ ขยันหมั่นเพียร	๓.๒๔	๐.๘๖	ปานกลาง	๓.๑๔	๐.๙๒	ปานกลาง	๓.๐๐	๐.๘๕	ปานกลาง
รวม	๒.๗๐	๐.๘๖	ปานกลาง	๓.๑๔	๐.๘๙	ปานกลาง	๓.๐๙	๐.๗๑	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ จำแนกตามอายุ มีความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X}$ = ๒.๗๐, ๓.๑๔ และ ๓.๐๙ ผลรวมค่าเฉลี่ย ๒.๘๘)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อายุ ๒๐-๓๕ ปี มีระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ด้านความมีระเบียบวินัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = ๓.๕๖) ส่วนด้านความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X}$ = ๒.๔๗)

อายุ ๓๖-๔๕ ปี มีระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ด้านความมีระเบียบวินัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = ๓.๕๒) ส่วนด้านความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X}$ = ๒.๑๘)

อายุ ๔๖-๖๐ ปี มีระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ด้านความมีเสียสละ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = ๓.๕๖) ส่วนด้านความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X}$ = ๒.๓๐)

ตารางที่ ๔.๑๑ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ จำแนกระดับการศึกษา

พฤติกรรมเชิงจริยธรรม ของนักเรียนประถมศึกษา	ระดับความคิดเห็น					
	ต่ำกว่าปริญญาตรี			ปริญญาตรีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านความมีระเบียบวินัย	๓.๓๙	๐.๘๖	ปานกลาง	๓.๖๐	๐.๕๕	มาก
ด้านความรับผิดชอบ	๓.๕๐	๑.๑๗	ปานกลาง	๓.๔๕	๐.๖๔	ปานกลาง
ด้านความซื่อสัตย์	๒.๐๖	๐.๘๐	น้อย	๒.๕๕	๑.๑๒	ปานกลาง
ด้านความเสียสละ	๓.๒๓	๑.๐๘	ปานกลาง	๓.๓๖	๐.๗๘	ปานกลาง
ด้านความกตัญญูกตเวที	๓.๒๐	๐.๗๑	ปานกลาง	๓.๒๙	๐.๗๘	ปานกลาง
ด้านความขยันหมั่นเพียร	๓.๑๔	๑.๑๑	ปานกลาง	๓.๒๑	๐.๗๑	ปานกลาง
รวม	๓.๓๙	๐.๘๖	ปานกลาง	๓.๖๐	๐.๕๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ จำแนกตามระดับการศึกษา มีความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๓๙$ และ ๓.๖๐ ผลรวมค่าเฉลี่ย ๓.๕๐)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าต่ำกว่าปริญญาตรีมีระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ด้านความมีระเบียบวินัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๓.๓๙$) ส่วนด้านความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = ๒.๐๖$)

ปริญญาตรีขึ้นไป มีระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ด้านความมีระเบียบวินัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๓.๖๐$) ส่วนด้านความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = ๒.๕๕$)

ตารางที่ ๔.๑๒ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ จำแนกตามอายุการทำงาน

พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของ นักเรียนประถมศึกษา	ระดับความคิดเห็น											
	๕-๑๐ ปี			๑๑-๒๐ ปี			๒๑-๓๐ ปี			๓๑-๔๐ ปี		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านความมีระเบียบวินัย	๓.๔๒	๐.๘๔	ปานกลาง	๓.๔๘	๐.๕๒	ปานกลาง	๓.๕๕	๐.๕๖	มาก	๓.๗๗	๐.๔๖	มาก
ด้านความรับผิดชอบ	๓.๓๕	๐.๙๔	ปานกลาง	๓.๓๘	๐.๗๔	ปานกลาง	๓.๓๖	๐.๗๘	ปานกลาง	๓.๖๑	๐.๙๐	มาก
ด้านความซื่อสัตย์	๒.๓๒	๑.๐๖	น้อย	๒.๓๗	๑.๐๐	น้อย	๒.๑๘	๑.๑๗	น้อย	๒.๖๐	๑.๐๐	ปานกลาง
ด้านความเสียสละ	๓.๑๘	๑.๐๔	ปานกลาง	๓.๔๐	๐.๗๕	ปานกลาง	๓.๒๔	๐.๖๗	ปานกลาง	๓.๕๕	๐.๘๒	มาก
ด้านความกตัญญูทดแทน	๓.๒๑	๐.๗๘	ปานกลาง	๓.๑๗	๐.๗๐	ปานกลาง	๒.๘๐	๐.๗๙	ปานกลาง	๓.๗๔	๐.๕๐	มาก
ด้านความขยันหมั่นเพียร	๓.๑๕	๐.๙๐	ปานกลาง	๓.๑๓	๐.๘๗	ปานกลาง	๓.๑๑	๐.๘๙	ปานกลาง	๓.๓๗	๐.๘๒	ปานกลาง
รวม	๓.๑๑	๐.๙๓	ปานกลาง	๓.๑๖	๐.๗๖	ปานกลาง	๓.๐๔	๐.๘๑	ปานกลาง	๓.๔๔	๐.๗๕	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า ระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ จำแนกตามอายุการทำงาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.11, 3.16, 3.04$ และ 3.44 ผลรวมค่าเฉลี่ย 3.19)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อายุการทำงาน ๕-๑๐ ปี มีระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ด้านความมีระเบียบวินัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.42$) ส่วนด้านความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = 2.32$)

อายุการทำงาน ๑๑-๒๐ ปี มีระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ด้านความมีระเบียบวินัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.48$) ส่วนด้านความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = 2.37$)

อายุการทำงาน ๒๑-๓๐ ปี ระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ด้านความมีระเบียบวินัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.55$) ส่วนด้านความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = 2.18$)

อายุการทำงาน ๓๑-๔๐ ปี ระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.77$) ส่วนด้านความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = 2.60$)

๔.๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ การจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอายุการทำงาน ตามสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๓ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ จำแนกตามเพศ

ที่	พฤติกรรมเชิงจริยธรรม ของนักเรียนประถมศึกษา	เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
๑	ด้านความมีระเบียบวินัย	ชาย	๒๗	๓.๔๐๗๔	๐.๘๗๒๖๓	-๙.๙๑๑	.๓๖๘
		หญิง	๖๒	๓.๕๗๔๒	๐.๕๗๕๔๔		
๒	ด้านความรับผิดชอบ	ชาย	๒๗	๒.๘๙๖๓	๑.๐๐๒๑๑	-๓.๕๐๕**	.๐๐๑
		หญิง	๖๒	๓.๖๓๘๗	๐.๖๘๙๘๒		
๓	ด้านความซื่อสัตย์	ชาย	๒๗	๒.๑๖๓๐	๐.๘๔๑๓๑	-๑.๔๐๖	.๑๖๕
		หญิง	๖๒	๒.๔๖๔๕	๑.๑๐๗๘๑		
๔	ด้านความเสียสละ	ชาย	๒๗	๒.๗๗๐๔	๐.๙๐๒๔๘	-๔.๑๒๙**	.๐๐๐
		หญิง	๖๒	๓.๕๕๑๖	๐.๗๘๓๑๗		
๕	ด้านความกตัญญูกตเวที	ชาย	๒๗	๒.๙๔๐๗	๐.๗๓๗๕๙	-๒.๗๓๕	.๐๐๘
		หญิง	๖๒	๓.๔๐๐๐	๐.๗๒๔๒๙		
๖	ด้านความขยันหมั่นเพียร	ชาย	๒๗	๒.๖๗๔๑	๐.๘๘๗๗๘	-๓.๙๗๒**	.๐๐๐
		หญิง	๖๒	๓.๔๐๙๗	๐.๗๖๔๓๑		
	รวม	ชาย	๒๗	๒.๘๐๘๖	๐.๖๓๔๒๕	-๓.๙๘๔**	.๐๐๐
		หญิง	๖๒	๓.๓๓๙๘	๐.๕๕๒๖๘		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ($t = -๓.๙๘๔$, Sig = .๐๐๐) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน ด้านความขยันหมั่นเพียร ความเสียสละ และความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ส่วนด้านความซื่อสัตย์และด้านความกตัญญูกตเวที ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๒ บุคลากรที่มีอายุที่ต่างกัน มีระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๔ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ แตกต่างกัน **จำแนกตามอายุ**

ที่	พฤติกรรมเชิงจริยธรรม ของนักเรียนประถมศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
๑	ด้านความมี ระเบียบวินัย	ระหว่างกลุ่ม	๐.๓๒๘	๒	๐.๑๖๔	.๓๕๑	.๗๐๕
		ภายในกลุ่ม	๔๐.๑๙๓	๘๖	๐.๔๖๗		
		รวม	๔๐.๕๒๐	๘๘			
๒	ด้านความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	๐.๕๙๒	๒	๐.๒๙๖	.๓๙๒	.๖๗๗
		ภายในกลุ่ม	๖๔.๙๑๑	๘๖	๐.๗๕๕		
		รวม	๖๕.๕๐๔	๘๘			
๓	ด้านความซื่อสัตย์	ระหว่างกลุ่ม	๑.๕๔๑	๒	๐.๗๗๑	๐.๗๐๙	๐.๔๙๕
		ภายในกลุ่ม	๙๓.๔๓๔	๘๖	๑.๐๘๖		
		รวม	๙๔.๙๗๕	๘๘			
๔	ด้านความเสียสละ	ระหว่างกลุ่ม	๑.๐๘๕	๒	๐.๕๔๒	๐.๖๗๖	๐.๕๑๑
		ภายในกลุ่ม	๖๘.๙๘๖	๘๖	๐.๘๐๒		
		รวม	๗๐.๐๗๑	๘๘			
๕	ด้านความกตัญญูกตเวที	ระหว่างกลุ่ม	๐.๒๒๓	๒	๐.๑๑๒	๐.๑๙๓	๐.๘๒๕
		ภายในกลุ่ม	๔๙.๘๘๙	๘๖	๐.๕๘๐		
		รวม	๕๐.๑๑๒	๘๘			
๖	ด้านความ ขยันหมั่นเพียร	ระหว่างกลุ่ม	๐.๕๕๓	๒	๐.๒๗๗	๐.๓๖๒	๐.๖๙๗
		ภายในกลุ่ม	๖๕.๗๕๐	๘๖	๐.๗๖๕		
		รวม	๖๖.๓๐๔	๘๘			
	รวม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๑๙๖	๒	๐.๐๙๘	๐.๒๔๖	๐.๗๘๒
		ภายในกลุ่ม	๓๔.๒๐๒	๘๖	๐.๓๙๘		
		รวม	๓๔.๓๙๘	๘๘			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า บุคลากรที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความเสียสละ ด้านความกตัญญูกตเวทีและด้านความขยันหมั่นเพียร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๓. บุคลากรที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๕ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ จำแนกตามระดับการศึกษา

ที่	พฤติกรรม เชิงจริยธรรม ของนักเรียน ประถมศึกษา	ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
๑	ด้านความ มีระเบียบวินัย	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๕๗	๓.๕๕๖๕	๐.๕๔๕๗๕	๑.๒๐๓	๐.๒๓๕
		ปริญญาตรีขึ้นไป	๓๒	๓.๓๙๓๘	๐.๘๖๑๓๓		
๒	ด้านความ รับผิดชอบ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๕๗	๓.๔๔๙๑	๐.๖๓๙๕๑	๐.๔๔๔	๐.๖๖๐
		ปริญญาตรีขึ้นไป	๓๒	๓.๓๕๐๐	๑.๑๖๙๕๐		
๓	ด้านความ ซื่อสัตย์	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๕๗	๒.๕๕๐๙	๑.๑๑๙๔๙	๒.๔๑๖*	๐.๐๑๘
		ปริญญาตรีขึ้นไป	๓๒	๒.๐๕๖๓	๐.๗๙๘๗๖		
๔	ด้านความ เสียสละ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๕๗	๓.๓๖๔๙	๐.๗๗๕๖๓	๐.๖๔๗	๐.๕๒๑
		ปริญญาตรีขึ้นไป	๓๒	๓.๒๒๕๐	๑.๐๗๗๓๓		
๕	ด้านความ กตัญญูกตเวที	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๕๗	๓.๒๙๔๗	๐.๗๘๓๘๖	๐.๕๖๖	๐.๕๗๓
		ปริญญาตรีขึ้นไป	๓๒	๓.๒๐๐๐	๐.๗๐๗๕๖		
๖	ด้านความ ขยันหมั่นเพียร	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๕๗	๓.๒๑๐๕	๐.๗๑๓๕๖	๐.๓๐๘	๐.๗๕๙
		ปริญญาตรีขึ้นไป	๓๒	๓.๑๔๓๘	๑.๑๐๒๗๖		
	รวม	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๕๗	๓.๒๔๔๔	๐.๕๗๐๕๕	๑.๓๓๑	๐.๑๘๗
		ปริญญาตรีขึ้นไป	๓๒	๓.๐๖๑๕	๐.๗๐๖๗๑		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ($T = ๑.๓๓๑$, $Sig = .๑๘๗$) ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านความซื่อสัตย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ($T = ๒.๔๑๖$, $Sig = .๐๑๘$) ส่วนในด้านความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความกตัญญูกตเวทีและความขยันหมั่นเพียร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๔. บุคลากรที่มีอายุการทำงานที่ต่างกัน มีระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๖ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ จำแนกตามอายุการทำงาน

ที่	พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
๑	ด้านความมีระเบียบวินัย	ระหว่างกลุ่ม	๑.๗๓๙	๓	๐.๕๘๐	๑.๒๗๐	๐.๒๙๐
		ภายในกลุ่ม	๓๘.๗๘๒	๘๕	๐.๔๕๖		
		รวม	๔๐.๕๒๐	๘๘			
๒	ด้านความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	๐.๙๕๑	๓	๐.๓๑๗	๐.๔๑๗	๐.๗๔๑
		ภายในกลุ่ม	๖๔.๕๕๓	๘๕	๐.๗๕๙		
		รวม	๖๕.๕๐๔	๘๘			
๓	ด้านความซื่อสัตย์	ระหว่างกลุ่ม	๑.๔๙๙	๓	๐.๕๐๐	๐.๔๕๕	๐.๗๑๕
		ภายในกลุ่ม	๙๓.๔๗๖	๘๕	๑.๑๐๐		
		รวม	๙๔.๙๗๕	๘๘			
๔	ด้านความเสียสละ	ระหว่างกลุ่ม	๑.๙๕๕	๓	๐.๖๕๒	๐.๘๑๓	๐.๔๙๐
		ภายในกลุ่ม	๖๘.๑๑๖	๘๕	๐.๘๐๑		
		รวม	๗๐.๐๗๑	๘๘			
๕	ด้านความกตัญญูกตเวที	ระหว่างกลุ่ม	๖.๙๒๗	๓	๒.๓๐๙	๐.๕๔๕*	๐.๐๐๕
		ภายในกลุ่ม	๔๓.๑๘๕	๘๕	๐.๕๐๘		
		รวม	๕๐.๑๑๒	๘๘			
๖	ด้านความขยันหมั่นเพียร	ระหว่างกลุ่ม	๐.๘๑๔	๓	๐.๒๗๑	๐.๓๕๒	๐.๗๘๘
		ภายในกลุ่ม	๖๕.๔๙๐	๘๕	๐.๗๗๐		
		รวม	๖๖.๓๐๔	๘๘			
	รวม	ระหว่างกลุ่ม	๑.๗๕๒	๓	๐.๕๘๔	๑.๕๒๐	๐.๒๑๕
		ภายในกลุ่ม	๓๒.๖๔๗	๘๕	๐.๓๘๔		
		รวม	๓๔.๓๙๘	๘๘			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า บุคลากรที่มีอายุการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ($F=๑.๕๒๐$, $Sig = .๗๕๘$) ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านกตัญญูทเวที แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ($F = ๔.๕๔๕$, $Sig = .๐๐๕$) ส่วนในด้านความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความกตัญญูทเวทีและความขยันหมั่นเพียร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ดังนั้น จึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นคู่ ด้านความกตัญญูทเวที โดยภาพรวมของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา โดยจำแนกตามอายุด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๗

ตารางที่ ๔.๑๗ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอายุ ด้านความกตัญญูทเวที

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	กลุ่มอายุ			
		๕-๑๐ ปี	๑๑-๒๐ ปี	๒๑-๓๐ ปี	๓๑-๔๐ ปี
		๓.๗๙	๓.๘๕	๓.๖๔	๔.๒๑
๕-๑๐ ปี	๓.๗๙	-	-๐.๐๕๕	๐.๑๕๙	-๐.๔๑๖
๑๑-๒๐ ปี	๓.๘๕	-	-	๐.๒๑๔	-๐.๓๖๑
๒๑-๓๐ ปี	๓.๖๔	-	-	-	-๐.๕๗๔
๓๑-๔๐ ปี	๔.๒๑	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ด้านความกตัญญูทเวที ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ดังนี้ อายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ มากกว่า อายุ ๑๑-๒๐ ปี และอายุ ๕-๑๐ ปี มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ มากกว่า อายุ ๒๑-๓๐ ปี

๔.๔ ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษากลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview Form) สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) จำนวน ๑๐ ท่าน โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

๑. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

๑) ด้านความมีความระเบียบวินัย ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน นักเรียนควรมีระเบียบวินัยและเป็นสิ่งสำคัญที่ทางโรงเรียนต้องปลูกฝังนักเรียนให้ได้เพื่อให้นักเรียนติดจนเป็นนิสัยและมีระเบียบวินัยด้วยตนเองที่ไม่เกิดจากการบังคับ นักเรียนจะต้องเคารพสิทธิของผู้อื่นและกฎหมาย นักเรียนมีระเบียบวินัยต่อตนเอง เป็นคนตรงต่อเวลา รักษาความสะอาดของตนเอง ปฏิบัติตนตามข้อตกลง นักเรียนมีระเบียบวินัยต่อส่วนรวม สังคมและประเทศชาติ การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎกติการะเบียบแบบแผนของสังคม การแต่งกายตามระเบียบของโรงเรียน การเข้าแถวรับอาหารก่อนหลัง การยืนตรงเคารพธงชาติเมื่อได้ยินเพลงชาติ

๒) ด้านความรับผิดชอบ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน นักเรียนควรมีความรับผิดชอบต่อตนเอง รู้จักหน้าที่ของตนเอง การตั้งใจศึกษาเล่าเรียน รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงตรงตามเวลาที่กำหนดไว้ และควรมีความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม การรักษาคุณทรัพย์สมบัติส่วนรวม การประพฤติตนดีไม่ทำให้อื่นเดือดร้อน

๓) ด้านความซื่อสัตย์ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน นักเรียนควรมีซื่อสัตย์ต่อตนเอง ประพฤติดีทั้งกาย วาจา ใจ มั่นคงต่อการทำดี ละอายต่อบาป เกรงกลัวการกระทำความผิด ซื่อสัตย์ต่ออาชีพหน้าที่การงานไม่คิดคดโกงทำผิดกฎหมายและข้อบังคับ

๔) ด้านความเสียสละ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน นักเรียนควรมีเสียสละส่วนตนเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม เพื่อให้สังคมมีความสุข โดยการฝึกฝนนักเรียนให้รู้จักแบ่งปันไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบผู้อื่น มีจิตอาสาช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ

๕) ด้านความกตัญญูกตเวที ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน นักเรียนควรได้รับการปลูกฝังเรื่องความกตัญญูกตเวทีเพราะความกตัญญูกตเวทีนั้นเป็นเครื่องหมายของคนดี คิดและแสดงออก ตอบแทนพระคุณต่อผู้มีพระคุณ ทั้ง ทางกาย วาจา ใจ ประพฤติตนให้เป็นลูกที่ดี ศิษย์ที่ดี เป็นเพื่อนที่ดี พลเมืองที่ดี และเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี

๖) ด้านความขยันหมั่นเพียร ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน พฤติกรรมด้านความขยันหมั่นเพียรควรฝึกฝนให้เกิดนิสัย ขยันหมั่นเพียรต่อการเรียน การใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มุ่งมั่น ตั้งใจและกระตือรือร้นในการเรียน ขยันหมั่นเพียรต่ออาชีพหรืองานที่ได้รับมอบหมาย ปฏิบัติตามภารกิจหน้าที่ของส่วนรวมและสังคม

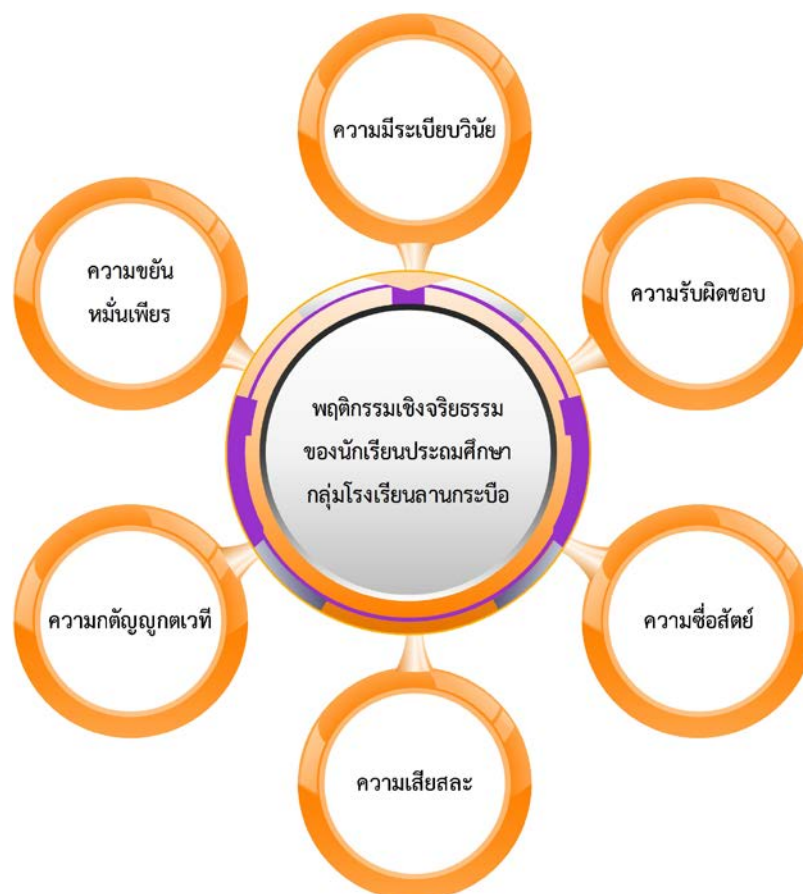
๔.๕ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษากลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษากลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ จำแนกเป็นรายด้าน ดังมีรายละเอียด ดังตารางที่ ๔.๑๘

ตารางที่ ๔.๑๘ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษากลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ จำแนกเป็นรายด้าน

ปัญหาและอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
๑. ด้านความมีระเบียบวินัย นักเรียนมาโรงเรียนสายทางและนักเรียนคุยกันในระหว่างเข้าแถวหน้าเสาธง	ทางโรงเรียนควรมีบทลงโทษสำหรับนักเรียนที่มาสาย เช่น การตัดคะแนนความประพฤติตามระเบียบ, มาสายบ่อยครั้งเชิญผู้ปกครองมารับทราบปัญหา, จัดการเข้าค่ายคุณธรรม เพื่อตักเตือนสั่งการมาสายของนักเรียน หากคุยกันในระหว่างเข้าแถวหน้าเสาธงควรกล่าวและตักเตือน เป็นต้น
๒. ด้านความรับผิดชอบนักเรียนทำการบ้านไม่ส่งตรงเวลาและนักเรียนชวนเพื่อนออกไปเล่นหรือทำกิจกรรมอื่นในขณะที่มีชั่วโมงเรียน	ครูผู้สอนควรแนะนำหรือกระตุ้นผู้เรียนให้ตื่นตัวและมองเห็นความสำคัญต่อความรับผิดชอบของตนเอง
๓. ด้านความซื่อสัตย์นักเรียนชอบโกหกนักเรียนและแอบนำทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนเป็นของตนเองโดยไม่ได้รับอนุญาตเสมอ เช่น กรรไกร กาว กระดาษ ฯลฯ	ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง ควรช่วยสอดส่องดูแลและแนะนำข้อเสียของการกระทำผิดให้ผู้กระทำผิดตระหนัก และละอายต่อความผิด
๔. ด้านความเสียสละนักเรียนไม่มีน้ำใจช่วยเพื่อนทำงานเมื่องานของตนเองเสร็จแล้วและหลบหลีกการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน	ครูประจำชั้นหรือบุคลากรภายในโรงเรียนแนะนำข้อดีของการแบ่งปันและมีน้ำใจ กระตุ้นให้นักเรียนมองเห็นความสำคัญต่อกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนเข้าร่วมด้วยความเต็มใจ
๕. ด้านความกตัญญููกตเวทีนักเรียนเถียงพ่อแม่เมื่อพ่อแม่ตักเตือน,สั่งสอนและทำท่าไม่พอใจเมื่อถูกครูตำหนิหรือตักเตือน	ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง ควรช่วยสอดส่องดูแลและแนะนำ สั่งสอนนักเรียน บอกเหตุและผล ของการว่ากล่าวตักเตือนนั้นๆเพื่อให้นักเรียนเข้าใจ
๖. ด้านความขยันหมั่นเพียร นักเรียนไม่ถามและไม่ตอบคำถามของครูระหว่างการเรียนและไม่อ่านบทเรียนบทเรียนล่วงหน้าก่อนที่จะเรียน	ครูผู้สอนควรกระตุ้นนักเรียนด้วยการทำกิจกรรมที่หลากหลายให้นักเรียนกระตือรือร้นสนใจอยากจะทำเรียนด้วยความเต็มใจ

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยการศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต ๑ ดังนี้

ภาพที่ ๔.๑ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย : พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ

จากภาพที่ ๔.๑ พบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ มี ๖ ด้าน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา ควรศึกษา ดังต่อไปนี้

ด้านความมีระเบียบวินัย (Discipline) การปลูกฝังระเบียบวินัย ควรเริ่มตั้งแต่วัยเยาว์ ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ค่อยเป็นค่อยไป และควรให้นักเรียนเข้าใจถึงเหตุผลของกฎระเบียบนั้น ๆ ควรหลีกเลี่ยงการข่มขู่ แต่ควรสนับสนุนให้กำลังใจยกย่องชมเชยเมื่อมีโอกาส เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและนำไปสู่การปฏิบัติ

ด้านความรับผิดชอบ (Responsibility) การปลูกฝังความรับผิดชอบใดก็ตามต้องดูความเหมาะสมของวัยและความสามารถนักเรียน ควรหากิจกรรมที่เหมาะสม ไม่เกินความสามารถ เริ่มจากเรื่องง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน และเพิ่มความรับผิดชอบมากขึ้นลุล่วง ยอมรับในสิ่งที่ตนกระทำ ทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย เมื่อนักเรียนเกิดเรียนรู้ จะส่งผลไปสู่

ด้านความซื่อสัตย์ (Honest) ควรปลูกฝังความซื่อสัตย์โดยการสร้างค่านิยมในลักษณะที่ดี ปลูกฝังการทำความดี เช่น ไม่พูดโกหก ไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยก ไม่ทุจริตในการสอบหรือลอกการบ้านเพื่อน ไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนละอายต่อการทำความผิดและรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง

ด้านความเสียสละ (Sacrifice) ควรปลูกฝังความเสียสละโดยการจัดกิจกรรมที่นักเรียนต้องเข้าร่วม เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเอง กิจกรรมเหล่านี้จะทำให้นักเรียนเป็นคนมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ชอบช่วยเหลือเกื้อกูล ได้ร่วมงานกับคนอื่นได้ ไม่แก่ตัวหรือเอาแต่ใจตน สามารถทำงานหรือทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

ด้านความกตัญญูตเวที (Gratitude) ควรปลูกฝังความกตัญญูตเวทีของนักเรียน โดยการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงออกถึงความรัก ความผูกพันและความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ แสดงความเคารพรักสถาบันชาติแลพระมหากษัตริย์ มีความมั่นใจในตนเองและกล้าแสดงออก เป็นต้น การปลูกฝังความกตัญญูตเวทีนี้ ผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรในโรงเรียนควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน เช่น ผู้น้อยควรเคารพผู้ใหญ่ อ่อนน้อมถ่อมตน เพื่อให้นักเรียนได้ซึมซับพฤติกรรมและนำมาปฏิบัติ

ด้านความขยันหมั่นเพียร (diligence) ควรปลูกฝังค่านิยมให้นักเรียนมุ่งมั่นทำงานในหน้าที่ของตนให้ประสบความสำเร็จ ผู้บริหาร คณะครูและบุคลากร ในโรงเรียนสนับสนุนให้กำลังใจ ยกย่องชมเชยแก่นักเรียนที่มีความขยันหมั่นเพียรเพื่อเป็นแบบอย่างให้นักเรียนและเป็นการสร้างค่านิยมที่ดีงานควรแก่การปฏิบัติตาม

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษากลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษากลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษากลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอายุการทำงาน ๓) เพื่อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษากลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๘๙ คน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามตามรูปแบบวิธีวิจัยแบบเชิงปริมาณ ที่จัดทำขึ้นเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบโดยการทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันจึงทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยมีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) และสรุปข้อมูลปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัย ได้รวบรวมผลการสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญ ในศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ โดยจะสรุปตามลำดับ ดังนี้

๕.๑.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ของนักเรียน กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๖๗ เพศชาย จำนวน ๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๓๓

เมื่อกล่าวถึงอายุพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ ๒๐-๓๕ ปี จำนวน ๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๘๐ อายุ ๓๖-๔๕ ปี จำนวน ๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๐๐ อายุ ๔๖-๖๐ ปี จำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๒๐

เมื่อกล่าวถึงระดับการศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน ๕๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๐๐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๖ ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน ๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๐๐

เมื่อกล่าวถึงอายุการทำงาน ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอายุการทำงาน ๕-๑๐ ปี จำนวน ๓๙ คนคิดเป็นร้อยละ ๔๓.๘๐ อายุการทำงาน ๑๑-๒๐ ปี จำนวน ๒๐ คน คิดเป็น ร้อยละ ๒๒.๕๐ อายุการทำงาน ๓๑-๔๐ ปี จำนวน ๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๓๐ อายุการทำงาน ๒๑-๓๐ ปี จำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๔๐

๕.๑.๒ ระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

๑. ด้านความมีระเบียบวินัย ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๕ นักเรียนขออนุญาตครูก่อนออกจากห้องเสมอ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๓ นักเรียนไม่คุยกันในระหว่างเข้าแถวหน้าเสาธง

๒. ด้านความรับผิดชอบ ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๖ นักเรียนดูแลความสะอาดของตนเองเสมอ(เล็บ ผม เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย รองเท้า) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๙ นักเรียนทำการบ้านส่งตรงเวลาเสมอ

๓. ด้านความซื่อสัตย์ ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๑๑ นักเรียนขบถลอกการบ้านเพื่อเสมอ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๑๕ นักเรียนแอบนำทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนเป็นของตนเองโดยไม่ได้รับอนุญาตเสมอ เช่น กรรไกร กาว กระดาษ ฯลฯ

๔. ด้านความเสียสละ ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๑๘ นักเรียนแบ่งปันอุปกรณ์การเรียนให้เพื่อนยืมเมื่อเพื่อนไม่ได้นำมาเสมอ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๒๐ นักเรียนเสนอตัวเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเป็นตัวแทนของโรงเรียนเสมอ

๕. ด้านความกตัญญูทดเวท ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๒๑ นักเรียนทำความเคารพเมื่อเห็นครูไม่ว่าจะอยู่ในโรงเรียนหรือนอกเรียนเสมอ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๒๓ นักเรียนเถียงพ่อแม่เมื่อพ่อแม่ตักเตือนและสั่งสอนเสมอ

๖. ด้านความขยันหมั่นเพียร ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๒๖ นักเรียนตั้งใจเรียนทุกวิชาที่ครูสอน และข้อที่ ๒๙ นักเรียนกระตือรือร้นที่จะมาโรงเรียนโดยไม่ให้ใครเตือนเสมอ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๓๐ นักเรียนอ่านบทเรียนล่วงหน้าก่อนที่จะเรียนเสมอ

๕.๑.๓ สรุปผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษากลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ได้แก่ โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอายุการทำงาน พบว่า บุคลากรที่มีเพศต่างกันที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนบุคลากรที่มี อายุ ระดับการศึกษา และอายุการทำงาน ไม่แตกต่างกันโดยภาพรวม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จึงปฏิเสธตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาแต่ละส่วนอภิปรายดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ แตกต่างกัน

จากผลการวิเคราะห์ข้างต้นพบว่าบุคลากรที่มีเพศต่างกันที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งไม่ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ด้านความขยันหมั่นเพียร ความเสียสละ และความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ด้านความเสียสละแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนด้านความซื่อสัตย์และความกตัญญูทดเวท ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๒ บุคลากรที่มีอายุที่ต่างกัน มีระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ แตกต่างกัน

จากผลการวิเคราะห์ข้างต้นพบว่าบุคลากร ที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ($F = ๒.๔๖$, $Sig = .๗๘๒$) ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๓. บุคลากรที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ แตกต่างกัน

จากผลการวิเคราะห์ข้างต้น พบว่าบุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ($F = ๑.๓๓๑$, $Sig = .๑๘๗$) ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านความซื่อสัตย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ($T = ๒.๔๑๖$, $Sig = .๐๑๘$) ส่วนในด้านที่เหลืออื่นๆทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๔. บุคลากรที่มีอายุการทำงานที่ต่างกัน มีระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ แตกต่างกัน

จากผลการวิเคราะห์ข้างต้น พบว่า บุคลากรที่มีอาชีพของผู้ปกครองต่างกันมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ($F=๑.๕๒๐$, $Sig = .๗๕๘$) ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านกตัญญู กตเวที แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ($F = ๔.๕๔๕$, $Sig = .๐๐๕$) ส่วนในด้านที่เหลืออื่นๆทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ดังนั้น จึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นคู่ ด้านความกตัญญู กตเวที โดยภาพรวมของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา โดยจำแนกตามอายุด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD)

พบว่าบุคลากรที่มีอายุการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ด้านความกตัญญู กตเวที ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๕.๑.๔ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยการศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน ประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

๑. ด้านความมีระเบียบวินัย การปลูกฝังระเบียบวินัย ควรเริ่มตั้งแต่วัยเยาว์ ซึ่งเป็นวัยที่กำลังสร้างลักษณะนิสัย นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้เร็วและจะทำให้คิดอย่างมีเหตุผลมากขึ้น จะเลือกทำกิจกรรมอย่างที่น่าสนใจและลงมือทำด้วยตนเอง การฝึกระเบียบวินัย จึงจำเป็นต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ค่อยเป็นค่อยไป และควรให้นักเรียนเข้าใจถึงเหตุผลของกฎระเบียบนั้น ๆ ควรหลีกเลี่ยงการข่มขู่ แต่ควรสนับสนุนให้กำลังใจยกย่องชมเชยเมื่อมีโอกาส เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ และนำไปสู่การปฏิบัติ

๒. ด้านความรับผิดชอบ การปลูกฝังความรับผิดชอบได้ก็ตามต้องดูความเหมาะสมของวัยและความสามารถนักเรียน ควรหากิจกรรมที่เหมาะสม ไม่เกินความสามารถ เริ่มจากเรื่องง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนเช่นการดูแลความสะอาดของตนเอง และเพิ่มความรับผิดชอบมากขึ้นตามลำดับ เช่น ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วง ยอมรับในสิ่งที่ตนกระทำทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย เมื่อนักเรียนเกิดเรียนรู้ จะส่งผลไปสู่การปฏิบัติ

๓. ด้านความซื่อสัตย์ ควรปลูกฝังความซื่อสัตย์โดยการสร้างค่านิยมในลักษณะที่ดี ปลูกฝังการทำดี เช่นไม่พูดโกหก ไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยก ไม่ทุจริตในการสอบหรือลอกการบ้าน เพื่อน ไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนละอายต่อการทำความผิดและรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง

๔. ด้านความเสียสละ ควรปลูกฝังความเสียสละโดยการจัดกิจกรรมที่นักเรียนต้องเข้าร่วม เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเอง เช่น กิจกรรมการพัฒนาโรงเรียน บำเพ็ญประโยชน์ ในที่สาธารณะในวันสำคัญต่างๆหรือโอกาสต่างๆ กิจกรรมเหล่านี้จะทำให้นักเรียนเป็นคนมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ชอบช่วยเหลือเกื้อกูล ได้ร่วมงานกับคนอื่นได้ ไม่แก่ตัวหรือเอาแต่ใจตน สามารถทำงานหรือทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

๕. ด้านความกตัญญูทเวทิต์ ควรปลูกฝังความกตัญญูทเวทิต์ของนักเรียน โดยการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงออกถึงความรัก ความผูกพันและความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ แสดงความเคารพรักสถาบันชาติและพระมหากษัตริย์ มีความมั่นใจในตนเองและกล้าแสดงออก เช่น กิจกรรมวันพ่อ กิจกรรมวันแม่ เป็นต้น การปลูกฝังความกตัญญูทเวทิต์นี้ ผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรในโรงเรียนควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน เช่น ผู้น้อยควรเคารพผู้ใหญ่ อ่อนน้อมถ่อมตน เพื่อให้นักเรียนได้ซึมซับพฤติกรรมและนำมาปฏิบัติ

๖. ด้านความขยันหมั่นเพียร ควรปลูกฝังค่านิยมให้นักเรียนมุ่งมั่นทำงานในหน้าที่ของตนให้ประสบความสำเร็จ มีความอดทน ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก หรืออุปสรรคที่เกิดขึ้น ใช้เวลาว่างศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมาย ผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรในโรงเรียนสนับสนุนให้กำลังใจยกย่องชมเชยแก่นักเรียนที่มีความขยันหมั่นเพียรเพื่อเป็นแบบอย่างให้นักเรียนและเป็นการสร้างค่านิยมที่ดีงานควรแก่การปฏิบัติตาม

๕.๑.๕ ผลการสัมภาษณ์ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษากลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณภาคสนาม เพื่อความรู้ความเข้าใจในการศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ จึงได้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดี ผลการสัมภาษณ์สรุปเป็นแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนกลุ่มลานกระบือ เพื่อเกิดแนวทางการพัฒนาดังนี้

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ผู้วิจัยนำมาสรุปเป็นรายด้านทั้ง ๖ ด้าน ได้แก่ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเสียสละ ด้านความกตัญญูกตเวทิต์ ด้านความขยันหมั่นเพียรดังนี้

ด้านความมีระเบียบวินัย ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน นักเรียนควรมีระเบียบวินัยและเป็นสิ่งสำคัญที่ทางโรงเรียนต้องปลูกฝังนักเรียนให้ได้เพื่อให้นักเรียนติดจนเป็นนิสัยและมีระเบียบวินัยด้วยตนเองที่ไม่เกิดจากการบังคับ นักเรียนจะต้องเคารพสิทธิของผู้อื่นและกฎหมาย นักเรียนมีระเบียบวินัยต่อตนเอง เป็นคนตรงต่อเวลา รักษาความสะอาดของตนเอง ปฏิบัติตนตามข้อตกลง นักเรียนมีระเบียบวินัยต่อส่วนรวม สังคม และประเทศชาติ การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎกติการะเบียบแบบแผนของสังคม การแต่งกายตามระเบียบของโรงเรียน การเข้าแถวรับอาหารก่อนหลัง การยืนตรงเคารพธงชาติเมื่อได้ยินเพลงชาติ

ด้านความรับผิดชอบ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน นักเรียนควรมีความรับผิดชอบต่อตนเอง รู้จักหน้าที่ของตนเอง การตั้งใจศึกษาเล่าเรียน รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงตรงตามเวลาที่กำหนดไว้ และควรมีความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม การรักษาดูทรัพย์สินสมบัติส่วนรวม การประพฤติตนดีไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน

ด้านความซื่อสัตย์ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน นักเรียนควรมีซื่อสัตย์ต่อตนเอง ประพฤติดีทั้งกาย วาจา ใจ มั่นคงต่อการทำดี ละอายต่อบาป เกรงกลัวการกระทำความผิด ซื่อสัตย์ต่ออาชีพหน้าที่การงานไม่คิดคดโกงทำผิดกฎหมายและข้อบังคับ

ด้านความเสียสละ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน นักเรียนควรมีเสียสละส่วนตนเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม เพื่อให้สังคมมีความสงบสุข โดยการฝึกฝนนักเรียนให้รู้จักแบ่งปันไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบผู้อื่น มีจิตอาสาช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ

ด้านความกตัญญูกตเวทิต์ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน นักเรียนควรได้รับการปลูกฝังเรื่องความกตัญญูกตเวทิต์เพราะความกตัญญูกตเวทิต์นั้นเป็นเครื่องหมายของคนดี คิดและแสดงออก ตอบแทนพระคุณต่อผู้มีพระคุณ ทั้ง ทางกาย วาจา ใจ ประพฤติตนให้เป็นลูกที่ดี ศิษย์ที่ดี เป็นเพื่อนที่ดี พลเมืองที่ดี และเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี

ด้านความขยันหมั่นเพียร ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน พฤติกรรมด้านความขยันหมั่นเพียรควรฝึกฝนให้เกิดนิสัย ขยันหมั่นเพียรต่อการเรียน การใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มุ่งมั่น ตั้งใจและกระตือรือร้นในการเรียน ขยันหมั่นเพียรต่ออาชีพหรืองานที่ได้รับมอบหมาย ปฏิบัติตามภารกิจหน้าที่ของส่วนรวมและสังคม

๕.๑.๖ ข้อมูลปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

สำหรับผลของการศึกษาในแต่ละส่วน มีสาระสำคัญและเนื้อหา สามารถประมวลทั้งในรูปของตาราง ดังต่อไปนี้

ปัญหาและอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
๑. ด้านความมีระเบียบวินัย นักเรียนมาโรงเรียนสายทางและนักเรียนคุยกันระหว่างเข้าแถวหน้าเสาธง	ทางโรงเรียนควรมีบทลงโทษสำหรับนักเรียนที่มาสาย เช่นการตัดคะแนนความประพฤติตามระเบียบ, มาสายบ่อยครั้งเชิญผู้ปกครองมารับทราบปัญหา, จัดการเข้าค่ายคุณธรรม เพื่อตัดนิสัยการมาสายของนักเรียน หากคุยกันในระหว่างเข้าแถวหน้าเสาธงควรว่ากล่าวและตักเตือน เป็นต้น
๒. ด้านความรับผิดชอบนักเรียนทำการบ้านไม่ส่งตรงเวลาและนักเรียนชวนเพื่อนออกไปเล่นหรือทำกิจกรรมอื่นในขณะที่มีชั่วโมงเรียน	ครูผู้สอนควรแนะนำหรือกระตุ้นผู้เรียนให้ตื่นตัวและมองเห็นความสำคัญต่อความรับผิดชอบต่อตนเอง
๓. ด้านความซื่อสัตย์นักเรียนชอบโกหกนักเรียนและแอบนำทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนเป็นของตนเองโดยไม่ได้รับอนุญาตเสมอ เช่น กรรไกร กาว กระดาษ ฯลฯ	ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง ควรช่วยสอดส่องดูแลและแนะนำข้อเสียของการกระทำผิดให้ผู้กระทำผิดตระหนัก และละอายต่อความผิด
๔. ด้านความเสียสละนักเรียนไม่มีน้ำใจช่วยเพื่อนทำงานเมื่องานของตนเองเสร็จแล้วและหลบหลีกการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน	ครูประจำชั้นหรือบุคลากรภายในโรงเรียนแนะนำข้อดีของการแบ่งปันและมีน้ำใจ กระตุ้นให้นักเรียนมองเห็นความสำคัญต่อกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนเข้าร่วมด้วยความเต็มใจ
๕. ด้านความกตัญญูกตเวทินักเรียนเถียงพ่อแม่เมื่อพ่อแม่ตักเตือน,สั่งสอนและทำท่าไม่พอใจเมื่อถูกครูตำหนิหรือตักเตือน	ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง ควรช่วยสอดส่องดูแลและแนะนำ สั่งสอนนักเรียน บอกเหตุและผล ของการว่ากล่าวตักเตือนนั้นๆเพื่อให้นักเรียนเข้าใจ
๖. ด้านความขยันหมั่นเพียร นักเรียนไม่ถามและไม่ตอบคำถามของครูระหว่างการเรียนและไม่อ่านบทเรียนบทเรียนล่วงหน้าก่อนที่จะเรียน	ครูผู้สอนควรกระตุ้นนักเรียนด้วยการทำกิจกรรมที่หลากหลายให้นักเรียนกระตือรือร้นสนใจอยากจะเรียนด้วยความเต็มใจ

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจศึกษา พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ โดยจะอภิปรายผลโดยภาพรวมและในแต่ละด้าน

ในภาพรวมพบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ โดยภาพรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มโรงเรียน ลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมาก ที่สุด ได้แก่ ด้านความมีระเบียบวินัย ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ อาจเป็น เพราะนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สาเหตุที่ระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ด้านระเบียบวินัยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดนั้น เนื่องมาจากครูมีความเข้มงวดกวดขันให้นักเรียนแต่งกาย ถูกต้องตามระเบียบ มีบทลงโทษเพื่อให้นักเรียนไม่มาโรงเรียนสาย ไม่คุยกันระหว่างเข้าแถวหน้าเสาธง และมีการปลูกฝังมารยาทที่ให้นักเรียนขออนุญาตครูก่อนออกจากห้องเสมอ

ด้านความมีระเบียบวินัยพบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มโรงเรียน ลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ จำแนกตาม ด้านความมีระเบียบวินัย อยู่ในระดับ มาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๑ นักเรียนแต่งกาย ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๓ นักเรียนไม่คุยกัน ระหว่างเข้าแถวหน้าเสาธง อาจเป็นเพราะว่านักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษาเนื่องจาก สถานศึกษามีบทลงโทษเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรชัย กาลภูธร^๑ การเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม เขต ๒ พบว่าพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับการวิจัยในครั้งนี้

ด้านความรับผิดชอบพบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ จำแนกตามด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับ ปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๖ นักเรียนดูแลความสะอาดของตนเอง เสมอ (เล็บ ผม เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย รองเท้า) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๙ นักเรียน ทำการบ้านส่งตรงเวลาเสมอ อาจเป็นเพราะว่าครูประชั้นหรือครูผู้รับผิดชอบนักเรียน ตรวจความ สะอาดของนักเรียนเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งทิwa กันหาทิพย์^๒ ศึกษาผลของการอบรม

^๑ พรชัย กาลภูธร, การเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๒ ที่มีการอบรมเลี้ยงดูเชาวน์ปัญญาและความสามารถในการเผชิญ และฟันฝ่าอุปสรรคแตกต่างกัน, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย มหาสารคาม , ๒๕๕๙), บทคัดย่อ.

^๒ รุ่งทิwa กันหาทิพย์, "ผลของการอบรมเลี้ยงดูต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่๑ -จังหวัดบุรีรัมย์", วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต , (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย มหาสารคาม, ๒๕๕๓), บทคัดย่อ.

เลี้ยงดูต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมและมีพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับการวิจัยในครั้งนี้

ด้านความซื่อสัตย์พบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภอกำแพงเพชร เขต ๑ จำแนกตามด้านความซื่อสัตย์ อยู่ในระดับ น้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๑๑ นักเรียนชอบลอกการบ้านเพื่อเสนอ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๑๕ นักเรียนแอบนำทรัพย์สินของโรงเรียนเป็นของตนเองโดยไม่ได้รับอนุญาตเสนอ เช่น กรรไกร กาว กระดาษ ฯลฯ อาจเป็นเพราะว่านักเรียนไม่มีความรับผิดชอบซึ่งส่งผลให้นักเรียนไม่ซื่อสัตย์และเกรงกลัวการถูกลงโทษ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สมนึก แกระหัน**^๓ พฤติกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาอำเภอคำชะอี สำนักงานการศึกษาจังหวัดมุกดาหาร มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับสูงทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านความสามัคคี ความเมตตากรุณา ความมีระเบียบวินัย ในตนเอง ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียรและความเสียสละ เช่นเดียวกับการวิจัยในครั้งนี้

ด้านความเสียสละ พบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภอกำแพงเพชร เขต ๑ จำแนกตามด้านความเสียสละ อยู่ในระดับ ปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๑๖ นักเรียนแบ่งขนมให้เพื่อนทานด้วยเสมอ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๒๐ นักเรียนเสนอตัวเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเป็นตัวแทนของโรงเรียนเสมอ อาจเป็นเพราะว่านักเรียนคิดว่าการแบ่งปันคือการผูกมิตรที่ดีต่อกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **กัลยา ศรีปาน**^๔ ศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนบุญเลิศอนุสรณ์พบว่า ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโดยภาพรวมองค์ประกอบด้านความใฝ่รู้ ด้านการประหยัด ด้านความเสียสละ ด้านความเมตตากรุณา ด้านการตรงต่อเวลา ด้านความสามัคคี อยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับการวิจัยในครั้งนี้

ด้านความกตัญญูกตเวที พบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภอกำแพงเพชร เขต ๑ จำแนกตามด้านความกตัญญูกตเวที อยู่ในระดับ ปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๒๑ นักเรียนทำความเคารพเมื่อเห็นครูไม่ว่าจะอยู่ในโรงเรียนหรือนอกเรียนเสมอ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๒๔ นักเรียนทำท่าไม่พอใจเมื่อถูกครูตำหนิหรือตักเตือนเสมอ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ

^๓ สมนึก แกระหัน, พฤติกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา อำเภอคำชะอี สำนักงานการศึกษาจังหวัดมุกดาหาร, "วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๑), บทคัดย่อ.

^๔ กัลยา ศรีปาน, ศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนบุญเลิศ อนุสรณ์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา, "วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยทักษิณ, ๒๕๔๒), บทคัดย่อ.

รุ่งนภา จอนเจดสิน^๕ การปฏิบัติตนทางจริยธรรมตามการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานครพบว่าพฤติกรรมเชิงจริยธรรมพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในระดับมาก ๔ ด้านคือ ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความกตัญญูกตเวที ความกล้า ความสุภาพอ่อนน้อม เนื่องจากสิ่งแวดล้อมและการดูแลต่างกัน จึงทำให้วิจัยที่ทำในครั้งนี้อาจจะคล้อยกับ วิจัยเรื่องปฏิบัติตนทางจริยธรรมตามการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร

ด้านความขยันหมั่นเพียร พบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ จำแนกตามด้านความขยันหมั่นเพียร อยู่ในระดับ ปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๒๖ นักเรียนตั้งใจเรียนทุกวิชาที่ครูสอน และข้อที่ ๒๙ นักเรียนกระตือรือร้นที่จะมาโรงเรียนโดยไม่ให้ใครเตือนเสมอ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๓๐ นักเรียนอ่านบทเรียนล่วงหน้าก่อนที่จะเรียนเสมอ อาจเป็นเพราะนักเรียนกระตือรือร้นมาเล่นกับเพื่อนที่โรงเรียนหรือนักเรียนกระตือรือร้นมาโรงเรียนเพื่อมาทำหน้าที่ ที่ได้รับผิดชอบ เช่น เวรตอนเช้า ให้สำเร็จลุล่วง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **จักรพงษ์ นิลพงษ์**^๖ ศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนบุญเลิศอนุสรณ์เรียน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะทางจริยธรรมสูง ๓ ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ความมีเหตุผล และความกตัญญู คุณลักษณะทางจริยธรรมปานกลาง ๗ ด้าน คือ ความเสียสละ ความซื่อสัตย์ ความประหยัด ความมีระเบียบวินัย ความยุติธรรม และความเมตตา กรุณา เช่นเดียวกับการวิจัยในครั้งนี้

^๕ รุ่งนภา จอนเจดสิน, การปฏิบัติงานทางจริยธรรมตามการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙), บทคัดย่อ.

^๖ จักรพงษ์ นิลพงษ์, “การศึกษาจริยธรรมนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**, (สาขาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๓), หน้า ๔๘.

อภิปรายผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นบุคลากรที่มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

การอภิปรายผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นบุคลากรที่มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ครั้งนี้ ผู้วิจัยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอายุการทำงาน ตามสมมติฐานโดยจะอภิปรายผลโดยภาพรวมและในแต่ละด้าน ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ แตกต่างกัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกันที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **วีระวัฒน์ ศรีจำรัส**^๑ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนของฝ่ายการศึกษา สังกัดสมณฑลกรุงเทพฯ เขต ๔ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมทางจริยธรรม โดยรวมแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๒ บุคลากรที่มีอายุที่ต่างกัน มีระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ แตกต่างกัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **โอภาส อินโสม**^๒ ทำวิจัยเรื่อง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายการเรียนรู้พนา อำเภอพนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียนที่มีช่วงชั้นต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายการเรียนรู้พนา อำเภอพนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม โดยรวมไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๓. บุคลากรที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ แตกต่างกัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อ พิจารณาในแต่ละด้าน

^๑ วีระวัฒน์ ศรีจำรัส, พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาเรียนฝ่ายการศึกษา สังกัดสมณฑลกรุงเทพฯ เขต ๔ จังหวัดฉะเชิงเทรา, **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๖). บทคัดย่อ.

^๒ โอภาส อินโสม, “ศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายการเรียนรู้พนา อำเภอพนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต : สาขาการบริหารการศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๕๒), บทคัดย่อ.

พบว่า แตกต่างกัน คือ ด้านความซื่อสัตย์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุดาพร เพิ่มสมบัติ**^๙ ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเยาวชนที่ศึกษาอยู่ในระดับประถม มัธยม และอุดมศึกษาของโรงเรียนเอกชน พบว่า การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเยาวชนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นที่ต่างกันมีความแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๔. บุคลากรที่มีอายุการทำงานที่ต่างกัน มีระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ แตกต่างกัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุการทำงานต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **โอกาส อินโสม**^{๑๐} ทำวิจัยเรื่อง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายการเรียนรู้พนา อำเภอพนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน

^๙ สุดาพร เพิ่มสมบัติ, “การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง จังหวัดระยอง ตำบลนิคมพัฒนา กิ่งอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง”, **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต** (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๐), หน้า ๓๖.

^{๑๐} โอกาส อินโสม, “ศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายการเรียนรู้พนา อำเภอพนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี), ๒๕๕๒, (บทคัดย่อ).

๕.๔ ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยเรื่องศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษากลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

๕.๔.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. ผลของการศึกษาวิจัยพบข้อสรุปอย่างเด่นชัดว่าพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนด้านความมีระเบียบวินัย อยู่ในระดับมาก หากจำแนกเป็นรายข้อแล้วพบว่า ในข้อที่ ๓ นักเรียนไม่ค่อยกันระหว่างเข้าแถวหน้าเสาธง อยู่ในระดับน้อยที่สุดของด้านความมีระเบียบวินัย จึงควรมีการกำหนดนโยบายหรือบทลงโทษเพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบวินัยของสถานศึกษานั้นๆ

๒. ผลของการศึกษาวิจัยพบข้อสรุปอย่างเด่นชัดว่าพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง หากจำแนกเป็นรายข้อแล้วพบว่า ในข้อที่ ๙ นักเรียนทำการบ้านส่งตรงเวลาเสมอ อยู่ในระดับน้อยที่สุดของด้านความรับผิดชอบ จึงควรมีการกำหนดนโยบายหรือบทลงโทษเพื่อให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ตรงต่อเวลาเคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์

๓. ผลของการศึกษาวิจัยพบข้อสรุปอย่างเด่นชัดว่าพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนด้านความซื่อสัตย์ อยู่ในระดับน้อย หากจำแนกเป็นรายข้อแล้วพบว่า ในข้อที่ ๑๕ นักเรียนแอบนำทรัพย์สินส่วนตัวของโรงเรียนเป็นของตนเองโดยไม่ได้รับอนุญาตเสมอ เช่น กรรไกร กาว กระดาษ ฯลฯ อยู่ในระดับน้อยที่สุดของด้านความซื่อสัตย์ จึงควรมีการกำหนดนโยบายปลูกฝังนักเรียนโดยการจัดอบรมคุณธรรมหรือจัดกิจกรรมที่ปลูกฝังความซื่อสัตย์เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติได้ถูกต้อง

๔. ผลของการศึกษาวิจัยพบข้อสรุปอย่างเด่นชัดว่าพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนด้านความเสียสละ อยู่ในระดับปานกลาง หากจำแนกเป็นรายข้อแล้วพบว่า ในข้อที่ ๒๐ นักเรียนเสนอตัวเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเป็นตัวแทนของโรงเรียนเสมอรับผิดชอบ จึงควรมีการกำหนดนโยบายปลูกฝังนักเรียนโดยการจัดอบรมคุณธรรมหรือจัดกิจกรรมที่ปลูกฝังนักเรียนให้มีน้ำใจไม่เอาเปรียบผู้อื่นและช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ

๕. ผลของการศึกษาวิจัยพบข้อสรุปอย่างเด่นชัดว่าพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนด้านความกตัญญูกตเวที อยู่ในระดับปานกลาง หากจำแนกเป็นรายข้อแล้วพบว่า ในข้อที่ ๒๔ นักเรียนทำท่าไม่พอใจเมื่อถูกครูด่าหรือตักเตือนเสมอ จึงควรมีการกำหนดนโยบายปลูกฝังนักเรียนการจัดอบรมคุณธรรมหรือจัดกิจกรรมที่ปลูกฝังให้นักเรียนตระหนักในพระคุณของครูบาอาจารย์และผู้มีพระคุณ

๖. ผลของการศึกษาวิจัยพบข้อสรุปอย่างเด่นชัดว่าพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนด้านความขยันหมั่นเพียร อยู่ในระดับปานกลาง หากจำแนกเป็นรายข้อแล้วพบว่า ในข้อที่ ๓๐ นักเรียนอ่านบทเรียนล่วงหน้าก่อนที่จะเรียนเสมอ จึงควรมีการกำหนดนโยบายกระตุ้นโดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมสร้างความสนใจ เพื่อให้นักเรียน ตั้งใจ เพียรพยายาม ใฝ่รู้ใฝ่เรียน

๕.๔.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๑. ด้านความมีระเบียบวินัย คือ ผู้บริหารและคณะครู ควรกระตุ้นกดดันและมีบทลงโทษสำหรับผู้กระทำความผิด เพื่อให้นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ไม่มาโรงเรียนสาย ไม่คุยกันระหว่างเข้าแถวหน้าเสาธง เค้าวินตามลำดับก่อนหลัง และขออนุญาตครูออกนอกห้องเรียน เป็นต้น เสริมสร้างความเข้าใจให้กับนักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน เพื่อก้าวสู่การเป็นบุคคลที่มีศักยภาพ ไม่สร้างปัญหาในสังคมต่อไป

๒. ด้านความรับผิดชอบ คือ ครูผู้สอนควรแนะนำหรือกระตุ้นผู้เรียนให้ตื่นตัวและมองเห็นความสำคัญต่อความรับผิดชอบ ดูแลความสะอาดของตนเอง(เล็บ ผม เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย รองเท้า) นำอุปกรณ์การเรียนและแบบเรียนพร้อมที่จะเรียน ทำงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จลุล่วง ทำการบ้านส่งตรงเวลา และ ไม่ชวนเพื่อนออกไปเล่นหรือทำกิจกรรมอื่นในขณะที่มีชั่วโมงเรียน เป็นต้น เพื่อให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในตนเองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม จะส่งผลไป ถึงการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง การมีความสามารถในการแก้ปัญหา การมีความเชื่อมั่นในตัวเอง และการมีความมุ่งมั่นที่จะทำประโยชน์ให้แก่สังคมและจะมีผลต่อการปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ดี

๓. ด้านความซื่อสัตย์ คือ คณะครูบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง ทุกภาคส่วน ควรช่วยสอดส่องดูแลและแนะนำปลูกฝังโดยการทำกิจกรรมต่างๆที่ให้นักเรียนตระหนักถึง รักษาความสัตย์สุจริต ไม่คดโกง มั่นคงต่อการกระทำความดีไม่นำ ของส่วนรวมมาเป็นของตน ไม่ร่วมมือกันทำงานใดๆ ที่ผิดกฎหมาย หรือระเบียบข้อบังคับของ สังคมและหมู่คณะ รวมถึงมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน โดยการทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง ไม่พูดโกหก ตั้งใจเรียนแม้ว่าจะเป็นวิชาที่ไม่ชอบ ไม่นำทรัพย์สินของผู้อื่นมาเป็นของตนแม้ว่าจะเป็นสิ่งของเล็กๆ น้อยๆ ก็ตาม

๔. ด้านความเสียสละ คือ ผู้บริหารคณะครูบุคลากรทางการศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมต่างๆเพื่อให้นักเรียนมีน้ำใจไม่เอาเปรียบผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่นแบ่งปันในด้านทรัพย์สิน สิ่งของ และความรู้ความสามารถที่ตนเองมี ไม่เห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม พุดและกระทำด้วยความปรารถนาดีด้วยความเมตตาและเต็มใจ

๕. ด้านความกตัญญูกตเวที คือ ผู้บริหารคณะครูบุคลากรทางการศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างค่านิยมที่ถูกต้องให้กับนักเรียนให้รู้สึกสำนึกในคุณด้วยแสดงความเคารพ นับถือ เชื้อพ้อง และช่วยเหลือในกิจการงานต่าง ๆ ต่อผู้มีพระคุณ ไม่แสดงอาการหงุดหงิดหรือไม่พอใจเมื่อถูกตักเตือน และมีกิริยามารยาทสุภาพที่เรียบร้อยต่อผู้ที่โตกว่า

๖. ด้านความขยันหมั่นเพียร คือ ครูผู้สอนควรกระตุ้นนักเรียนโดยการเพิ่มกิจกรรมต่างให้สนุกและได้รับการเรียนรู้ ในวิชาเรียน ให้นักเรียนมีความสนใจที่จะเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆเสมอ(ห้องสมุด,ป้ายนิเทศ,อื่นๆ) หมั่นถามและตอบคำถามของครูเกี่ยวกับบทเรียน อ่านบทเรียนล่วงหน้าก่อนที่จะเรียน มีใจจดจ่อและการควบคุมตนเอง เพื่อให้ นักเรียนมีความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การทำงานและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ อดทน ไม่ท้อถอยเมื่อพบอุปสรรค จนเกิดผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย

๕.๔.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑” มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

๑. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศึกษา เขต ๔๑

๒. ควรศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนในหลักสูตรอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น อธิบาศ ๔, สังคหัตถ ๔, สปัจริยธรรม ๗ เป็นต้น เพื่อที่จะได้ทราบว่านักเรียนควรได้รับการปลูกฝังและส่งเสริมในด้านใดเพื่อเป็นการรับรู้ปัญหาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาเป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาสถานศึกษาได้

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย :

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

๑) หนังสือ

กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์. วินัยนักเรียน. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๔.

กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. คู่มือการจัดกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการใน

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย. กรุงเทพมหานคร : ศุภสภา, ๒๕๔๐.

_____. โครงการทดลองหารูปแบบที่มีประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอนจริยธรรม.

กรุงเทพมหานคร : ธนประดิษฐ์การพิมพ์, ๒๕๒๘.

_____. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. กรุงเทพมหานคร :

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๕.

กระทรวงศึกษาธิการ. กรมการศาสนา. คู่มือจริยธรรมฉบับการศาสนา. กรุงเทพมหานคร : d

กรมการศาสนา, ๒๕๓๑.

กীরติ บุญเจือ. ชุดพื้นฐานปรัชญาจริยศาสตร์สำหรับผู้เริ่มเรียน. กรุงเทพมหานคร :ไทยวัฒนาพานิช,

๒๕๓๘.

กรมฝึกหัดครู. จริยธรรมของอาจารย์และนักศึกษาสังกัดสถานศึกษา กรมการฝึกหัดครู.

กรุงเทพมหานคร : กรมการฝึกหัดครู, ๒๕๒๕.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.แนวทางการทำแผนการสอนหลักสูตรประถมศึกษาและ

มัธยมศึกษาฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๓๓ ฉบับใช้ในโรงเรียนร่วมพัฒนาหลักสูตร.

กรุงเทพมหานคร : ศุภสภาลาดพร้าว, ๒๕๒๓.

_____. การศึกษาเกณฑ์ปกติของระดับพัฒนาการทางจริยธรรมและองค์ประกอบที่มี

อิทธิพลต่อการพัฒนาการทางจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร, ๒๕๒๔.

โกวิท ประวาลพุกษ์. การพัฒนาจริยศึกษา. จริยศึกษา เอกสารการสอนชุดวิชา หน่วยที่ ๑ - ๕

พิมพ์ครั้งที่ ๓., ๒๕๒๙.

กองมาตรฐานวิชาชีพครู สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. หลักการพื้นฐานหลักสูตรและการสอน.

กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ, ๒๕๓๓.

คณะอนุกรรมการจัดทำคู่มือการปลูกฝังค่านิยมของกลุ่มนักบริหาร กลุ่มสื่อมวลชนกลุ่มสมาคมมูลนิธิ

และกลุ่มพัฒนากำลังคน. คู่มือปลูกฝังค่านิยม. กรุงเทพมหานคร : ศุภสภา, ๒๕๒๖.

จรรยา สุวรรณทัต. เอกสารการสอนชุดวิชาการแนะแนวกับคุณภาพชีวิต หน่วยที่ ๑ - ๘.

กรุงเทพฯ :สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๓.

จำนง ทองประเสริฐ. **หลักการครองตน**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สนุกอ่าน, ๒๕๔๐.

ชัยวัฒน์ อัดพัฒน์. **จริยศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร : สหบุรุษสาส์นการพิมพ์, ๒๕๒๖.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. **ครูกับการปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียน**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทส่งเสริมการศึกษาและจริยธรรม จำกัด, ๒๕๔๔.

_____. **การพัฒนาจริยธรรม:จิตวิทยา**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๒.

นิธิเอียว ศรีวงศ์. **จริยธรรมในการศึกษาสำหรับอนาคต**. วารสารการศึกษาแห่งชาติ ๒๘ ฉบับที่ ๖ ส.ค. - ก.ย.๓๗.

ทวี บุญยเกตุ. **พ่อสอนลูก**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เพ็ญอักษร, ๒๕๒๕.

บุญชม ศรีสะอาด. **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น, ๒๕๓๕.

บุญมี แท่นแก้ว. **จริยศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร : คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, ๒๕๓๒.

บุญเลิศ ราโชติ. **พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน**. สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี. อุบลราชธานี : ออฟเซตการพิมพ์, ๒๕๔๘.

ปิ่น มุทุกันต์. **คำบรรยายพุทธศาสตร์ ฉบับฉลอม ๒๕ พุทธศตวรรษ**. กรุงเทพมหานคร : ไทยมิตรการพิมพ์, ๒๕๓๕.

ประดินันท์ อุปรมย์. หน่วยที่๖-๑๐ การพัฒนาความรับผิดชอบของเด็ก. **เอกสารการสอน ชุดวิชาการพัฒนาพฤติกรรมเด็ก**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๐.

ประกาศรี สีหอำไพ. **พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐.

พนัส หันนาคินทร์. **การสอนค่านิยมและจริยธรรม**. พิษณุโลก : โรงพิมพ์พิษณุโลก, ๒๕๒๙.

พระธรรมปิฎก. (ป.อ. ปยุตโต). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘.

พระเมธีธรรมาภรณ์. **ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม จริยศาสตร์และจริยศึกษา**. **ความรู้ คุณธรรม : รวมบทความเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมและการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒.

พระมหาทองสุริย์ สุริยโชโต. **เอกสารวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูสังคมศึกษาแนวทางการพัฒนา ค่านิยมและคุณธรรมของเยาวชนในปัจจุบัน : การปลูกฝังจริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร : พี เอ ธีฟวิ่ง, ๒๕๓๓.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). **วินัยเรื่องใหญ่กว่าที่คิด**. กรุงเทพมหานคร : สหธรรมมิก, ๒๕๓๙.

พระภิกษุวาณารัตนคุณ เฝด็จ ทตตชีโว. **ขุมทรัพย์จากพระไตรปิฎกคัมภีร์กวีฤทธชาติ**. ปทุมธานี : ห้างหุ้นส่วนจำกัดอุดมศึกษา, ๒๕๔๔.

พิษณุ พองศรี. **วิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เทียมผาการพิมพ์,

พระเทพเวที (ป.อ. ปยุตฺโต). **ธรรมบุญชีวิต พุทธจริยธรรมเพื่อชีวิตที่ดีงาม ฉบับเพิ่มเติมและปรับปรุงเพื่อช่วยทรงจำ**. กรุงเทพมหานคร : อัมรินทร์พัลลิซซิ่ง กรุ๊ป, ๒๕๓๑.

พระธรรมโสภณ ปาสาทิโก. **กัตถัญญกตเวที**. กรุงเทพมหานคร : กราฟิคอาร์ต ๒๕๔๑.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). **ธรรมบุญชีวิต พุทธจริยธรรมเพื่อชีวิตที่ดีงาม**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๐.

_____. **การพัฒนาจริยธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร:สหธรรมิก.๒๕๓๘.

พระราชวิสุทธิโมลี. **หลักธรรมการอยู่ร่วมกัน**. กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา, ๒๕๒๖ .

พระสมชาย ฐานวุฑฺโฒ. **มงคลชีวิตฉบับธรรมทายาท**. พิมพ์ครั้งที่ ๙. ปทุมธานี:บริษัทฐานการพิมพ์. ๒๕๔๑.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒** . กรุงเทพมหานคร:ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์, ๒๕๔๖.

รศ.ชัยวัฒน์ อัดพัฒนและผศ.วิธาน สุชีวงศ์. **หลักการดำรงชีวิตในสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ ๗.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๕.

สวัสดีการสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. **รวมกฎหมายเพื่อการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : อักษรไทย, ๒๕๔๘.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. **รายงานการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวโน้มบริบทการเปลี่ยนแปลงสังคมโลกและสังคมไทย ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ด้านสังคม**. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค, ๒๕๕๑.

สำนักนายกรัฐมนตรี. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑**. (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙).

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **แผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๕.

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร:คุรุสภา, ๒๕๔๒.

สุพล วังสินธ์. **จริยศึกษา**. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๔.

สุรางค์ ไคว้ตระกูล. **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๖.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **การวัดและประเมินผู้เรียนด้านคุณธรรมจริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติกระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือครูการจัดกิจกรรมและสื่อเพื่อการพัฒนาจิตพิสัยในระบบการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : คุรุสภา, ๒๕๔๒.

ไสว มาลาทอง. **การศึกษาจริยธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๑ กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๒.

สุวิทย์ หิรัญยานนท์. **พจนานุกรม ศัพท์การศึกษา**. กรุงเทพฯ: ไอ คิว บুকเซ็นเตอร์.

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ. **แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย สอน.ป.๖** . กรุงเทพมหานคร:ฝ่ายนวัตกรรมการศึกษา.ม.ป.ป..๒๕๔๑.

๒. วิทยานิพนธ์ :

กัลยา ศรีปาน ศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนบุญเลิศ อนุสรณ์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา. **วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยทักษิณ , ๒๕๔๒.

จักรพงษ์ นิลพงษ์. การศึกษาจริยธรรมนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**. สาขาหลักสูตรและการสอน. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๓.

เจียมจิต บุญรักษ. การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาในภาคเหนือ. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๓๔.

จิระวัฒน์ แก้วมะ. การเปรียบเทียบจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความขยันหมั่นเพียรและความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ กับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดเขต ๑. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๘.

เฉลิม คำแก้ว ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนบ้านห้วยกลางราษฎร์รัฐสามัคคี อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , ๒๕๓๐.

ทิพาพร ลิขิตกุล.การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดูของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง.**วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๔.

ทองคุณ หงส์พันธุ์ อ่างถึงใน กรรยา รินสอน . คุณธรรมและจริยธรรมที่ปฏิบัติจริงและที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตรัชโยธิน ตามทัศนะของครู. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏจันทรเกษม, ๒๕๔๖.

นวลละออ แสงสุข. การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง.**วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**. สาขาการอุดมศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๔ .

บรรทม มณีโชติ. การศึกษารูปแบบของข้อคำถามวัดลักษณะนิสัยด้านความเสียสละชนิด ข้อความและชนิดสถานการณ์ที่มีต่อคุณภาพของแบบทดสอบ. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**. บัณฑิต วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๓๐.

พุทธทาสภิกขุ อ่างถึงในขอบ เอยียมประสงค์ . สภาพและปัญหาการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๕.

พรชัย กาลภูธร.การเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๒ ที่มีการอบรมเลี้ยงดูเชาว์ปัญญาและความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคแตกต่างกัน **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย มหาสารคาม, ๒๕๔๙.

พรชัย โพธิ์งาม. “การศึกษาพฤติกรรมการพัฒนาจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี”. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๔๖.

แพรวภัทร ยอดแก้ว. งานวิจัยเรื่อง **พฤติกรรมทางจริยธรรมกบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสยาม, ๒๕๕๑.

พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุษย์ และคณะ. จริยธรรมของชาวกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน.กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๒๗.

ยุพดี ปิตตะคุ. ผลของการใช้ชุดแนะแนวที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนศรีเอี่ยมอนุสรณ์ สังกัดกรุงเทพมหานคร. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๗.

รุ่งทิวา กันหาทิพย์. ผลของการอบรมเลี้ยงดูต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ -จังหวัดบุรีรัมย์.**วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต** . บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย มหาสารคาม, ๒๕๔๓.

รุ่งนภา จอนเจตสิน. การปฏิบัติงานทางจริยธรรมตามการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.๒๕๓๙ .

ละมัย สุวรรณสิงห์. การเปรียบเทียบคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัยและ ความกตัญญูกตเวทีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่มีการอบรมเลี้ยงดูเชาว์ปัญญาและเชาว์อารมณ์ ต่างต่าง กัน. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๗ . บทคัดย่อ.

วีณา เนาวลักษณ์.**พฤติกรรมจริยธรรมและแนวโน้มพฤติกรรมทางการเมือง ตามคำรายงานของนักเรียนครู ผู้ปกครอง**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๒๘.

วีระวัฒน์ ศรีจำรัส.พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาเรียนฝ่ายการศึกษา สังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต ๔จังหวัดฉะเชิงวิทย์**วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๖ .

วิภาหวัณ มูลสถาน.“ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูและความมีระเบียบวินัยในตนเอง”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต** (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๒๓. หน้า ๓๓

สุดาพร เพิ่มสมบัติ “การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียน
นิคมสร้างตนเอง จังหวัดระยอง ตำบลนิคมพัฒนา กิ่งอำเภอ นิคมพัฒนา จังหวัดระยอง”,
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๐.

สมนึก แกระหัน. พฤติกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน การ
ประถมศึกษา อำเภอคำชะอี สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมุกดาหาร.**วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๑.

สมเชาว์ ศรีศักดิ์อ้างถึงใน ไลเมอร์. พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ใน
โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต** สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๖.

อรุณา สดมี. การอบรมเลี้ยงดูกับความสามารถในการคิดหาเหตุผลเชิงตรรกศาสตร์และความ
รับผิดชอบของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต . บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, ๒๕๓๓.

โอภาส อินโสม, “ศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายการเรียนรู้พนา อำเภอพนา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต** : สาขา
การบริหารการศึกษา, วิทยาราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๕๒.

อภิญา จันทร์เจนจบ อ่างใน สุจิตรา ทองวารี. “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลัก
ธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การทางการศึกษา ตามการรับรู้ของครูกับพฤติกรรมเชิง
จริยธรรมในการทำงานของครูกรณีศึกษา : องค์การทางการศึกษาในสำนักงานเขต
บางกอกน้อย สังกัดกรุงเทพมหานคร”. **วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิต
วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๑.

๒. ภาษาอังกฤษ

- Bandura. A. **Albert Social Foundation of Thought and Action.** Englewood Cliffs
Prentice Hall. 1986.
- Balderson. Daniel Wesley. **The Effects of a Personal Accountability and Personal
Responsibility Model on Urban Elementary Positive Social and Off-
Task Behaviors.** Masters Abstracts International. January, 2004.
- Krejcie. Robert V.. and Morgan. Daryle W. **Determining Sample Size for Research
Activitie.** Educational and Psychological Measurement. 30 (3). 1970.
- Cronbach. Lee J. **Essentials of psychological testing** ๔th ed. . New York: Harper &
Row. 1971.
- Piaget. **The Moral Judgment of the Child.** London: Routledge & Kegan Raul. 1960.
- Wiggins . Jerry S. and others. **The Psychology of Personality.** New York : Addison-
WesleyPublishing. 1971.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ที่	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง
๑	พระอำนวย นนทโก,ดร.	อาจารย์ประจำศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
๒	ผ.ศ.ดร.วิรัช จงอยู่สุข	อาจารย์ประจำศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
๓	ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนา	อาจารย์ประจำศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
๔	ดร.ปฏิธรรม สำเนียง	อาจารย์ประจำศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
๕	นายสมนึก จันทร์พุด	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบึงทับแรต ประธานกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ

ภาคผนวก ข

ตารางสรุปค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC)

แบบสอบถาม

เรื่อง พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๒	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๓	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๔	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๕		
ข้อ ๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔	๑	๑	๐	๑	๑	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๕	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๖	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๗	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๘	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๙	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๐	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๑	๑	๐	๑	๑	๑	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๒	๑	๐	๑	๑	๑	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๓	๑	๐	๑	๑	๑	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๔	๑	๐	๑	๑	๑	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๕	๑	๐	๑	๑	๑	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๖	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๗	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๘	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้

ប្រែ ១៩	១	១	១	១	១	១.០០	ប្រើបាន
ប្រែ ២០	១	១	១	១	១	១.០០	ប្រើបាន
ប្រែ ២១	១	១	១	១	១	១.០០	ប្រើបាន
ប្រែ ២២	១	១	១	១	១	១.០០	ប្រើបាន
ប្រែ ២៣	១	០	១	១	១	០.៨០	ប្រើបាន
ប្រែ ២៤	១	០	១	១	១	០.៨០	ប្រើបាន
ប្រែ ២៥	១	១	១	១	១	១.០០	ប្រើបាន
ប្រែ ២៦	១	១	១	១	១	១.០០	ប្រើបាន
ប្រែ ២៧	១	១	១	១	០	០.៨០	ប្រើបាន
ប្រែ ២៨	១	១	១	១	១	១.០០	ប្រើបាន
ប្រែ ២៩	១	១	១	១	១	១.០០	ប្រើបាន
ប្រែ ៣០	១	១	១	១	១	១.០០	ប្រើបាន

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๒	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๓	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๔	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๕		
ข้อ ๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๕	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้

ภาคผนวก ค
ตารางสรุปค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

ตารางสรุปค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

Reliability Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

	N	%
Valid	30	100.0
Cases Excluded ^a	0	.0
Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.805	30

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
P1	3.90	.759	30
P2	3.80	.961	30
P3	3.03	.765	30
P4	3.67	1.028	30
P5	4.20	..761	30
P6	3.87	..681	30
P7	4.03	.868	30
P8	3.73	.740	30
P9	3.77	.728	30
P10	4.13	1.008	30
p11	2.93	1.143	30
p12	2.80	1.031	30
p13	2.23	1.165	30
p14	2.60	1.329	30
p15	2.43	1.382	30
p16	3.93	.980	30
p17	3.70	.877	30
p18	4.03	.923	30
p19	3.87	.930	30
P20	3.67	1.061	30
P21	3.97	.964	30
P22	3.87	1.008	30
P23	2.70	1.368	30
P24	2.77	1.194	30
P25	3.97	.858	30
P26	3.70	.837	30
P27	3.83	.950	30
P28	3.63	.850	30
P29	3.80	.925	30
P30	3.60	.724	30

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑”

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของ
นักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต ๑ แบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นอื่นๆ

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา
กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

(นางสาวปรีชาติ ประเทศ)

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๑. เพศ ☐ ชาย
☐ หญิง
๒. อายุ ☐ ๒๐-๓๕ ปี
☐ ๓๖-๔๕ ปี
☐ ๔๖-๖๐ ปี
๓. ระดับการศึกษา
☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี
☐ ปริญญาตรีขึ้นไป
๔. อายุการทำงาน
☐ ๕-๑๐ ปี
☐ ๑๑-๒๐ ปี
☐ ๒๑-๓๐ ปี
☐ ๓๑-๔๐ ปี

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามระดับการพิจารณา ดังนี้

- ๕ หมายถึง เห็นว่าอยู่ในระดับมากที่สุด
- ๔ หมายถึง เห็นว่าอยู่ในระดับมาก
- ๓ หมายถึง เห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง
- ๒ หมายถึง เห็นว่าอยู่ในระดับน้อย
- ๑ หมายถึง เห็นว่าอยู่ในระดับน้อยที่สุด

พฤติกรรมเชิงจริยธรรม	ระดับความคิดเห็น				
	๕	๔	๓	๒	๑
ด้านความมีระเบียบวินัย					
๑. นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน					
๒. นักเรียนไม่มาโรงเรียนสาย					
๓. นักเรียนไม่คุยกันในห้องเข้าแถวหน้าเสาธง					
๔. นักเรียนเข้าคิวรับอาหารตามลำดับ					
๕. นักเรียนขออนุญาตครูก่อนออกจากห้องเสมอ					

พฤติกรรมเชิงจริยธรรม	ระดับความคิดเห็น				
	๕	๔	๓	๒	๑
ด้านความรับผิดชอบ					
๖. นักเรียนดูแลความสะอาดของตนเองเสมอ(เล็บผม เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย รองเท้า)					
๗. นักเรียนมีอุปกรณ์การเรียนและแบบเรียนพร้อมที่จะเรียนเสมอ					
๘. นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จลุล่วงเสมอ					
๙. นักเรียนทำการบ้านส่งตรงเวลาเสมอ					
๑๐. นักเรียนไม่ชวนเพื่อนออกไปเล่นหรือทำกิจกรรมอื่นในขณะที่มีชั่วโมงเรียน					
ด้านความซื่อสัตย์					
๑๑. นักเรียนชอบลอกการบ้านเพื่อนเสมอ					
๑๒. นักเรียนชอบโกหกเสมอ					
๑๓. นักเรียนแอบหนีชั่วโมงเรียนที่นักเรียนไม่ชอบเสมอ					
๑๔. นักเรียนแอบหยิบของเพื่อนโดยไม่อนุญาตเสมอ					
๑๕. นักเรียนแอบนำทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนเป็นของตนเองโดยไม่ได้รับอนุญาตเสมอ เช่น กระเป๋า กาว กระดาษ ฯลฯ					
ด้านความเสียสละ					
๑๖. นักเรียนแบ่งขนมให้เพื่อนทานด้วยเสมอ					
๑๗. นักเรียนอาสาช่วยงานครูเมื่อมีเวลาว่างเสมอ					
๑๘. นักเรียนแบ่งปันอุปกรณ์การเรียนให้เพื่อนยืมเมื่อเพื่อนไม่ได้นำมาเสมอ					
๑๙. นักเรียนช่วยเพื่อนทำงานเมื่องานของตนเองเสร็จแล้วเสมอ					
๒๐. นักเรียนเสนอตัวเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเป็นตัวแทนของโรงเรียนเสมอ					
ด้านความกตัญญูทดแทน					
๒๑. นักเรียนทำความเคารพเมื่อเห็นครูไม่ว่าจะอยู่ในโรงเรียนหรือนอกเรียนเสมอ					
๒๒. นักเรียนช่วยงานพ่อแม่เสมอ					
๒๓. นักเรียนถักพอมแม่เมื่อพ่อแม่ดักเตี๊ยนและสั่งสอนเสมอ					

พฤติกรรมเชิงจริยธรรม	ระดับความคิดเห็น				
	๕	๔	๓	๒	๑
๒๔. นักเรียนทำท่าไม่พอใจเมื่อถูกครูตำหนิหรือตักเตือนเสมอ					
๒๕. นักเรียนพูดคุยกับบิดามารดา,หรือผู้ที่โตกว่าด้วยกิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อย					
ด้านความขยันหมั่นเพียร					
๒๖. นักเรียนตั้งใจเรียนทุกวิชาที่ครูสอน					
๒๗. นักเรียนศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆเสมอ(ห้องสมุด,ป้ายนิเทศ,อื่นๆ)					
๒๘. นักเรียนหมั่นถามและตอบคำถามของครูเกี่ยวกับบทเรียนเสมอ					
๒๙. นักเรียนกระตือรือร้นที่จะมาโรงเรียนโดยไม่ให้ใครเตือนเสมอ					
๓๐. นักเรียนอ่านบทเรียนล่วงหน้าก่อนที่จะเรียนเสมอ					

ตอนที่ ๓ ความคิดเห็นอื่นๆ

๑. ความคิดเห็นเกี่ยวกับ **ความมีระเบียบวินัย** ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

๒. ความคิดเห็นเกี่ยวกับ **ความรับผิดชอบ** ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

๓. ความคิดเห็นเกี่ยวกับ **ความซื่อสัตย์** ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

๔. ความคิดเห็นเกี่ยวกับ **ความเสียสละ** ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

๕. ความคิดเห็นเกี่ยวกับ **ความกตัญญูทดแทน** ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

๖. ความคิดเห็นเกี่ยวกับ **ความขยันหมั่นเพียร** ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

ผู้วิจัย

นางสาวปรีชาติ ประเทศ

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ภาคผนวก จ
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑”

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. เพื่อศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

๒. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับชั้นเรียน และอายุการทำงาน

๓. เพื่อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

เพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

(นางสาวปรีชาติ ประเทศ)

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑”

๑. ท่านคิดว่าพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน ด้านความมีระเบียบวินัย ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

๒. ท่านคิดว่าพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

๓. ท่านคิดว่าพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน ด้านความซื่อสัตย์ ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

๔. ท่านคิดว่าพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน ด้านความเสียสละ ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

๕. ท่านคิดว่าพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน ด้านความกตัญญูทวดทวด ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

๖. ท่านคิดว่าพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน ด้านความขยันหมั่นเพียร ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอย่างสูง ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลสำคัญ
สำหรับการวิจัยในครั้งนี้

นางสาวปรีชาติ ประเทศ

(ผู้วิจัย)

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ภาคผนวก ฉ
หนังสือความอนุเคราะห์ต่าง ๆ

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์โทร ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐

ที่ ศธ ๖๑๑๕.๒(๔)/๐๑๒

วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

นั้สการ พระอำนวย นนทโก,ดร. อาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ด้วย นางสาวปรีชาติ ประเทศ เลขประจำตัวนิสิต ๕๗๒๓๔๐๒๐๒๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ ทางศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี

ฉะนั้น จึงกราบนั้สการมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมกับหนังสือฉบับนี้แล้ว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ดร.วช.เวี

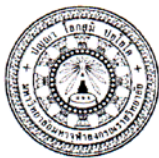
(นายรุ่งอรุณ อบเชย)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

เลขานุการคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

๐๑๖๖๘
๔ ๒
๕/๒/๕๙

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์โท ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐

ที่ ศธ ๖๑๑๕.๒(๕)/๐๑๒

วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

เรียน ผศ.ดร.วิรัช จงอยู่สุข อาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ด้วย นางสาวปรีชาติ ประเทศ เลขประจำตัวนิสิต ๕๗๒๓๔๐๒๐๒๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ ทางศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมกับหนังสือฉบับนี้แล้ว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

(นายรุ่งอรุณ อบเชย)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

เลขานุการคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

อน.ค.บ.
๒ ก.พ. ๕๙

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์โท ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐

ที่ ศธ ๖๑๑๕.๒(๔)/๐๑๒

วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

เรียน ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนา อาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ด้วย นางสาวปรีชาติ ประเทศ เลขประจำตัวนิสิต ๕๗๒๓๔๐๒๐๒๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ ทางศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมกับหนังสือฉบับนี้แล้ว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

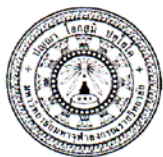
(นายรุ่งอรุณ อบเชย)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

เลขานุการคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

อรุณศักดิ์
๒๐๒
๖/๒/๕๙

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์โท ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐

ที่ ศธ ๖๑๑๕.๒(๕)/๐๑๒

วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

เรียน ดร.ปฏิธรรม สำเนียง อาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ด้วย นางสาวปรีชาติ ประเทศ เลขประจำตัวนิสิต ๕๗๒๓๔๐๒๐๒๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ ทางศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมกับหนังสือฉบับนี้แล้ว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

(นายรุ่งอรุณ อบเชย)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

เลขานุการคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

รับทราบ

โรงเรียนบ้านวังทับมรด
วันที่ 047
วันที่ 28 / ๗๓ / 59
ศูนย์บัณฑิตศึกษา 13 ๐๐ ๔๕
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จังหวัดนครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๒๗ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบึงทับแรต

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถาม

จำนวน ๑ ชุด

๒. โครงร่างวิทยานิพนธ์

จำนวน ๑ เล่ม

ด้วย นางสาวปรีชาติ ประเทศ เลขประจำตัว ๕๗๒๓๔๐๒๐๒๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม
ของนักเรียน กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต ๑”
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ ทางศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมกับหนังสือฉบับนี้แล้ว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

เขียน ๗๖ ร. พิมพ์ครบ
ฉบับอื่นๆ มีกระดาษรองกั้นใบที่ ๗๖
ที่ไว้ในการตีตรา

$\pi^2 \approx 9.8696$
 $\frac{1}{\pi^2} \approx 0.010132$
 $2.8 \quad 2.9 \quad 5.9$

(นายรุ่งอรณ อบเชย)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

เลขานุการคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๙๙๙๙

- ၁၇၈၂
- ၁၈၁၂ ခုနှစ်တွင် နယ်လွှဲရာတွင် အသုံးပြုခဲ့သည်။
၁၈၁၂ ခုနှစ်တွင် အသုံးပြုခဲ့သည်။

(meanth Jumbwa)
Jumbwa me to be the first to be the first
to be the first to be the first

ที่ ศธ ๖๑๑๕.๒(๔)/๐๖๑

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลตัวอย่าง (Try Out)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีวรลักษณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตัวอย่างแบบสอบถาม

จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวปรีชาติ ประเทศ เลขประจำตัวนิสิต ๕๗๒๓๔๐๒๐๒๗ นิสิตปริญญาโท
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม
ของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต ๑” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ในการศึกษาครั้งนี้ นิสิตมี
ความประสงค์จักเก็บข้อมูลจากนักเรียนในโรงเรียนของท่าน

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้พิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บ
ข้อมูลตัวอย่าง (Try Out) ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนา)

เลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษาวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

โทร. ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๙๙๙

รับทราบ
อนุภาค ที่ ๓-๖๖๓๘
เก็บข้อมูลไว้
๑๘/๒
ศกท.

ที่ ศธ ๖๑๑๕.๒(๔)/๐๖๒

วันที่	131	/		/	
วันที่	3	/	13	/	59
เรื่อง	ศูนย์บัณฑิตศึกษา				
เรื่อง	มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์				
เรื่อง	จังหวัดนครสวรรค์ ๖๐๐๐๐				

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลลานกระบือ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตัวอย่างแบบสอบถาม

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวปรีชาติ ประเทศ เลขประจำตัวนิสิต ๕๗๒๓๔๐๒๐๒๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ในการศึกษาครั้งนี้ นิสิตมีความประสงค์จะเก็บข้อมูลจากนักเรียนในโรงเรียนของท่าน

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้พิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนา)

เลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษาวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

โทร. ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๙๙๙๙

ที่ ศธ ๖๑๑๕.๒(๔)/๐๖๒

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จังหวัดนครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคุยมะม่วง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตัวอย่างแบบสอบถาม

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวปรีชาติ ประเทศ เลขประจำตัวนิต ๕๗๒๓๔๐๒๐๒๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของ
นักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต ๑” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ในการศึกษาครั้งนี้ นิสิตมี
ความประสงค์จะเก็บข้อมูลจากนักเรียนในโรงเรียนของท่าน

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้พิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บ
ข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์
จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนา)

เลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษาวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

โทร. ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๙๙๙๙

อนุญาต

(พช. อดิศักดิ์ กอวัฒนา)
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคุยมะม่วง

ที่ ศธ ๖๑๑๕.๒(๔)/๐๖๒

ได้รับ... จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เลขรับ 110/2659
วันที่ 6 / 10 / 69
ศูนย์บัณฑิตศึกษา 14:00 น.
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จังหวัดนครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตัวอย่างแบบสอบถาม

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวปรีชาติ ประเทส เลขประจำตัวนิสิต ๕๗๒๓๔๐๒๐๒๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของ
นักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต ๑” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ในการศึกษาครั้งนี้ นิสิตมี
ความประสงค์จะเก็บข้อมูลจากนักเรียนในโรงเรียนของท่าน

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้พิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บ
ข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์
จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนา)

เลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษาวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

โทร. ๐๕๖-๒๑๔๙๗๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๔๙๙๙

8 ก.พ. 59.

ที่ ศธ ๖๑๑๕.๒(๔)/๐๖๒

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จังหวัดนครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอาขานุสรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตัวอย่างแบบสอบถาม

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวปรีชาติ ประเทศ เลขประจำตัวนิสิต ๕๗๒๓๔๐๒๐๒๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของ
นักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต ๑” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ในการศึกษาครั้งนี้ นิสิตมี
ความประสงค์จะเก็บข้อมูลจากนักเรียนในโรงเรียนของท่าน

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้พิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บ
ข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์
จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนา)

เลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษาวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

โทร. ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๙๙๙๙

ที่ ศธ ๖๑๑๕.๒(๔)/๐๖๒

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จังหวัดนครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเด่นพระ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตัวอย่างแบบสอบถาม

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวปรีชาติ ประเทศ เลขประจำตัวนิต ๕๗๒๓๔๐๒๐๒๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของ
นักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต ๑” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ในการศึกษาครั้งนี้ นิสิตมี
ความประสงค์จะเก็บข้อมูลจากนักเรียนในโรงเรียนของท่าน

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้พิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บ
ข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์
จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนา)

เลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษาวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

โทร. ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๙๙๙๙

ที่ ศธ ๖๑๑๕.๒(๔)/๐๖๒

โรงเรียนบ้านบึงทับแตร
รับที่ ๐๘๕
วันที่ ๑๒ / ๐๖ / ๕๙
ศูนย์บัณฑิตศึกษา
เวลา ๑๐.๐๐ น.
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จังหวัดนครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตขอเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบึงทับแตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตัวอย่างแบบสอบถาม

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวปริชาติ ประเทศ เลขประจำตัวนิสิต ๕๗๒๓๔๐๒๐๒๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของ
นักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต ๑” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ในการศึกษาครั้งนี้ นิสิตมี
ความประสงค์จะเก็บข้อมูลจากนักเรียนในโรงเรียนของท่าน

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตจากท่าน ได้พิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บ
ข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์
จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(ดร.อดิศักดิ์ กอวิธนา)

เรียน ผอ. รร. บึงทับแตร

ขอความอนุเคราะห์พิจารณาอนุญาต
ให้ นิสิต ดำเนินการเก็บ ข้อมูลเพื่อการวิจัย

ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ณ วันที่
๑๒ ก.พ. ๕๙

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษาวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

โทร. ๐๕๖-๒๑๔๙๗๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๔๙๙๙

เลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา

(นางสาว นิตยา พรม)
ผู้อำนวยการโรงเรียนบึงทับแตร ๑๒๖
๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

ที่ ศธ ๖๑๑๕.๒(๔)/๐๖๒

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จังหวัดนครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองมะฆะทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตัวอย่างแบบสอบถาม

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวปรีชาติ ประเทศ เลขประจำตัวนิต ๕๗๒๓๔๐๒๐๒๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของ
นักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต ๑” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ในการศึกษาครั้งนี้ นิสิตมี
ความประสงค์จะเก็บข้อมูลจากนักเรียนในโรงเรียนของท่าน

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้พิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บ
ข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์
จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนา)

เลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษาวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

โทร. ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๙๙๙๙

ที่ ศธ ๖๑๑๕.๒(๔)/๐๖๒

ทะเบียนรับหนังสือราชการ
โรงเรียนนิคมสร้างตนเองบางระกำ ๖
เลขที่รับ .. 117

ศูนย์บัณฑิตศึกษา ๙ กพ ๕๙

มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

จังหวัดนครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนิคมสร้างตนเองบางระกำ ๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตัวอย่างแบบสอบถาม

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวปรีชาติ ประเทศ เลขประจำตัวนิสิต ๕๗๒๓๔๐๒๐๒๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของ
นักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต ๑” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ในการศึกษาครั้งนี้ นิสิตมี
ความประสงค์จะเก็บข้อมูลจากนักเรียนในโรงเรียนของท่าน

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้พิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บ
ข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์
จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เรียน ผอ.ร.ร.

- ศูนย์บัณฑิตศึกษา + ขอความอนุเคราะห์

เก็บข้อมูลเพื่อวิจัยของ น.ส. ปรีชาติ ประมวล

- เพื่อไปทำวิทยานิพนธ์

เรียนมาด้วยความนับถือ

๑๓ ๕

(ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนา)

เลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

- ทางท.ม

- อ.พญาน

๐๖

๙ ก.พ. ๕๙

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษาวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

โทร. ๐๕๖-๒๑๔๙๗๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๔๙๙๙

ที่ ศธ ๖๑๑๕.๒(๔)/๐๖๒

โรงเรียนบ้านปลักไม้ดำ
 120
 ศูนย์บัณฑิตศึกษา พ. ๕9
 มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
 จังหวัดนครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุมัติขอเคราะห้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปลักไม้ดำ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตัวอย่างแบบสอบถาม

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวปรีชาติ ประเทศ เลขประจำตัวนิสิต ๕๗๒๓๔๐๒๐๒๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
 พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
 กรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของ
 นักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 กำแพงเพชร เขต ๑” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ในการศึกษาครั้งนี้ นิสิตมี
 ความประสงค์จะเก็บข้อมูลจากนักเรียนในโรงเรียนของท่าน

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อขออนุมัติจากท่าน ได้พิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บ
 ข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์
 จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(ดร.อดิศักดิ์ กอวิธนา)

เลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

- ท่าน
 ศาสตราจารย์

๑. บัณฑิตศึกษา

(นางสาวปรีชาติ ประเทศ)

นิสิตปริญญาโท หลักสูตร

๕ ๗ พ. ๕9

ที่ ศธ ๖๑๑๕.๒(๔)/๐๖๒

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จังหวัดนครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอินทราสุรณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตัวอย่างแบบสอบถาม

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวปรีชาติ ประเทศ เลขประจำตัวนิสิต ๕๓๒๓๔๐๒๐๒๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของ
นักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต ๑” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ในการศึกษาครั้งนี้ นิสิตมี
ความประสงค์จะเก็บข้อมูลจากนักเรียนในโรงเรียนของท่าน

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตจากท่าน ได้พิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บ
ข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์
จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนา)

เลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษาวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

โทร. ๐๕๖-๒๑๔๙๗๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๔๙๙๙

ที่ ศร ๖๑๑๕.๒(๔)/๐๖๒

โรงเรียนบ้านหนองแรม
 124
 8 กพ. 59
 15.30 น.
 มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
 จังหวัดนครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองแรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตัวอย่างแบบสอบถาม

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวปรีชาดี ประเทศ เลขประจำตัวนิต ๕๗๒๓๔๐๒๐๒๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
 พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
 กรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของ
 นักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 กำแพงเพชร เขต ๑” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ในการศึกษาครั้งนี้ นิสิตมี
 ความประสงค์จะเก็บข้อมูลจากนักเรียนในโรงเรียนของท่าน

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตจากท่าน ได้พิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บ
 ข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์
 จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

ศิษย์ ศร.จ.จ.

(ดร.อดิศักดิ์ กอวิธนา)

- ขออภัยที่เก็บข้อมูลผิด
 - ขออภัยที่เก็บข้อมูลผิด

เลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษาวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

โทร. ๐๕๖-๒๑๔๙๗๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๔๙๙๙

(นายวิชาญรัฐ คำประเสริฐ)
 ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองแรม
 ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

ได้มอบหมายให้ นายวิชาญรัฐ คำประเสริฐ
 หนก.
 ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

ภาคผนวก ข
ภาพการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา

ภาพที่ ๑ แสดงการสัมภาษณ์ นายสมนึก จันทร์พุดม ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบึงทับแรด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน ประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ สัมภาษณ์ในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เวลา ๘.๓๐ น.

ภาพที่ ๒ แสดงการสัมภาษณ์ นายวัชรินทร์ สอนสังข์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคุยมะม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน ประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ สัมภาษณ์ในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เวลา ๙.๓๐ น.

ภาพที่ ๓ แสดงการสัมภาษณ์ นายจตุภูมิ ประพัตร ผู้อำนวยการโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑๖ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน ประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ สัมภาษณ์ในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เวลา ๑๐.๓๐ น.

ภาพที่ ๔ แสดงการสัมภาษณ์ นายปณิธาน จันทเขตต์ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาล ลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของ นักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ สัมภาษณ์ในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เวลา ๑๑.๓๐ น.

ภาพที่ ๕ แสดงการสัมภาษณ์ นายสมศักดิ์ ลอรักษา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอาขานสุรณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน ประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ สัมภาษณ์ในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เวลา ๑๒.๓๐ น.

ภาพที่ ๖ แสดงการสัมภาษณ์ นายไวยุณฐ์ ต่างประเทศ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองแถม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน ประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ สัมภาษณ์ในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เวลา ๑๓.๓๐ น.

ภาพที่ ๗ แสดงการสัมภาษณ์ นายอรุณ น้อยระแหง ผู้อำนวยการโรงเรียนนิสร้างตนเองบางระกำ ๕ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ สัมภาษณ์ในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เวลา ๑๔.๓๐ น.

ภาพที่ ๘ แสดงการสัมภาษณ์ นายชะลอ วัตตเสรี ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปลักไม้ดำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ สัมภาษณ์ในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เวลา ๑๕.๓๐ น.

ภาพที่ ๙ แสดงการสัมภาษณ์ นายประสิทธิ์ จิตเสียม ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเด่นพระ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน
ประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑
สัมภาษณ์ในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เวลา ๑๖.๓๐ น.

ภาพที่ ๑๐ แสดงการสัมภาษณ์ นายยุทธนา จันคง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอินทราอนุสรณ์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน
ประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑
สัมภาษณ์ในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เวลา ๑๗.๓๐ น.

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ : นางสาวปรีชาติ ประเทศ
- เกิด : วันที่ ๑๐ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๓๒
ณ บ้านเลขที่ ๓๓ หมู่ ๒ ตำบลสลกบาตร อำเภอขามเฒ่าลักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร
- การศึกษา : พุทธศักราช ๒๕๔๓ จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ ๖ ณ โรงเรียนศรีวรลักษณ
ตำบลสลกบาตร อำเภอขามเฒ่าลักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร
พุทธศักราช ๒๕๔๙ จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ณ โรงเรียนขามเฒ่าวิทยา
ตำบลแสนตอ อำเภอขามเฒ่าลักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร
พุทธศักราช ๒๕๕๕ จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีครุศาสตร์บัณฑิต
คณะครุศาสตร์ เอกคอมพิวเตอร์ศึกษา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
- ที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ ๓๓ หมู่ ๒ ตำบลสลกบาตร อำเภอขามเฒ่าลักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร
๖๒๑๔๐
- E-mail : b.parichat1210@gmail.com
- โทร : ๐-๘๗๘-๓๘๔๒-๑๑
- ตำแหน่งหน้าที่ : พุทธศักราช ๒๕๕๖ เข้าบรรจุรับราชการครู ตำแหน่งครูผู้ช่วย ณ โรงเรียนบ้านกลาง
สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต ๑
พุทธศักราช ๒๕๕๗-ปัจจุบัน ย้ายมาดำรงตำแหน่งครู ณ โรงเรียนบ้านหนองละมั่งทอง
สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑